

వెన్న పురి బహుళ ధరలు

1930 వరి ఏప్రిల్ 28 వ తేది సోమవారము

1. భాగ్యములు

చిత్తూరు	12 8 0	13 4 0
మహబూబ్ నగర్	13 8 0	14 0 0
కర్నూలు	14 0 0	15 8 0
కామారాజు	8 0 0	5 12 0
మధ్యపాడు	13 0 0	20 0 0

2. భాగ్యములు చిత్తూరు

కందుకూరు	13 12 0	14 0 0
కామారాజు	16 0 0	17 0 0
కర్నూలు	14 0 0	15 0 0
కామారాజు	17 0 0	18 0 0
కర్నూలు	7 4 0	8 0 0

3. నూనెవస్తువులు

నూనె	110 0 0	115 0 0
నూనె	14 0 0	19 0 0
నూనె	28 0 0	31 0 0
నూనె	16 99	17 99
నూనె	24 0 0	26 0 0

4. చిల్లరవస్తువులు

నూనె	94 0 0	96 0 0
నూనె	50 0 0	55 0 0
నూనె	98 0 0	105 0 0
నూనె	28 0 0	35 4 0
నూనె	28 0 0	49 0 0
నూనె	26 0 0	26 4 0
నూనె	28 0 0	39 0 0

5. ఇతరములు

నూనె	80 0 0	21 0 0
నూనె	24 0 0	30 0 0
నూనె	24 0 0	30 0 0

6. నూనెలు

నూనె	8 5 0	
నూనె	8 10 0	
నూనె	8 4 0	
నూనె	9 6 0	
నూనె	8 1 0	
నూనె	8 4 0	

7. నూనెలు

నూనె	8 4 0	
నూనె	4 12 0	
నూనె	6 2 0	
నూనె	6 3	

8. భాగ్యములు

నూనె	57 0 0	59 6 0
నూనె	21 13 0	23 0 0
నూనె	18 10 9	
నూనె	225 0 0	228 0 0
నూనె	225 0 0	228 0 0

9. రంగులు

నూనె	0 10 0	
నూనె	1 10 6	
నూనె	1 0 9	
నూనె	1 8 0	
నూనె	1 8 6	
నూనె	8 4 0	
నూనె	1 0 0	
నూనె	1 1 0	

కేరళ చందన సబ్బు

నేదత్తిచ్చి, చల్లదనము నిచ్చును
హిందూదేశమునకు తగిన శ్రేష్ఠమైన సబ్బు

ఏజంట్లు ప్లాకెట్లు:—

మద్రాసు, చెంగల్పట్, ఉత్తర	ఆదంహాజీ మహమ్మద్ నేట్, నెం. 7,
ఆర్కాడు, దక్షిణ ఆర్కాడు, చిత్తూరు.	బుదరు వీధి, జి. టి. మద్రాసు.
గుంటూరు, కృష్ణా	సంకా పెదసుబ్బాస్వామి సన్న్య, తెనాలి.
కడప	సుల్తాన్ ఖాన్ లోహనీ అండ్ సన్స్, కడప.
అనంతపురము	బి. సి. ఆదినారాయణచెట్టి అండ్ బ్రదర్స్ అనంతపురం.
బెల్లారి	హెచ్. రంగన్నగౌడ్ అండ్ బ్రదర్స్, బెల్లారి.
గంజాం	పి. జి. రావ్ అండ్ సన్స్, ఛత్రపూరు.
విశాఖపట్నం	అత్తిరామశర్మ, భరద్వాజ బిల్డింగ్స్ విశాఖపట్నం.

స్త్రీలసమస్య-మ త్రేయిసతిగారి

అభిప్రాయములు

టారిఫు బోర్డువారు తెల్ల ఉప్పుపరిశ్రమ

గురించి విచారణలుపుట

కలెక్టరుల మహాసభ

(స్వకీయవిలేఖరి)

ఉదకమండలము, ఏప్రిల్ 26:—

టారిఫుబోర్డు సభ్యులగు డాక్టరు బాన్ మత్రేయిగారి కార్య ఇంగ్లండులో ఇంతకాలముండి ఇప్పుడు తిరిగి ఉదకము నకు వచ్చియున్నారు. బర్మిన్గ్లో జరిగిన స్త్రీల సమాన పౌర సత్వపునామక సభకు భారతదేశమునుండి వెళ్లిన, 6 మంది ప్రతినిధులలో ఈమె ఒకరుగ నుండిరి. మా ప్రతినిధి వీరిని సంధింప ఈ కింది అభిప్రాయములను తెలిపిరి.

భారతదేశపు స్త్రీల సాంఘిక రాజకీయస్థితిగతులను గురించి తెలిసికొనవలయునను అభిలాష ఇంగ్లండునందలి స్త్రీలలో అధికమగుచున్నది. భారతదేశమునందలి స్త్రీల సంస్థలు చేయుచున్న పనిని పాశ్చాత్యదేశముల వారి కెవ్వరికిని తెలియ కున్నది. భారతస్త్రీలకు ప్రోద్బలనములను ఉత్సాహము పలు పురు నాతో సంభాషించుచున్నపుడు తెలిసిరి. భారతదేశపు స్త్రీల విషయమై నిజమగు వార్తలను గ్రహించి ప్రకటించుటకు ఇంగ్లండులో చిటికెపుస్త్రీలు భారతస్త్రీలు కలిసి ఒకసమితిని ఏర్పరచియున్నారు.

టారిఫుబోర్డు తెల్లఉప్పు పరిశ్రమ

టారిఫుబోర్డువారు భారతదేశమునందలి తెల్లఉప్పు పరిశ్రమ విషయమై విచారణచేయుచున్నారు. ఈ సంవత్సరమున ఎ. బి. రా. త్రేయిగారు ఇచ్చివేసినట్లుగా, పంగరాష్ట్రమునందు ముయోగింపబడు తెల్లఉప్పు తయారగు ప్రదేశములకు ఈ బోర్డువారు వెళ్లి పరిశ్రమ పరిస్థితులను పరిశీలించియున్నారు. వీరు పడమర తూర్పుకొడికి వెళ్లి సాక్షులను విచారించిరి. బోర్డు వారు రిపోర్టు తయారుచేయుచున్నారనియు బాన్ నెలాఖరు లోపుగ నివేదిక ప్రకటించబడుననియు తెలియుచున్నది.

బోర్డులదృశ్యము

టారిఫుబోర్డువారు ఇంతవరకు అధ్యక్షులుగనున్న సో. పి. గిన్నాలగారు రాజీనామ యిచ్చుటచే వారిస్థానమున ఎ. బి. మత్రేయగారు అధ్యక్షులుగ నియమింపబడిరి. అందుచే ఒక సభ్యునిస్థానము ఖాళీగనున్నది. ఇండియా ప్రభుత్వమువారు ఈ ఖాళీని భర్తీచేయు విషయమై ఆలోచించుచున్నారు. గాని ఉప్పు విచారణ ముగియునంతవరకు మూడవ సభ్యుని నియామకము జరుగదని తెలియుచున్నది.

కలెక్టరుల సభ

రాజకీయసభ్యులు అనుమలముగనున్న ప్రతిసంవత్సరమునందు లేక ఈసంవత్సరముకూడ కలెక్టరుల సభ ఉదకమండలమునందు మే 25 మొదలు 31 వ తేది వరకు జరుగును. కలెక్టర్లు ఎ. ఆర్. కాక్స్, జి. పి. హాట్, సి. యిస్. బ్రాకెన్బరీ, సి. ఎ. హెండర్సన్, యస్. డబ్ల్యు. స్టూయర్ట్, జి. ఎ. ధారన్, జి. బి. బ్రాక్, రావుబహద్దర్ కె. సి. మన నేదనరాజు, రావుబహద్దర్ యస్. గోపాలస్వామి ఆ య్యం

గారు, జవాహర్లాల్ నేహ్రూ ఖానుసాహేబు ఈసభకు ఆహ్వానింపబడిరి. తెలియుచున్నది. ఈసభయందు జిల్లాపరిపాలనమునకు సంబంధించిన విషయములు, మద్యపాననిషేధప్రచారఫలితము, గృహపరిశ్రమలను అభివృద్ధిపరచుట మున్నగు విషయములను గురించి ఈసభలో చర్చజరుగును.

గౌ. యస్. ముత్తయ్య మొదలిగారు

గౌ. ఆరోగ్యశాఖ మంత్రి యస్. ముత్తయ్య మొదలిగారు 27వ తేదిన సిల్లాకు ప్రయాణమయ్యెను. 5 వ తేదిన జరుగు నల్లమందు మహాసభగాను వీరు వెళ్ళుచున్నారు. నల్లమందు అమ్మకమును తగ్గించుట, దొంగతనముగ నల్లమందును విక్రయించుటను ఆపుట మున్నగు విషయములగురించి ఈసభలో చర్చ జరుగును.

మలేరియా పుష్కను

నానాజాతి సమితివారి పక్షమున భారతదేశమున వర్షపుటన మొనర్చిన మలేరియా కమిషనువారు భూమిలోపల మురికి నీటికొలుకలను పుట్టించి ప్రసరించుచున్నారని తెలియుచున్నది. ఈకమిషనువారు తమనివేదికను తయారుచేయుచున్నారనియు ఇండియా ప్రభుత్వమువారు ఈనివేదికను పరిశీలించి తమ ఉత్తరవులు ప్రకటించెదరనియు తెలియుచున్నది.

గృహపరిశ్రమలు

గృహపరిశ్రమల విషయమై విచారణ సజుపనియమింపబడిన సంఘమువారు నివేదికను ప్రభుత్వమువారికి పంపిరనియు ఈనివేదిక త్వరలో ప్రచురింపబడుననియు తెలియుచున్నది. మేనెలలో నేతపరిశ్రమసంఘమువారు ఉదకమండలమున సమావేశమయ్యెదరనియు ఈసంఘమువారు ఈనివేదికను పరిశీలించెదరనియు పిమ్మట ప్రభుత్వమువారు ఉత్తరవులను ప్రకటించెదరనియు తెలియుచున్నది.

వాయువిమానప్రయాణము

మద్రాసు నెంటుభామకు మౌంటునుండి ఉదకమండలమునకు వాయువిమానములు పోవుటకు యేర్పాటులు జరుగుచున్నవి. ఉదకమండలము లేక సమీపమున వాయువిమానమునకు విక్రొంతిస్థానమును నిర్మింప అనుమతి ఇవ్వవలయునని మద్రాసు ప్లయింగు క్లబ్ వారు ఉదకమండలము మునిసిపాలిటీ వారిని కోరియున్నారు.

మద్రాసు శాసనసభ

జరుగనున్న మద్రాసు శాసనసభ సమావేశమున డాక్టరు ముత్తులక్ష్మయ్యగారు దేవరాసిబిల్లును ప్రవేశ పెట్టెదరు. బిల్లును పరిశీలించ సెలవు నియమింపవలయునని వీరు కోరెదరు.

(తంతివార్త)

ఆయుర్వేదభూషణ నోరి రామకృష్ణులవారి

క్షీరవర్ధని

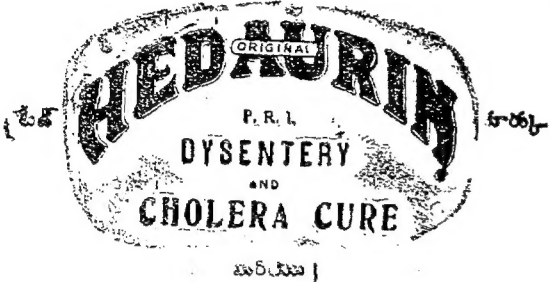
తల్లలకు కృత్రిమము వృద్ధిచేయును. అన్ని పాత్రలలో దొరకును, మె బుడ్డి 1-3 రు 1-8.

ఆయుర్వేద నిలయయ (రిజిస్టర్డ్) బెజవాడ.

గవర్న మెంటు బెదరింపులు విద్యార్థుల ధిక్కారము

రాజకీయసభలకు విద్యార్థులు వెళ్లగూడదట
ముజఫఫూరు, ఏప్రిల్ 25:—ముజఫఫూరు జిల్లా
లోని పాఠశాల విద్యార్థులుగాని ఉపాధ్యాయులుగాని రాజ
కీయాంధోళనములందు పాల్గొన్న యెడల పాఠశాల గ్రాంటు
రద్దు చేయబడునని విద్యారాధికారులు ఉత్తరువులు జారీ
చేసిరి. కాని యీ ఉత్తరువులను ధిక్కరించుటకై మౌనాగ్రాలు
విద్యార్థులు నిశ్చయించుకొనిరి. అనంతరమే సత్యాగ్ర
హము చేయబడింది. (ప్రే. ప్రే.)

ఒక ఔషధ విశోదము

కలరా నివారణ!

హెడ్యూరిన్ అరికరుణీయమనది

తయారు చేయబడినది

ప్రభుత్వకాలమునం దున్న వాటిలో అమోఘమైన ఔషధి.
కలరాకు, అతిసారమునకు ప్రపథమ మోతాదే గణపిచ్చు
చున్నట్లు గొప్పవైద్యులచే నిర్ధారణ చేయబడినది. అనకులమైన
ధరలు ర. 0-15-0, 1-12-0, 3-4-0.

ఫార్మికొలాజికల్ రిసెర్చ్ ఇన్స్టిట్యూట్
బొంబాయి నెం. 504, మద్రాసు. పి. జి.

The Allenburys Foods.

బిడ్డలను పెంచుటకు

క్రమమైన పద్ధతి

భూలోకమందంతయు, కృతజ్ఞత
గల తల్లి తండ్రులనుండి వేలవేలు
యోగ్యతాపత్రములు వచ్చినవి.

ప్రతివారమును ఇండియా
కు క్రొత్త నరకు వచ్చును.

అన్ని ఉగ్రాణులలోను, 2
మందుల ముఖ్యమారికడను దొరకును.

Allen & Hanburys Ltd., London

Special Representative for India:

A. H. P. JENNINGS,

Block E,
2nd Floor,
Clive
Buildings,
Calcutta.

బిడ్డలను పెంచుట, విద్యార్థుల
అను మా ఇంగ్లీషు ప్రస్తావన
వ్రాయుట, ఉచితము.

వివిధ రాష్ట్ర సత్యాగ్రహ సమరము

తొమ్మిది కస్తూరి బాయిగారు

జలల్పూరు, ఏప్రిల్ 25:—28 వ తేదీ సోమవారము
నుండి శ్రీమతులు కస్తూరిబాయి విత్తవెను గార్లు జలల్పూరు
తాలూకాలో ప్రతి దినమును ఉదయమున ఒక గ్రామమునకు
సాయంకాలము న మ రియొ క గ్రా మము
వెళ్లుచుందురు. ఈ దశములోని స్త్రీలను నలుగురిని నూరకుడు
ను యిద్దరిని వోల్పుడును యిద్దరిని భీరరథుడును పంపిరి.
వల్లభాయిగారి కుమార్తె మనీషానుగారు యిచటికి వచ్చిరి.
ప్రతిదినమును రాత్రిముగ్గువర 1500 గజముల నూలు వడకుచు
న్నార.

అమినాబాదులో బట్టల దుకాణములను
మూసివేయుట

లక్ష్మీ, ఏప్రిల్ 25:—నిన్నను యిచట పికటింగు
తీవ్రముగా జరిగినది. ఎవ్వరును బట్టలను కొనలేదు. అందువలన
నేను వారు స్వయముగానే దుకాణములను మూసివేసిరి. చౌకు
లో వలంటీరులు పికటింగు చేసిరి. మిత్రాపతి, బక్షిసరిగార్లు
నాయకత్వముక్రింద చాలమంది స్త్రీలు పికటింగు చేయు
చున్నారు. (ప్రే. ప్రే.)

జవహర్ లాలు సతిగారి అధ్యక్షతక్రింద

స్త్రీల బహిరంగసభ

కాన్పూరు, ఏప్రిల్ 25:—24 వ తేదీ సాయంకాల
ము రోహతాగీ తిలక్ న్యాయాధ్యక్షులలో స్త్రీలసభ జరిగినది.
పరశ్మం, మెహర్తా ప్యారీలాలు, అగర్వాలు, రోహతాగీ
కృష్ణ దేవి, మహారాణి దేవిగార్లు ఆ సభలో ఉపన్యసించిరి.
100 మంది స్వదేశీక్షులు బూని సంతకములు చేసిరి. వీరందర
ను పికటింగు చేసెదరు. (ప్రే. ప్రే.)

పలు విధములగు బహిష్కరణములు

విదేశవస్త్రములు, మద్యము, అడవుల కలప,
పైకిలు పరికరములు, వైద్యపరికరములు

మున్నగువానిని బహిష్కరించుట

బీహారులో పాట్నాలో విదేశవస్త్ర బహిష్కరణము
పాట్నా, ఏప్రిల్ 25:—హాఫ్సు యిహంగారుకు వా
రిటుంబమువా రందరును గూడ స్వదేశీ వస్త్రము ను
బూనిరి. బహిష్కరణ ప్రచారమును తీవ్రముగా
జరుపుచున్నారు. దినాపూరులో నిన్న జరిగిన బహిరంగ
సభకు యిహంగా రధ్యక్షతవహించిరి. 25 కొట్ల రూపాయలు
వలగల పికెట్లు విదేశములనుండి మనదేశమునకు వచ్చుచున్నవి
అని యిహంగారునుడిరి. రాజేంద్రప్రసాదు, మధురా ప్రసాదు
అబ్దులు బాగిగార్లు గూడ ఉపన్యసించిరి. (ఆ. ప్రే.)

మదన మోహన మాలవ్యాగారు

కలకత్తాలో ప్రచారము

కలకత్తా, ఏప్రిల్ 25:—బహిరంగసభలో మాలవ్యా
గారు ఉపన్యసించిరి. 12 నెలలవరకును విదేశవస్త్రముల నెవ
రును తెప్పించరాదను అని మాలవ్యాగారు నుడివిరి. ఇందులకు
వస్త్రములు సమర్పించినవో పికెంగుచేయగూడదని. (ప్రే. ప్రే.)

పైకిలు పరికరములను బహిష్కరించుట

కలకత్తా, ఏప్రిల్ 24:—నేడు మొదలు విదేశముల
నుండి పైకిలు పరికరములను మూడునెలలవరకును తెప్పించ
గూడదని కలకత్తా వస్త్రముల తీర్మానించిరి. (ప్రే. ప్రే.)

కలకత్తాలో విదేశవస్త్రదహనము

కరాచీ, ఏప్రిల్ 25:—ఈ నెల 27-వ తేదీ ఆదివార
మునాడు విదేశవస్త్రదహనము జరుగును. ఇంటింటికినిపోయి
వలంటీరులు బట్టలను ప్రోగుచేయుచున్నారు. నిన్న రాత్రిగొప్ప
హోగిగుంపును బహిరంగసభయును జరిగెను. చాలమంది స్త్రీలు
గూడ వచ్చిరి. 27 వ తేదీనుండి స్త్రీలు మద్యకాలవద్ద పికె
టింగు చేసెదరు. (ఆ. ప్రే.)

కలకత్తాలో విదేశవస్త్ర బహిష్కరణ ప్రచారము

కలకత్తా, ఏప్రిల్ 25:—మంగరాష్ట్ర బాతీయ సైన్య
మనందరి స్త్రీలకొరకును చాలమంది నేడు సాయంకాలము
ప్రయింటికిని వచ్చి స్వరాజ్యలహమును విక్రయించిరి. విదేశ
వస్త్ర బహిష్కరణమునుగూర్చి బోధించిరి. (ప్రే. ప్రే.)

అతిమేలైన బ్లూవాగల్ సీమకమలములకు
పుష్పసిద్ధమైనది. సా పి త ము 1898

వీకంసీ చబిత్ దాస్ అందు సన్న
సీమకమలముల నగల వస్త్రములు

1 112, 118 చే నాబబారు రోడ్ మద్రాసు

చిమనులాలు బ్రోకరుగారి అరెస్టు-అసత్యవార్త

జలల్పూరు, ఏప్రిల్ 25:—మహాదేవ దేశాయిగార్లు
బ్రోకరుగారినిగూడ అరెస్టుచేసిరను వార్త నిజముగాదు.
దేశాయిగారినిమాత్రమే అరెస్టుచేసిరి కాని బ్రోకరుగారిని అరె
స్టు చేయలేదు. (ప్రే. ప్రే.)

వైద్యపరిగిరములను బహిష్కరించుట

కలకత్తా, ఏప్రిల్ 25:—కలకత్తాలో దంతవైద్యుడు
నిదేశవైద్య పరికరములను బహిష్కరించెరి. (ప్రే. ప్రే.)

కరాచీలో బాలురు మద్యకాలవద్ద పికెటింగు
చేయుట

కరాచీ, ఏప్రిల్ 25:—కరాచీలో చాలమంది బాలు
రు బాతీయ పతాకములను ధోంగి కట్టుచున్న దుకాణములవద్ద
పికెటింగు చేయుచున్నారు. (ప్రే. ప్రే.)

కాశీ సత్యాగ్రహము

వాలంటీరులను పోలీసులు కొట్టిరి

కాశీ, ఏప్రిల్ 25:—అనేకమంది సత్యాగ్రహ వాలం
టీరులను పోలీసువారు కొట్టిరి. పోలీసువైపును కెదురుగా నిలవ
బయ్యెను జనసమూహముమీద పోలీసువారు వచ్చి పడిరి.
అచట జనులు ఉప్పును చేయుచుండిరి.

వాలంటీరులలో చాలమందికి దెబ్బలు తగిలెను. ఆస్పత్రి
లోనున్నారు. డాక్టరు భగవాన్ నాథుగారు, శ్రీ ప్రకాశ్ గారు
పికెటింగుచేయు గారు అచటనున్న తనిఖీచేసి వెళ్లిరి. (ఆ. ప్రే.)

జమ్నా దాస్ మెహతాగారికి శిక్ష

బొంబాయి ఇంట్రాప్ మొట్టు బ్రహ్మచారి అస

బొంబాయి, ఏప్రిల్ 25:—బొంబాయి ఇంట్రాప్
మొట్టు బ్రహ్మచారి సభ్యుడుగా నుండి శ్రీయుత జమ్నా దాస్
మెహతాగారి శిక్షయెడల అసమ్మతి జూపుచు తక్షణమువాద
ఈరోజు నెలవిచ్చినారు. (ప్రే. ప్రే.)

కరాచీ దురంతములు

అసభికారసంఘమువారి విచారణ ప్రారంభమగుట

కరాచీ, ఏప్రిల్ 25:—

కరాచీ దురంతములను విచారించుటకు యేర్పరచబడిన
అసభికార సంఘమువారు నేడు విచారణ ప్రారంభించిరి. సా
క్షులును, పరికా ప్రతినిధులును మాత్రమే విచారణసభయ
మున నుండుటకు అనుమతించబడిరి.

వీర్ పెగారో కేసువిచారణ

ఈ నెల 28 తారీఖున వీర్ పెగారో గారి కేసు విచా
రణ సిటీ మేజిస్ట్రేటుగారి కోర్టులో ప్రారంభమయ్యెను. ప్ర
భుత్వ పక్షమున లోబో, కండ్లదాసుగారలు వాదించిరి. పి
రగారి పక్షమున జిన్నా, సాహాబ్ సింగ గారలు వాదించిరి.
ఆయుధ కాపనముక్రింద పికె మొదలు విచారింపబడునని ప్రభు
త్వ న్యాయవాది చెప్పెను. కాని జిన్నాగారు ఈ పక్షానికి
అభ్యంతరము తెలియజేసిరి. కోర్టువారు అభ్యంతరమును ప్రోత్సహి
సిరి. సోదాలో 36 పెట్టెల మందుగుండు 6 పెట్టెల సైన్స్ గు
దొరకినవి. ప్రభుత్వన్యాయవాది రుజువుచేసెను. కేసు వాయిదా
జేయబడినది.

కరాచీమేజిస్ట్రేటుకు మరణశిక్షలు

కరాచీ ఏప్రిల్ 25:—కరాచీ నాయకులకు శిక్ష విధిం
చిన సిటీమేజిస్ట్రేటు 15 రోజులలోగా రాజీనామా నివ్వని
చో చంపబడునని భోత్ నాథుగారి సంతకమున ఉత్తరములు
వచ్చినవి. ఉత్తరములు హస్తాభిరములు. కరాచీ పోస్టాఫీసు
ముద్ర కలదు కరాచీ మేజిస్ట్రేటు న్యాయవాదులకు మొదట
ఉత్తరములను చూపి తరువాత వానిని పోలీసుల కిచ్చెను.
(ప్రే. ప్రే.)

సింధు హైదరాబాదులో సత్యాగ్రహము జరిగినది

ప్రతాప్ పరికాసంపాదకుడు మహారాజ్ ద్వారక
ప్రసాద్ గారి నాయకత్వమున హైదరాబాదులో నిన్న ఉ
ప్పుచట్టము తిరస్కరింపబడెను. లార్కనా సత్యాగ్రహము
28 తారీఖున సత్యాగ్రహము ప్రారంభింతురు. (ప్రే. ప్రే.)

స్వామి పు: పోత్తమానందుగారు

(వారసాలు 24 న ఆరెస్తు)

అమరేంద్రనాథ బోసు, హేమంత్ కుమార బోసు, మధుసూదనదాసు బర్మను, పరితోష బె నర్జీ, వినయకుమార బోసు, ప్రమోద ఘోసాలు, వసంతలాలు మురారీగార్లు సభచేసి నందులకు 25 వ తేదీని కలకత్తాలో వీరిని 6 గురిని ఆరెస్తుచేసిరి. జమీందారు శ్రీలక్ష్మీకాంత ప్రమాణికుగారికి శిక్ష 25 వ తేదీని కలకత్తాలో వీరికి 18 నెలలు కఠినశిక్ష యను 100 రూపాయలు జాల్మానాయను వేయబడెను.

శరత్కుమార ఘోషగారికి శిక్ష

24 వ తేదీ మిరాజ్ లో ఆరెస్తుచేసిరి. 6 నెలలు విడి ఖయిదు వేయబడెను.

మన్మథనాథుదాసు స్తీడగుగారిని మరి 5 గురికినిశిక్ష మిధునాపురంలో 25 వ తేదీని వీరికి ఒక నెల విడిఖయిదు వేయబడెను.

సంతోషకుమార బాగ్గీగారు

(25 వ ఖిల్లాలో నాపరాజిల్లాలో ఆరెస్తు)

విదేశవస్త్రములను వికేటించు

చేసినందులకు శిక్ష

విజయకుమార భట్టాచారి బెసెను బెహారీబోసు,

కార్తీక చంద్రదత్తుగార్లు

కలకత్తా, ఏప్రిలు 25:—వీరు బుధవారమునాడు హా రాలో వికేటించు చేసినందుకు వీరిని మరి 29 మందిని ఆరెస్తు చేసిరి. భట్టాచారిగారు హా రా మునిసిపలు వైకుచయ్యెను నాడు చట్టహరటాలు జరిగినది. వీరికి ముగ్గురికిని ఆరెసి నెలలు కఠినశిక్ష చేసిరి. తక్కినవారిని విడుదలచేసిరి. (అ. ప్రె.)

సారాదుకాణముల

వికేటించుటకు ఆరెస్తు

ధరసిధర ముఖర్జీగారు

వీరు రాంపూరులో వికేటించు చేయుటగా 26 వ తేదీ ని ఆరెస్తుచేసిరి.

ఈశ్వరచంద్రమాలు బెసెను అధికారి

విజయమాలగార్లు ఆరెస్తు 40 మంది

స్త్రీలు వస్త్రుచేయు

కాంటాయి, ఏప్రిలు 26:—వీరిలో మొదటివారు కాం టాయి లోకలబోర్డు ఛేర్మను. రెండవవారు స్తీడగు. ఆసహాయ వాది. మూడవవారు జాతీయపాఠశాల ప్రధానోపాధ్యాయుడు. వీరిని 25 వ తేదీని ఆరెస్తుచేసిరి. మిర్రాపూరులో 40 మంది స్త్రీలు ఉత్సాహముచూపారు.

అమరేంద్రనాథ చటర్జీగారు

(26 వ తేదీని కలకత్తాలో ఆరెస్తు)

26 వ తేదీ ఆరెస్తులు శిక్షలు

మంగరాష్ట్రము

శ్రీ నరేంద్రనాథదాసు గుప్తగారి ఆరెస్తు

ఇతడు హిందూసభ ఉపన్యాసకుడు. బొంబాయిలో మీరాజ్ కలలో ఉత్సాహించినందుకు నేడు యిటానిని ఆరెస్తు చేసిరి.

సండిత దిగేంద్ర నారాయణ భట్టాచారి

సతీశ ఘోషగార్లును మరియిద్దరిని ఆరెస్తుచేయుట వీరు సిరాజగంజీలో పోలీసు ఆద్యుడు తిరప్పరెంచి సభ లను జరిపినందులకు వీరిని నలుగురిని పోలీసు 30 నెక్సు క్రింద ఆరెస్తుచేసిరి. సతీశ ఘోషగారు యిటాని కాంగ్రెసు సంఘమునకు సహాయకార్యదర్శి.

అమరేంద్రనాథ భట్టగారిని ఆరెస్తుచేయుట

కలకత్తా, ఏప్రిలు 26:—నేనుగర్తగారిని ఆరెస్తుచేసిన సిమ్మట మంగరాష్ట్ర కాంతిసమరసంఘమున కిటని న్యాయశాస్త్ర గా నెమ్మకొనిరి. ఇతడు పోలీసు ఆద్యుడు తిరప్పరెంచి ఉత్సాహము చూపినందులకు నేడు మధ్యాహ్నము 12 గంటలకు ఆరెస్తుచేసిరి.

గుజరాతు: భగవతు ఈశ్వరభాయిగార్లు శిక్ష

బొంబాయి, ఏప్రిలు 26:—మతాధునండి వీరి నిద్దరిని కఠినశిక్ష తీసుకొని వచ్చుటకు మోటారుబస్సులు కార్లు

మన్నున వేచియును దొరకనందున మేజిస్ట్రేటు దేఖాయిగారు తన స్వంతకారులతో మతారు వెళ్లి ముద్దాయిలను నడియాయ తీసుకొని వచ్చిరి. భగవతు వారికి 9 నెలలు ఖైదును 100 రూపాయలు జాల్మానాయను, ఈశ్వరభాయి వారికి 9 నెలలు ఖైదును 200 జాల్మానాయను వేయబడెను.

లాహోరు—పండా శాంతరాంగారి ఆరెస్తు

లాహోరు, ఏప్రిలు 26:—ఈనెల 20వ తేదీని లాహోరు లో బహిరంగ సభలో ఉపన్యసించినందుకు నేడు ఉదయ మున రాజ్ డ్రోహముక్రింద 124వ నెల ప్రతి యిటానిని ఆరెస్తు చేసిరి. (ప్రె. ప్రె.)

27 వ తేదీ ఆరెస్తులు శిక్షలు

డి. వి. గోక్షేగారిని ఆరెస్తుచేయుట

విరాటుకుండా-బొంబాయి, ఏప్రిలు 27:—పూనాలో మహారాష్ట్ర పత్రికాసంపాదకుడగు డి. వి. గోక్షేగారిని ఆర్మీ లా సత్యాగ్రహశిబిరమున నేడు సాయంత్రము ఆరెస్తుచేసిరి. జమునాదాసు మెహతాగారిని ఆరెస్తుచేసిన సిమ్మట గోక్షే గారు నాయకత్వము వహించిరి.

మంగరాష్ట్రము—రత్నేశ్వర చక్రవర్తిగారి ఆరెస్తు

జులూరు, ఏప్రిలు 27:—స్వాధీనత పత్రికాసంపా దకుడగు చక్రవర్తిగారిని 124 వ నెక్సుక్రింద యిటాని ఆరెస్తు చేసిరి. (ప్రె. ప్రె.)

సంయుక్తరాష్ట్రములు

అ. భా. కాం. సం. కార్యదర్శి శ్రీ ప్రకాశగారికి 6 నెలలు విడిఖయిదు

కాశీ, ఏప్రిలు 25:—ఇతడు కాశీమండలమునకు సత్యా గ్రహ ప్రధానసేవని డాక్టరు బాపూభగవానుగారి కుమారుడు. 25వ తేదీని ఆరెస్తుచేసిరి. 6 నెలలు విడిఖయిదును 100 రూపా యలు జాల్మానాయను వేయబడెను. వీరిసానమున కృష్ణచంద్ర గారు ప్రధానసేవని యెమ్మకొనబడిరి.

శ్రీ శంకరానంద బ్రహ్మచారిగారు

వీరికి నూడ 6 నెలలు విడిఖయిదువేయబడెను. (అ. ప్రె.)

కె. ఎన్. రామన్న మనోరంజన బెనర్జీ, జితేంద్ర

నాథ లాహిర్యఫణింద్రనాథుగార్లు

ఆరెస్తుచేయబడుట

కాశీ, ఏప్రిలు 26:—నేడు వీరిని నలుగురిని ఆరెస్తు చేసిరి. (అ. ప్రె.)

శ్యామసుందర శుక పురుషోత్తంగగార్లు శిక్ష

అలహాబాదు, ఏప్రిలు 25:—వీరికిద్దరికిని నాలుగేసి నెలలు కఠినశిక్ష వేయబడెను. చెరి 20 రూపాయలు జాల్మానా గూడ వేయబడెను. (ప్రె. ప్రె.)

గులాం సిద్దికు మీరటునద్దారు ద్వారకాప్రసాదు

పిలాకుహగార్లు శిక్ష

మిర్రా, ఏప్రిలు 25:—వీరికిద్దరికిని ఆరెసి నెలలు కఠినశిక్ష వేయబడెను. (ప్రె. ప్రె.)

తాకూరులూలు బహదరుగారిని

మరి 6 గురికిని శిక్ష

రాయబ:లీ, ఏప్రిలు 25:—24 వ తేదీని యిటాని కాం తిపూరులో ఆరెస్తు చేసిరి. ఆనాడే ఇతనికి ఆహారములు శిక్ష వేయబడెను. (ప్రె. ప్రె.)

మున్షీ మంగలసేను, శ్రీకళ్యాణసింగుజీ,

చౌదరి బదనుసింగుగార్లును ఆరెస్తుచేయుట

బుదగు, ఏప్రిలు 24:—24 వ తేదీని వీరి ముగ్గురిని ఆరెస్తు చేసిరి. (ప్రె. ప్రె.)

వీహారు, శ్రీకృష్ణసింహా, రామబ్రహ్మ,

రామకృష్ణ బ్రహ్మచారి గార్లు శిక్ష

పాట్నా, ఏప్రిలు 25:—సింహాగారికి 6 నెలలు విడిఖయిదు వేయబడెను. ముజఫ్ఫర్పూరులో రామబ్రహ్మగారిని బుధవార మునాడు ఆరెస్తు చేసిరి. నేడు రెండేండ్లు కఠినశిక్ష వేయబడెను. రామకృష్ణ బ్రహ్మచారిగారికి 6 నెలలు కఠినశిక్ష వేయబడెను. (ప్రె. ప్రె.)

ఉత్కలము

హరికృష్ణ మెహతానుగారిని గోవందు చౌదరిగారిని

ఆరెస్తుచేయుట, జయము మంగరాజుగారికి శిక్ష

కలకత్తా, ఏప్రిల్ 26:—మంగరాజుగారికి రెండేండ్లు క ఠినశిక్షయును 300 జాల్మానాయను చట్టవిరుద్ధమని 6 నెల లను శిక్ష వేయబడెను. మెహతానుగారిని, చౌదరిగారిని ఆరెస్తు చేసిరి. వీరిద్దరు ఉత్కలరాష్ట్ర కాంగ్రెసు సంఘమునకు పక్ష సగా అధ్యక్ష కార్యదర్శులు. ఇప్పుడు నందకిశోర దామగారు అధ్యక్షుడుగా యెమ్మకొనబడెను. (ప్రె. ప్రె.)

జ్ఞానానంద స్వామిగారికి శిక్ష గాలబండి, ఏప్రిలు 25:—పోరేగోపు జరిపినందులకు 18 నెలలు విడిఖయిదు. (ప్రె. ప్రె.)

పంజాబు - పండా

శాంతారాం, కిశోరిలాలు నేత్, మూర్తీ మేరు

మహమ్మదగార్లును ఆరెస్తుచేయుట

లాహోరు, ఏప్రిలు 26:—లాలుగారిని మహమ్మదు గారిని లాథీచూనాలోని ఖానాలోని శాంతారాం గారిని లాహోరులోని ఆరెస్తుచేసిరి. (అ. ప్రె.)

జజోదయ బీవను నిత్యానందగార్లు శిక్ష

అబ్బీరు, ఏప్రిలు 26:—బీవరుగారికి 6 నెలలు విడిఖయిదును నిత్యానందగారికి ఒక సంవత్సరము కఠినశిక్షయును వేయబడెను. (ప్రె. ప్రె.)

నబర్మతి చెరసాలలోని ఖైదీలను మార్పుట

పూనా, ఏప్రిలు 26:—అహోగ్యులతోనకు 15 మందిని నిన్న సాయంత్రము యరవాడా చెరసాలకు తీసుకొనివచ్చిరి. మరికొందరిని నాసికు చెరసాలకు చూర్చిరి. (అ. ప్రె.)

గాంధీమహాత్మునికి ఆఖండవిజయము

శ్రీగోడ్డాగార్లు లక్ష్మీస్వసింహదైవజ్ఞులు

తెలిపిన అభ్యుతజ్ఞోత్సవము

శ్రీయుర భాగవతుల సుబ్బరామయ్యగారి తేఖును పం పిరి. దీనిపైని నరసింహారావుగారి సంకెముకూడ కలదు.

గుంటూరు, ఏప్రిలు 24:—దైవజ్ఞులగు గడ్డం నరసింహా రావుగారు గుంటూరు శాంతిసైనిక శిబిరమున 182 వ శాంతి సైనికుడు. వీరు దైవవాదలో సత్యశ్రేణియ అంజనేయ గాంధీ జ్యోతిషాలయము నేర్పరచిరి. ఆంధ్రరాష్ట్ర కాంగ్రెసు సంఘసహాయ కార్యదర్శి శ్రీ భాగవతుల సుబ్బరామయ్యగారు గుంటూరు శాంతిసైనిక శిబిరమునందు శ్రీ దైజ్జ నరసింహారావుగా రిని ప్రక్షింపగా వారు పుచ్చువారి ముఖవర్మస్వను పరీక్షించి శుక్రకేరణగ్రంథము ప్రశ్నభాగము 442 వ అధ్యాయము 22 వారసంహితను నాడినిబట్టి యీ ఫలితములను తెలిపిరి.

గాంధీమహాత్ముడు

26-9-1930 వ తేదీని రాజీయగును

21-5-1933 వ రాజీయపైదీ లందరును

విడుదల చేయబడుదురు

వీరు 68 సంవత్సరముల 4 మాసముల 6 రోజులు నిరం తరముగా జైమించెను. సిమ్మట 3 సంవత్సరముల 4 మాసము లు న్యేచ్ఛగా జైమించెను. కడపరకును వీరు ప్రతికార్యమును శ్రద్ధగా నిర్వహించి 26-7-10 లోగా నాలుగు సార్లు వారెంట్లు పుట్టుచు మరల రద్దుచేయబడుచు నుండును. మేనెల 25 వ తేదీని మహాత్మునిచేతికి వారెంటు చేరును.

మహాత్ముడు 5-5-1931వ తేదీని కారాగృ హమునకు పంపబడును. అప్పుడు ఒక నెలరోజులు కారాగృహమునం దుండునట.

అప్పుడు దేశమునందు జాయువార్తలు తంతివార్తలు వైఖరి మన్నునన వేచియు నుండెను. ప్రజలు నిర్భీతచిత్తులై యుందురు. 1939 నరకును ఈసంకలనము ఆపుడప్పుడు విశేష ముగా జరుగుచు నేయుండును. 1920 ఆక్టోబరు మొదలు మహా త్ముడు తనజీవితాంతమువరకును స్వారెండ్రెయు ననుభవించును. 1930 లగాయదు 1942లోగా స్వరాజ్యము నాలుగుకములుగా లభించును.

21-7-1930లోగా కొన్ని చిక్కులు కలుగునుగాని అవి అంతభాగవరములు కావు. మహాత్మునకును దేశమునకును బాధి సార్వభౌమనకును గూడ నధికమగుకష్టములు లేకుండనే కొంతవరకు దిగ్విజయము కలుగును.

దేశోద్ధారక

నాగేశ్వరరావు పంతులుగారు

12-9-1930 వ తేదీని గం 12.5 నిగ్గు విడుదల చేయబడుదురు.

ఆంధ్ర కేసరి ప్రకాశంగారు

24-8-1930 వ తేదీని హృదయవ్యాధివలన

విడుదల చేయబడుదురు.

ఉద్యమకారకులందఱునుగూడ 24-8-30వ తేదీని విడుదల చేయబడుదురుకాని 15వలోగా రెండు మూడు సార్లు మరల కాంగ్రహమునకు వెళ్లనివచ్చుచుండును.

వీరి వెర్రింగున ఆఫీసు, కామగూడు, (ప్రెస్టు) (వరూ) పొన్నూరు, గుంటూరుజిల్లా.

ఆలిపూరు సెంట్రల్ జైలులో నాయకుల స్థితి

మూలవ్యాసానికి ప్రవేశమియ్యకుండుట కలకత్తా, ఏప్రిల్ 26:—ఆలిపూరు జైలులో నాయకులను ఏర్పించి వారి స్థితిగతుల కనుటకు మూలవ్యాసానికి కోరగా, జైలు నూపరింపెడఁజేయు గారు తనకు పై వారి ఉద్దేశపులు లేనని ప్రవేశమున కనుజ్ఞ నిరాకరించిరి. నాయకుల దుస్థితినిగూర్చి సేన్స్ పత్రుగారి సతి పండితుల వారితో సంభాషించిరి.

డా॥ బి. సి. రాయగారును కర్నూల్ జైల్ వాచ్మన్ జేట్ గారును ఆలిపూరు జైలులో రాజకీయ వైదీలను పరీక్షించుటకు అనుజ్ఞ యొసగబడెను. వారు శేష ప్రాధున 8 గం॥ కు జైలు నకు వెళ్లెదరు. డాక్టరుల పరీక్షయైన పిదప, వైదీల యాడు వారికి వారి దర్శన మిప్పించెన రని తెలియుచున్నది.

కలకత్తా, ఏప్రిల్ 27:—సుభాష్ బోసు గారి తల్లి గారును, నేతాగ్రస్త, దాస్ గ్రస్త గార్ల సహులును మధ్యాహ్నము 8 గం॥కు జైలునకు దర్శనార్హమై వెళ్లిరి. సుభాష్ బోసు గారు జైల్ద్యుల సలహామీద తన కొట్టునునది లీ రాజేడు. జైలు అధికారులు బోసుగారి తల్లిని స్వేచ్ఛలో వాడునకు కొంపోపుటకు నిరాకరించిరి. అందుపై నేతాగ్రస్త, దాస్ గ్రస్తగార్లు కూడ తమ సహులను చూడనేలేదు.

డాక్టర్ల ప్రకటన

గవర్నరుగారి అనుజ్ఞపైని డా॥ బి. సి. రాయగారును, కర్నూల్ జైల్ వాచ్మన్ జేట్ గారును ఆలిపూరు జైలులో దెబ్బలు తిన్న వైదీలను పరీక్ష చేసి, సంయుక్త ప్రకటన గావించిరి. వారు చూచినపుడు సుభాష్ చంద్రబోసుగారికి కొద్దిగా జ్వరము కాగు చుండెను. 28 పానుల బరువును కొల్పోయినారు. బలహీనము గానున్నారు. బోసుగారు కొట్టుటనుగరించి యిట్లు చెప్పిరి. వారును, నేతాగ్రస్తదాస్ గ్రస్తగార్లు తమ ఆచరణద్వారమున నిలిచియుండగా, కొందరు పరానువార్తలను, వైదీలను, జైలు నూపరింపెడఁజేయు తమ్ము వెనుకను త్రోయ ప్రారంభించిరి. పది గజము లిటుకట్టుబడి కొట్టుకొట్టు తాను మాటాడెను. తనతలకు దెబ్బతగిలి మూర్చిలైను. పత్తరంజణ బక్సి గారును మరొకరును వారిని మేడపైకి తీసికొని వెళ్లిరి. రెండు గంటలకు వారికి మరల బడలు తెలిసెను. డాక్టర్లయభిప్రాయములో, బోసుగారి జలవెనుక భాగ మింకను అతిసుక్కుమారమైనదియందున్నది. దెబ్బలు తగిలిన కొన్ని గంటలవరకును, వారికెట్టి నైద్యసహాయమును జైలువారీయ్య లేదనియు, వేరుజేరు కొట్టులో తమ్ము పడజేసి పెట్టెరనియును వైదీలు చెప్పుచున్నారు. ఏప్రిలు 22 వ తేదీనండి జైలునూపరింపెడఁజేయ బోసుగారికట్లు రానేలేదు. డా॥ పిరి తిత్తులను X రేపరీక్ష చేయవలెననియును, నెత్తురు పరీక్షించవలెననియును డాక్టర్లు చెప్పిరి.

నేతాగ్రస్తగారు 5 పానుల బరువును కొల్పోయి, కుష్మించియుండిరి. పంకాలేక వారికత్తున్లుముగా నున్నదని వారు చెప్పిరి. నిద్రపట్టుటలేదు. మంగళవారపు కొట్టుట జరిగినప్పటినుండియు రక్తభార మెక్కువైనది. మరల రక్తపరీక్ష చేయవలెనని డాక్టర్లభిప్రాయమిచ్చిరి.

బాంబుకోసు వైదీలు కుపాకీయడిమెలతోను, లాటి మొదలైనవాటితోను కొట్టుబడిట్లు గాయములు తెలుపుచున్నది. నిషికాంఠరాయి చౌరీగారికి ఎక్కువలమున తగిలిన గాయములనుబట్టి ఆభాగమునకు X రేపరీక్ష అవసరమని డాక్టర్లు చెప్పిరి.

నోటీసు

నర్సారావుపేట డి॥ము॥ కొర్టులో

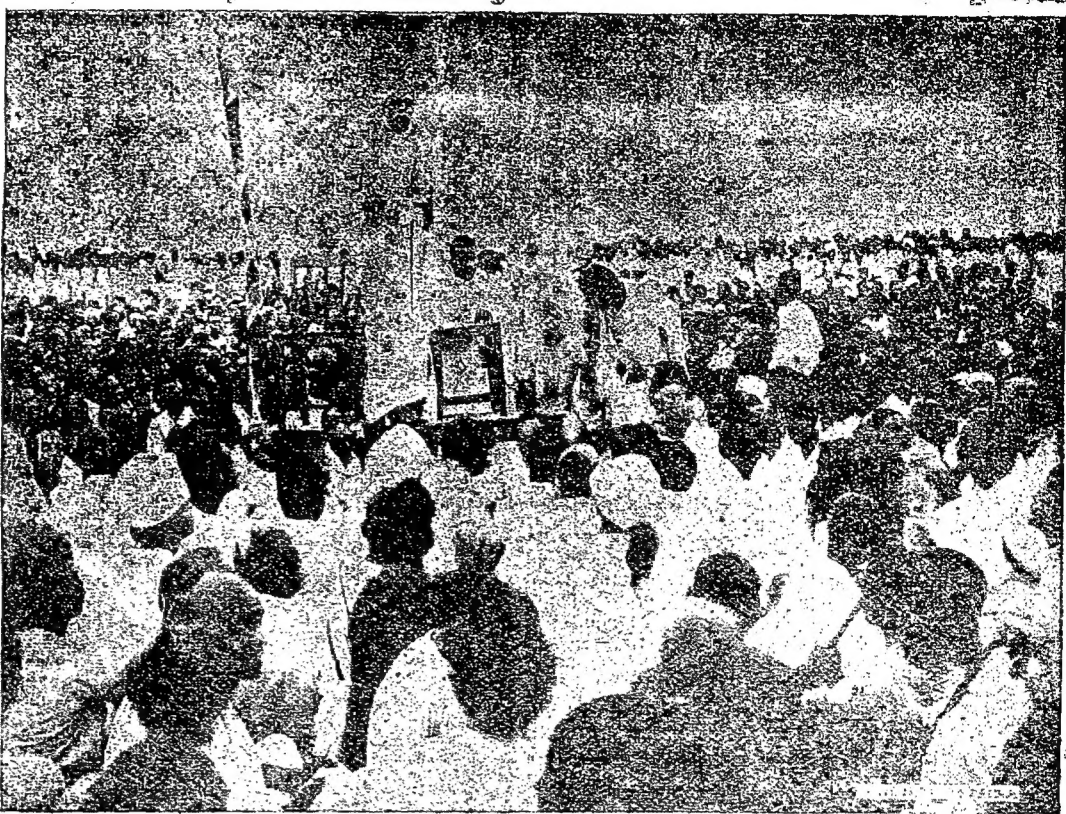
O. S. 628/16. య 29.

వాది:—వాట్టిమూర్తి అప్పయ్య నరసారావుపేట ప్రతివాదులు:—2. దాసరి శాయిలు, వినుకొండ, 3. ముల్కలూరి నారాయణరావు, 4. యా నాగభూషణం, 5. యా రామకృష్ణయ్య, 4, 5 మై. గా. అన్న ప్రతివాది, బెజవాడ.

యిందుమూలముగా తెలుపడ మేమనగా యీ నెంబరులో 8, 4 ప్రతివాదులకు ఎన్ని పర్యాయములు యిప్పిచారు నోటీసులు చేయించినను పుచ్చుకొనుట లేదు. తిరిగి నోటీసు నిమిత్తం 8-5-30 తేదికి వాయిదా వేయబడినది. ఆ తేదీన గల వారలు సదరు తేదీ వరకు 10 గంటలకు సదరు కొర్టులో హాజరయి ఆ తేదీన గల కొర్టువారితో జైలులోను. లేనియడల ఎక్స్ పార్ట్ గా తీర్మానింతురని విడమైనది.

బి. వి. హనుమంతరావుగారు, వాది తరపు వకీలు.

నభయొక్క దగ్గటి దృశ్యము

అధ్యక్షులగు సామి వేంకటాచలం చెట్టిగారు పవన్యసించుట.

(పి. ఎఫ్. ఎ.)

ఆంధ్రరాష్ట్ర స్వరాజ్య సత్యాగ్రహము

బందరులో శ్రీ కోకా అహోబలరావు నాయుడుగారిని నైన్యాధిపత్యమున కభిషిక్తుని చేయుట

(1)

దేశభక్తుడు నాయుడుగారి నాశీర్వదించుట-పౌరులు ఖద్దరుదోవతలను రాట్టమును పుష్పమాలలను సమర్పించుట-నాయుడుగారు రాట్టమును ఖద్దరుబట్టలతోను పుష్పమాలలతోను అలంకరించి భుజపీఠమున ధరించి ఊరేగింపుతో బయలుదేరుట.

బందరులో ఖద్దరికి జరగా నావేయుట

కడపమండలము - శ్రీ సంగమరెడ్డిగారు సత్యాగ్రహ మొనర్చుట

శ్రీయుత కోకా అహోబలరావు నాయుడుగారు

బందరులో నైన్యాధిపత్య పట్టాభిషేకోత్సవము-దేశభక్తుడు ఆశీర్వదించుట-161 రూపాయలకు ఉప్పుపొట్లమును అహోబలరావుగారు కొనుట

మచిలీపట్టణము, ఏప్రిలు 28:—26 వ తేదీ శనివారమునాడు సాయంకాలమున బందరులో మిక్కిలి గొప్పసభ జరిగినది. ఆ సభకు ఆంధ్రరాష్ట్రీయ కాంత్రినైన్య ప్రధానసేనాని దేశభక్త కొండ వెంకటప్పయ్యపంతులుగారు గూడ వచ్చియుండిరి. ఆ సభకు 1000 మంది ప్రజలు వచ్చియుండిరి. దీర్ఘసమున్నతాయుడును ఆహూతాహుడును గంభీరప్రకారంతో దేశస్వంపముడునగు శ్రీయుత డాక్టరు కోకా అహోబలరావుగారు ఎల్లప్పుడును ఖద్దరుబట్టలనే ధరించెదరు గాన ఆ పవిత్రసనములనె ధరించి సభాసభికి రాగానే వారి సందర్శన మైనంతనే ఒక్కసారిగా విద్యుచ్ఛక్తితరంగ చూతికవలె దేశభక్తిజరంగమా లిక లొక్కసారిగా సభ్యులందరిని ముంచుకేసినది. డాక్టరుగారు ఆసీను లైనవెంటనే సభ్యులు పుష్పాభిషేకము గావించి ఆసీకములకు పుష్పమాలచే వారి నలంకరించిరి. శ్రీ చల్లపల్లి రాజాగారి పితృపుణ్య శ్రీ అనంత శ్రీధరం బాబుగారు డాక్టరుగారికి ఆర్యసదాచారాను సారము నూతన ఖద్దరుపట్టములను సమర్పించిరి. కాంగ్రెసుసంఘమువారు రాట్టము నొసంగిరి. అహోబలరావుగారు మండహాసముతో నీ బహుమానములను స్వీకరించి మానవూర్వకమగు స్థిరసంకల్పము వలన సభ్యులలో నూతనోత్సాహమును కలుగజేసిరి. సత్యాగ్రహనైన్యమును నడిపించుటకు ఈ నాయకు డిటుల రణరంగమున ప్రవేశించినందులకు రాష్ట్రీయ ప్రధానసేనాని దేశభక్తుడు డాక్టరుగారికి ఆశీర్వాదప్రశంసాపూర్వకమున స్వాగత మొసగిరి. మిమ్ముట శ్రీమతి కొర్రపాటి అనంతమ్మగారు ఒక ఉప్పుపొట్లమును తెచ్చి డాక్టరుగారి కియ్యగా, డాక్టరుగారు సోదరీమణికి సవినయముగా సమర్పించి ఆది అమూల్యము చేల్లడించుటకు 161 రూపాయలు సమర్పించి దానిని స్వీకరించిరి.

పిమ్ముట అహోబలరావుగారు రాట్టమును మాతనఖద్దరుపట్టములతోను పుష్పమాలలతోను అలంకరించి దానిని భుజపీఠమున ధరించి రణరంగమున విజయమునుబడసిన అతిరథశ్రేష్ఠుని వలె నేలకొలిది ప్రజలు వెంటరాగ, జయజయధ్వనులు చెలగుచుండ సభాసభినుండి బయలుదేరిరి. (స్వ.వి.తం.)

ఆంధ్రరాష్ట్ర కాంగ్రెసు సంఘము

అధ్యక్షుని కార్యదర్శులను ఎన్నుకొనుట

గుంటూరు, ఏప్రిలు 28:—నిన్న సాయంకాలము గుంటూరులో కాంత్రినైనిక శిబిరమునందు రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘసభ జరిగినది. అధ్యక్షుడు శ్రీయుత దేశోద్ధారక నాగేశ్వరరావుగారి స్థానమున శ్రీయుత బిక్కిన వేంకటరత్నం చౌదరిగారిని, ప్రధానకార్యదర్శి శ్రీయుత డాక్టరు బ్రహ్మబోకుల్ల నుబ్రహ్మణ్యంగారి స్థానమున గంపలగూడెం జమీందారు శ్రీరాజా కొటగిరి వేంకటకృష్ణారావు బహదరుగారిని, సహకార్యదర్శులు శ్రీ నడింపిల్లి నరసింహారావు, శ్రీ అయ్యదేవర కాశేశ్వరరావుగార్ల స్థానమున శ్రీ సీరం సుబ్బారావు శ్రీ మల్లెల శివరామ కృష్ణయ్యగార్లను ఎన్నుకొనిరి. అరెస్తు చేయబడిన నాయకుల నందరిని అభినందించుచు నొక తీర్మాన మామోదింపబడెను. భారత కాంగ్రెసు సంఘమునకుగూడ సభ్యుల నెన్నుకొనిరి. (స్వ. వి. తం)

వీరిని అరెస్తుచేసినయడల యేర్పాటులు

“శ్రీ బిక్కిన వెంకటరత్నంగారిని అరెస్తుచేసినచో శ్రీ కందుల వీరరాఘవస్వామిగారు అధ్యక్షుడుగా నుండవలెను. శ్రీరాజా కృష్ణారావుగారిని అరెస్తుచేసినచో తక్కినవారిద్దరిలో నొకరిని ప్రధాన కార్యదర్శిగా నియమింపవలెను. దేశభక్తుని అరెస్తుచేసినచో అతడింకొకరిని రాష్ట్రీయ నియంతగా నియమింపవలెను”. అనిగూడ తీర్మానింపబడెను. (స్వ.వి.తం.)

ప్రొ. యస్. సబ్బేష్ అయ్యర్,
ప్రిన్సిపాల్,

నిరంకుశ పత్రికాశాసన ప్రతిపాదనము

ప్రెస్ ఆర్డినెన్సును మరల రాజ ప్రతినిధి అమలులో పెట్టుట

శాసనోల్లంఘనమును విస్తృతముగా చంపుటకు వివేచితాధికారములు

ధరావతులను లా.కొనవచ్చును—ముద్రాలయమును జప్తుచేయవచ్చును

శాసనావశ్యకతనుగూర్చి రాజప్రతినిధి ప్రకటనము

రాజ ప్రతినిధి ప్రకటన

(అసోసియేటెడ్ ప్రెస్ తంతివార్త)

సిల్లా, ఏప్రిల్ 27:—

భారత దేశములోని పత్రికలను పూర్వముకంటె బాగుగా నియమించుటకు ఇండియా యొక్క గవర్నరు జనరలును రాజప్రతినిధియునగు ఇర్విన్ ప్రభువు ఒక ఆర్డినెన్సును ఆనగా నిరంకుశ శాసనమును నిర్మింప నుండియు అమలులో పెట్టినారు. ఈ శాసనమును అమలులో పెట్టెను వారు ఈ క్రింది ప్రకటనమును గావించుచున్నారు.

రాజప్రతినిధి వ్యాప్తిని నిరోధించుటకు దౌర్జన్యమును పురికొల్పుటకు జేయుటకును 1910 వ సంవత్సరములో చేయబడిన భారత పత్రికాశాసనము 1922 సంవత్సరములో గర్భియైనది. మైసూరు ఉద్దేశ్యములను నెరవేర్చుటకు 1910 సంవత్సరపు పత్రికా శాసనము సంపూర్ణముగా సమర్థము కావడంలేదనియు, రాజకీయస్థితిగతులను నూతన రాజ్యాంగపు కృత్యములను తత్ప్రతికాశాసనమును ఉంచుట మంచిది గాదనియు ఆసయమును నూచింపబడినది. పత్రికలను యధేచ్ఛగా నుండనిచ్చి 1922 సంవత్సరము లగాయకు అప్పుడప్పుడు ప్రభుత్వమువారియొడల ద్వేషముబట్టి గల కొన్ని పత్రికలు ఆ ద్వేష భావమును చంపుకొనగలుగునని ఆసయము నమ్ముచును. కాని శాసనోల్లంఘనమును ములన పెంపొందుచున్న విప్లవ భావములు భయంకరమును దాల్చుచున్నవి. పరిపాలనలో జరిగిన మహాకల్లోలములు నిష్పక్షపాదులను, ఈ విప్లవ భావములను దేశములో వృద్ధిపరచుచున్నవి. పత్రికా వ్యాపకముల సమర్థమైనట్లు మరేదీయు సంగత్యములేదు. ఈ పత్రికలలో కొన్ని బహిరంగముగా దౌర్జన్య ప్రవృత్తిని చూపుచు ప్రాప్తిహించుచున్నవి. మరొకటి సరంజరు శాసనోల్లంఘనమును కొని యాడుచు తద్వారా దేశమునందంతట న్యాయాధికరణమును ప్రాప్తిహించుచున్నది.

ఈస్థితిగతులలో 1910 వ సంవత్సరపు పత్రికాశాసనము యొక్క అధికారములను, ప్రస్తుతకాలమునకు అనుగుణములగు మార్పులతో పునర్నిర్మించుట సాధియని తలచుచున్నాను. పత్రికలయొక్క న్యాయమును స్వాతంత్ర్యమును తగ్గించుటకు ఈ శాసనము ఉద్దేశించబడి యుండలేదు. పరిపాలనమును సరసముగా విమర్శించుట వీలుకాకుండా జేయుటకు ఈ చట్టము ఉద్దేశించబడియుండలేదు. అసరముల నెదుర్కొనుటకు, మాత్రమే యిది అమలులో పెట్టబడినది. ఇట్టి శాసనమును అమలు చేయుటకు అసరము కల దనుట స్పష్టము. ఇట్టి అసరముల నెదుర్కొనుటకు సేను చర్య గ్రహీతవలెననుటకు స్పష్టమే. న్యాయవికర్షకు ఈ ఉద్దేశ్యమువలన తప్పకుండా కలుగు పర్యవసానము ఇప్పటికే స్పష్టముగా కనబడుచున్నది. ఈ ఫలితములను భారతదేశములోని విచారకీయరు, నాతిత్రిత వాదులను గమనించి ఆరాజకస్థితి గొంపోవుచున్న ఈ ఉద్దేశ్యమును చంపుటకు నాకు, నా ప్రభుత్వమునకు నాయవ దేదయగాక దేశములో కొంత నెల కొల్పుటకును క్రమమును అభివృద్ధి కలిగించుటకును వారు తోడ్పడెదమగాక!

నిరంకుశ పత్రికాశాసనముయొక్క సంగ్రహము

పత్రికలను పూర్వముకంటె ముందు బాగుగా నియమించుటకు రాజప్రతినిధి అమలులో పెట్టిన నిరంకుశ శాసనము ఈలోజనుండి (ఏప్రిల్ 27) అమలులోనికి వచ్చును. ఈ నిరంకుశ శాసనములోని ముఖ్యమరతులు చాలవరకు 1910 సంవత్సరపు పత్రికాశాసనమును బోలెయున్నవి. కాని ప్రస్తుత రాజకీయస్థితిగతులకు తగినవరతులు కొన్ని దానికి చేర్చబడినవి.

పత్రికలనుండి ధరావతులు

కొన్ని విషయములను ముద్రించు ముద్రాలయములను కొన్ని విషయములను ప్రచురించు పత్రికలను తాము యేదైన ధరావతు చెల్లించియుండినచో ఆ ధరావతును ప్రభుత్వమువారు లాగుకొనుటకు అధికారమును ప్రభుత్వమువారికి ఈ శాసనము యిచ్చుచున్నది. ప్రతి ముద్రాలయాధికారియు ప్రతి పత్రికా సంపాదకుడును ధరావతును చెల్లించితిరవలె నను ధరతు ఈ చట్టములో లేదు.

ప్రభుత్వమువారు యివ్వవలెనని కోరినకప్పు యిచ్చునున్న ముద్రాలయములను పత్రికలను ధరావతు చెల్లించవలసిన అవసరము లేదు. విప్లవోద్యమమును శాసనోల్లంఘనమును ప్రత్యక్షముగా ప్రాప్తిహించువారినుండి ఈ రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వములు ధరావతును కోరునని ఊహించబడుచున్నది. ఈ శాసనములో ముఖ్యమగు నాల్గవ క్లాజా యిట్లున్నది.

ఈ ఆక్టోలోని మూడవ సెక్షనును అనుసరించి ధరావతును చెల్లించిన ముద్రాలయ మేదీయైనది (1) 1908 సంవత్సరపు నక్సు ప్లోషిట్ ఆక్టుకు విరుద్ధముగా పాత్యముగాని, మరియు సేరముగాని దౌర్జన్యమును ప్రాప్తిహించు మరియు పనిగాని పురికొల్పు ప్రక్రియను, పత్రికను, మరియు కాగితము పైనను ప్రచురించుచో (2) రాజగారి సేనలో ఉద్యోగిలగునైన కలను, నావికులను, వైమానికులను, పోలీసులకు తమ విధ్యక్తములనుండి వరలించినగాని, (3) బ్రిటిష్ ఇండియాలో చక్రవర్తియొడలగాని న్యాయసమ్మతము స్థాపించబడిన రాజగారి ప్రభుత్వమునెడలగాని ద్వేషముగాని అసహ్యముగాని పురికొల్పుటకు ప్రాప్తిహించినచో; (4) బ్రిటిష్ ఇండియాలోని న్యాయ పరిపాలనమునకు భంగము కలిగించినగాని; రాజగారి పరిపాలనమునకు లోబడియున్న స్వదేశ సంస్థానాధికారుల రాజ్యములోని పరిపాలనమునకు, న్యాయ పరిపాలనమునకు భంగము కలిగించినగాని; లేక బ్రిటిష్ ఇండియాలోని పౌరులయొడల ద్వేషముగాని అసహ్యముగాని పురికొల్పుచో, రాజగారియొడల గాని, ప్రభుత్వమునెడల గాని స్వదేశ సంస్థానాధిపతులయొడల గాని ద్వేషము పురికొల్పిచో; (5) ఒక పురుషుని భక్తిపెట్టినగాని, కోపము కలిగించినగాని, తిమ్మాలముగా ఒకవ్యక్తి గాని, ఆస్తినిగాని తమకు ఒప్పజెప్పవలెనని ప్రాప్తిహించినగాని; ఒకవ్యక్తిని చట్టముల ప్రకారము చేయరాని పనిని చేయునట్లు ప్రాప్తిహించినగాని, చేయదగిన పనిని చేయకుండునట్లు ప్రాప్తిహించినగాని; (6) న్యాయపరిపాలనముతో జోక్యము కలిగించుకొనినగాని, లా-ఆర్డరుకు భంగము కలిగించినగాని, సేరము చేయుటకు ప్రాప్తిహించినగాని; ప్రభుత్వమువారికి న్యాయసమ్మతముగా యివ్వదగిన సిట్టుగాని యితర పన్నులను గాని యివ్వకుండా చేయుటకు ప్రాప్తిహించినగాని; (7) ప్రభుద్యోగియుగాని, స్థానిక ప్రభుత్వ ప్రతిష్టాపనలో ఉద్యోగియుగాని నున్నవానిగాని న్యాయసమ్మతమును పనులు చేయుటకుగాని, న్యాయవిరుద్ధములను పనులను చేయునట్లు ప్రాప్తిహించినగాని, రాజీనామా నివృత్తునట్లు ప్రాప్తిహించినగాని (8) రాజగారి క్రజలలో పరస్పరము ద్వేషములు, క్రుత్వము పురికొల్పినగాని (9) రాజగారి సేనలోగాని, పోలీసు దళములోగాని ప్రజలు చేరకుండా ప్రాప్తిహించినగాని, అదరముల కలుగుచుగాని, పరిపాలనమునకుగాని భంగము కలిగించిన గాని, రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వములు ఏమాటలవలన, ఏవిషయములవలన ఏవిషయములవలన ఆయా ప్రచురణాధికారులు సేరముగానిచికో చెప్పి లేక వర్ణించి ఆ ప్రచురణాధికారులు కట్టిన ధరావతులను లాగుకొనవచ్చును. వై విషయములను వివరించుచు ముద్రించిన గ్రంథములను, పత్రికలను, యితర ప్రకటనలను బ్రిటిష్ ఇండియాలో నెట్టుబొరికిన నవ్వుట రాజగారి వశము చేసికొనవచ్చును.

వివరణము

'ద్వేషము', (డిస్ అఫ్ ఫెక్షన్) అను కల్పములో రాజగారియొడల ధర్మక్రితక పాపుట, క్రుత్వమును వృద్ధిచేయు భావములు, ఇమిడియున్నవి. కాని న్యాయబద్ధమగు రీతులవలన ప్రభుత్వమువారి నిర్ణయములనుగాని, స్వదేశ సంస్థానములయందలి పరిపాలనముగాని, న్యాయపరిపాలనముగాని మార్పుట ద్వేషము (డిస్ అఫెక్షన్) క్రిందికి రాజాలవు.

ప్రెస్ ఆక్టులో మార్పులు

ఈ చట్టములో చాలవరకు 5 వ సెక్షన్లు, 7, 8 సెక్షన్లు కొత్త సేరములు. ప్రాత ప్రెస్ ఆక్టుకు కలిపిమరతులలో 23 వ మరతు ఒకటి. ఆమరతు యిట్లున్నది.

1 వ సెక్షన్ నెక్కునుండిగాని, మూడవ సెక్షనులో 8 వ సెక్షనునుండిగాని, 5 వ సెక్షనునుండిగాని ముద్రాపాధిపతిగృహంబి ధరావతు కోరినప్పుడు, ఆసావను కట్టువరకు గ్రంథముగాని యితరయేవత్రముగాని తత్ ప్రచురణాధికారి ముద్రించుటకు వీలులేదు. ఈ సెక్షనుకు విరుద్ధముగా ముద్రాపాధి కారి గ్రంథాదిక ములను ప్రచురించుచో అట్టి ముద్రాలయమును 7 సెక్షన్ నుండి రాజగారి వశము చేయవచ్చును.

ప్రెస్ ఆక్టులో అసీలు

ప్రెస్ ఆక్టులో అసీలు చేయవచ్చునని ఆక్టులో యేర్పాటు కలదు. ముగ్గురు న్యాయమూర్తులు కలిసి ఈ దరఖాస్తును విచారించెదరు.

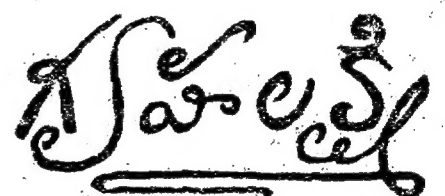
హెచ్చుధరావతు కోరుట

మొదటి ధరావతు ప్రభుత్వమువారివలె మైన తరువాత వారు పూర్వముకంటె హెచ్చు ధరావతు కట్టువలెనని కోరవచ్చును. ఆ ముద్రాలయాధికారి మరల సేరము గావించుచో ధరావతును ముద్రాలయమును మూడ ప్రభుత్వమువారు తమవశము చేసికొనవచ్చును.

చూలైమిల్లు నమ్మే ముగియుట

పనివాండ్లు నేడు పనిలో చేరెదరు

మద్రాసు, ఏప్రిల్ 27:— మద్రాసు కార్మిక సంఘాధ్యక్షులు శ్రీ బి. కి. శివరావు గారు నిన్న పెరంబూరు బారక్సు నందు చూలైమిల్లు పనివాండ్ల సభయందు పాల్గొని, చూలైమిల్లు అధికారులు మిల్లును సోమవారము దిరచెదరనియు, ఆ వాడు పనిలో చేరుడని శివరావుగారు పనివాండ్లను తగాదా పరిష్కారము తేయు విషయము శివరావుగారు తనకు వదిలివేయుడని పనివాండ్లకు కోరిరి. పనివాండ్లు విశమత్వము కలిగియుండులెననియు వీరు కోరిరి.

శ్రీల ఆయురారోగ్య విశ్వవిద్యాలయముల పెంపొందించుట కేర్పడిన సచిత్రమాసపత్రిక

- సం. చందా. రు. 4. విశేషాంశిక అ. రి. మే నెల 1930. శ్రీల వ్యాసములు.
1. రాజీనామా-శ్రీమతి దివాకర్ల మాణిక్యంబగారు
  2. కారదాశిఖలు-శ్రీమతి కనుపర్తి వరలక్ష్మమ్మగారు
  3. విదానల చట్టము:—
శ్రీమతి బి. జ్ఞానాంబగారు.
శ్రీమతి భక్తవర్ధను లక్ష్మీదేవమ్మగారు.
  4. గృహలక్ష్మి-శ్రీమతి తల్లా ప్రగడ విశ్వసుందరమ్మగారు
  5. ప్రేమ-శ్రీమతి అ. శ్యామలాంబగారు
  6. ఏడవ మెట్టు-శ్రీమతి ఎ.కె. కావేరిబాయిగారు
B. A. L. T.,
  7. చిత్రప్రకృతి-శ్రీమతి మెగనాటి ఆప్పల వరసమ్మగారు
  8. లోక-పలుకు-శ్రీమతి బులుగు లక్ష్మీవరసమ్మగారు
  9. అటపాట-శ్రీమతి జమ్మి సీతాబాయిగారు
  10. జోలపాట-శ్రీమతి ఆలపాటి సీతమ్మగారు
  11. యుక్తిలేక-శ్రీమతి కమలమ్మగారు
  12. సోమరితనము కూడదు-శ్రీమతి మాడ భూషిచూడమ్మగారు
  13. చలివేండ్లముచ్చట్లు-శ్రీమతి కొప్పర్తి సత్యవతిమ్మగారు
  14. శ్రీ అబలకాదు:—
1. శ్రీమతి శిఖరం కమలాంబగారు. 2. శ్రీమతి సరిసి అచ్చయ్యగారు. 3. శ్రీమతి పురిటి మార్కెనారాయణమ్మగారు
4. శ్రీమతి బి. లక్ష్మీవరసమ్మగారు. 5. శ్రీమతి కామరాజు మైత్రేయిగారు. 6. శ్రీమతి ఆనంబ సత్యవతిమ్మగారు
15. గోదావరి-శ్రీమతి టి. పుండరిక విశ్వ అమ్మగారు
16. మేలుకొలుపు-శ్రీమతి లలితమ్మగారు
17. ఉద్యోగ-శ్రీమతి వెలువోలు వసంతదేవిగారు. ఇవిగాక యితర వ్యాసములు, కథలు, కబుర్లు, అలోచన, పుష్ప చయము, లోకవార్తలు, త్రివర్ణపటములు గలవు.
- 'గృహలక్ష్మి' కార్యాలయము
పొట్టు బాక్సు నెం 752 ఎగ్మూరు, మదరారు.
Also at Madras News Agency, Mount Road.

చెన్న నగర సత్యాగ్రహవార్తలు

రంగూను వాలంటీరుల రాక

శేడుమదరాసు వచ్చిన ఎస్. ఎల్. ఎల్. గ్రూపును ప్రియరు లో రంగూనునుండి ఎవరునుగారు వాలంటీరులు వచ్చి మదరాసు కిరమనచేరి, వారు ఎం. కే. ఎం. కింగారంగారు తింబర నాథంగారు గోపాలుగారు కంకరంగారు మీనాక్షి సుందరంగారు పెరుడు గుగారు కులశేఖరంగారు రఘురామంగారు.

అదివారమునాడు సత్యాగ్రహ కిరమన గుడియ వన మనకు శ్రీయతులు దాల్ సుబ్బరాయను ప్రధానమంత్రిగారు ఖద్దరు ధరించియు వెంకటాచలం చెట్టిగారు సత్యమాత్రిగారు మత్తురంగమదల్యారు మనుస్వామినాయుడు డి. బి. టి. రం ద్రాగి స్వామినాథను గారి సతి మన్నుగువారలు వచ్చి రోగు లకు వాలంటీరులను జూచి సానభూతి చెలిపి వెనటి దాల్ ఆ చంట అవధాని గారు రోగులకు చికిత్స చేయటమున శేయు చున్నారు.

దేశభక్త వెంకటప్పయ్య పంతులుగారు

మదరాసునకు రానున్నారు

నిన్నటి మదరాసు పరిశీలకుల విని శ్రీ దేశభక్త వెంకట ప్పయ్య పంతులుగారు మదరాసునకు రావలచి అవసరమున్న దే మో తెలియగోరుచు కలుగంపగా, రావలసినదని శ్రీమతి దుర్గా బాయిమ్మగారు, జి. వి. కృపానిధిగారును తంతనంపిరి. శేపు దేశభక్తుడు మదరాసు రావచ్చును.

వాలంటీరు అగుడడలేదు

రాజగోపాలు అను వాలంటీరు, నిన్న మదరాసు కిర మనుండి వీచి సభకు బోయి తిరిగి రాలేదు. నేనుగూడ అతని ను వెతికినాము. అతని వయస్సు 20 వత్సరములు.

రాకపోకలు:—డి. బి. కే. వెంకట నారాయణ రావు, డి. గ్రీక్ గార్లు నిన్నరాత్రి ఉదకమండలమునకు వెళ్లిరి.

కాపుర్రలా మహారాజీ నవాబ్ సర్ సాల్ జంబు మార్గంగారు గత కనివారము రాత్రి ఉదకమండలమునకు వెళ్లిరి.

అర్రోగ్యస్వామి మొదలియార్ గారు గత కనివారము రాత్రి చావర్లకోటకు వెళ్లిరి.

గాల్ యస్. మత్తయ్య మొదలియారు సర్. సి. పి. రామస్వామయ్యగారు హెచ్. పి. వార్డుగార్లు ఉదకమండలము నుండి కేటియందయమున మద్రాసుకు వచ్చిరి.

సర్ టి. విజయరామనాచారియార్ గారు తిరుచనా పల్లినుండి నిన్న ఉదయమున మద్రాసుకువచ్చిరి. డి. బి. అల్లా డి కృష్ణసామ్యియార్, అడ్వకేటు జనరలుగారు నెల్లూరునుండి కేటి ఉదయమున మద్రాసుకు వచ్చిరి. శ్రీ యస్. సత్యమాత్రి గారునిన్న ఉదయము చిదంబరమునుండి మద్రాసుకు తిరిగి వచ్చిరి.

నోటీసు

శ్రీ వార్డువెస్టు వల్లూరు యెస్టేటు జమీందారుగారికి వసంతరాజ్ గ్రామములో ఖన్నటువంటి స్వంతకమతం మా మూలు కలము ఖుమారు య 11-2-60 కెట్టు భూమికిన్ని సదరు గ్రామములోని పాటిస్థములలోని మట్టినిన్నీ గన్నవరం తాలూకా బుద్ధవరం గ్రామములోని స్వంతకమతం పల్లంభూమి ఖుమారు య 75-0 కన్ను జిరాయిత్ పాక్కునున్న గూ డూరు తాలూకా యిలకా బందరు తాలూకా గూడూరు గ్రామ ములోని చింతలూరు యా నాంపల్లం భూమి ఖుమారు య 43-75 ట్టున్నూ నజరానానున్నూ, బెజవాడ తాలూకా త్రోట్టలూరు గ్రామములో మతాణా ఆఫీసులో 1930 సం॥ మేసెల 9 లేదీ లగాయకు 18 లేదీ అఖరువరకు వేలము వేయించడ మవును గాన మొండర్లు పెట్టుకొన దలచినవారలు యిలాఫలనే శ్రీ జమీందారుగారికి పంపించుకొనవలయును. పాటవరతులు పాట కాలముందు తెలుపబడును.

వార్డువెస్టు వల్లూరు యెస్టేటు } బై ఆర్డరు. }
మజారు ఆఫీసు } జోస్యుల నాగభూషణం }
పండ్లగూడెం } డివాక్. }
24-4-1930

ఆంధ్ర రాష్ట్రస్వరాజ్యసత్యాగ్రహము దేశోద్ధారక నాగేశ్వరరావుగారు

ఆంధ్ర రాష్ట్ర కాంగ్రెసు సంఘాధ్యక్షుడు

21-4-1930 సోమవారమునాడు కృష్ణజన్మస్థానమున తపశ్చర్యను ప్రారంభించెను

28-4-1930 సోమవారము

నేటికి ఎనిమిదిదినములు

బాపాలా వారి

యొక్క వజ్రములు, సవరంబంగారము, వెండి వస్తువులు!

215, చైనాబజారు, మద్రాసు.

లక్ష్మీ విదేశవస్త్ర బహిష్కరణము

శ్రీలు దుకాణమువద్ద దారికడ్డముగా పరుండుట లక్ష్మీ, ఏప్రిల్ 28—లక్ష్మీలో 24 వ లేదీనుండియు శ్రీలు పికెటింగు ప్రారంభించి, అమీనాబాదులోను చౌకు లోను దేశీయుల బట్టలకుకాములు విక్రీని హెచ్చుగాను న్నది. అచట అమ్యము జరుగుటకు వీలులేకుండ శ్రీలు పికె టింగు చేయుచున్నందున దుకాణదారందరను స్వముగానే దుకాణములను మూసివేసి, అమీనాబాదులో అబ్దులసమదు అబ్దులరజాకు కంపెనీకి బట్టదుకాణముకట్టి యున్నది. నేను విశ్రాంతి బాత్ ష్యాగారు మన్ను శ్రీలచట పికె టింగు ప్రారంభించి వాతెల్లెత్తిమలినను విసికుండ లక్ష్మీ జిల్లావార్డు సభ్యుడు రావు అమమదుగారు బట్టలమకొనుటకు అనుకూలమొగ్గివెల్లెను. అతడు మరిలయినానుకవచ్చులోగా శ్రీలబడరు నచటి దుకాణమును కడ్డముగా పరుంజిరి. వారిని తొక్కుకుండా యింతిటికి రావీలులేదు. అంతలు సత్యు బట్ట లను కొనకుండనే నెడలిపాయెను. నేలు సానుకాలము శ్రీ ఆర్. ఎస్. పండిట్గారు సభలో ఉపన్యసించిరి. (శ్రీ తె.)

మరియొక వార్త

ముందు బాత్ షి పండ్లవాడ్యమును మ్రోయుచు చుండిరి. విదేశబట్టలను బడ్డెండ్ల వేసి వాలంటీరులు లాగు చుండిరి. రా. కాం. పం అధ్యక్షుడు అబ్దుల ఖాదిర్ బాద్షాగ స్యోపాలు, దాక్టరు ఆలం, సమ్యదుకాని బి యూన (రీహా) గార్లు మన్ను నాకును లందరును గూడ వెంట నడిచి, వేలకొలది శ్రీలును పునఃపులను వీగులలో చేరియుండిరి శ్రీమతి తీసివీజా, శ్రీమతి మేనకాదేవి, శ్రీమతి సీతాదేవి, శ్రీమతి పూర్ణదేవి కుమార్, శ్రీమతి కాంతిదేవి గోవిలగార్లు మన్ను శ్రీలు వాలుగు వీగు మొగలలో నుపన్యసించు చుండిరి. మేము మా బాధ్యతను నర్తించియే అంతః పురములను వలచి వడివీధిని బడితిమి. మీరు మాకులా చినవీలో పికెటింగు చేయుచున్నాము. వెరసాలకు పంపినను సరే తుపా కలను కాల్చి చంపినను సరే గాంధీమహాత్మునకు విజయము కలుగువరకును మేము వెనుకజేయము" అని వారు నడిచిరి.

దాలో చాలమంది విదేశీబట్టలు చీరలుమున్ను వానిని విస్తారముగ బండిలో ఒడవేసిరి.

వస్త్రోహనము జరుగుచున్నపుడు వలంటీరులు మంగళ వాద్యములను మ్రోగించుచు వృత్తియు చేయుచు బాద్ష్యాగ హాసముగా మొనచున్న శ్రీ పంతురాను దేవునకు ప్రదక్షిణ మొనరింగిరి

అన్యతపరునుండి రెండు లూరీలలో విదేశవస్త్రములు నేడు వచ్చినవి. వానిని వెంటనే పంపివేసితిమి. ఇంకను మేము విదేశవస్త్రములను విక్రయింపము అని ఆ సభలో యిద్దగు వర్త కులు తెలిపిరి. (శ్రీ తె.)

డాక్టరు మూంజీగారు నాయకత్వము వహింపనుండుట

మధ్య రాష్ట్రములో సత్యాగ్రహము బాగవూరు, ఏప్రిల్ 28:—ఇచట రిస్కాన్సివు పక్షము వారి సభ జరిగినది. సత్యాగ్రహము పాల్గొనవలెనని తీర్మా నము ఆమోదించబడినది. డాక్టరు మూంజీగారు నాయకత్వ మును వహింతురని తెలియుచున్నది.

సత్యాగ్రహ విజయము

ప్రభుత్వ దౌర్జన్యము

తిలకు ఘట్టమునందు మరొక సభ

నిన్నటివనము తిలకు ఘట్టమునందు జరిగిన సర్వపక్ష పమాతేముతో బాటు ప్రక్కనే మరొకసభ జరుపబడినది. కాంగ్రెసేషను కాన్సిలరు శ్రీ టి. పి. మీనాక్షి సుందరం పికె గారు సభ కన్యక్షత నిమించిరి.

శ్రీ టి. పి. మీనాక్షి సుందరం పికెగారు మాట్లాడుచు గతవారమునందు పోలీసు అధికారు లీనగరమున గావించిన దురాగతియు తెల్లరకును విశదమైయే యున్నవనియు, ప్రజల ధనమునుండి వేతనము స్వీకరించుచు, మనకు నేకుడై యుండ వలసిన పోలీసు కమిషనరుగారు ఈనగరమును "తమ నగరముని" చేర్చుట కవమానములేక పోయినవనియు, నేడీ సమాద్రితరహునకు వారరుదెంచినవో ఇది ఎవరిపట్టణమో వారికి తెలియగలదనియు పలికిరి. సత్యాగ్రహముతో బాటు సమస్త ప్రజలను అంతటి త్యాగమునుగావించువచ్చులు గాకపోయినను పోలీసు అధికారు లుగావించిన దురంతములను ఖండించుటలో జన్మ సుపక్షము కాంగ్రెసుపక్షముగాని మరెవరోకు పక్ష విభేదములుగాని, సంఘవిభేదములుగాని లేక హిందువులు, మహమ్మదీయులు, భారతీయులు, యూరోపియనులు అను భేదములేక హృదయ ముగల ప్రజలెల్లరును పోలీసుచర్యలను నిరసించుచున్నారనియు పలికిరి. సత్యాగ్రహాలాపర్యుచున్న నేవలను ప్రశంసించుచు సత్యాగ్రహాల రక్తమును చిండ్లజీవో ప్రజలందరకు వహప కారము జేసినవారైరనియు భారతీయులన్ని కక్షలవాడును ఏక మనస్కులై వికమత్యును పెంపొందించుటకు తోడ్పడిరని యు పలికిరి.

శ్రీ వి. యల్. శాస్త్రిగారు మాట్లాడుచు పోలీసువారి దౌర్జన్యమెల్లరకును విశవమయ్యెయున్నదనియు, కాని సత్యా గ్రహాలు తుపాకిదెబ్బలకు తయారుగ నున్నారనియు, సత్యా గ్రహాలు ప్రహ్లాదునివలె తిరగరా కాంతియులై సమస్తమైన బాధలు ననుభవించగలరనియు, కొందరిట్లు ప్రాంత్యాగ మొన రించినవో భారతదేశమందు రామరాజ్యము స్థాపించబడగలదని యు ప్రభుత్వమువారు నాయకుల సంసరను నిర్బంధించిరనియు, సత్యాగ్రహాలను పెట్టుహింసలు నోట నుచ్చరింప వీలుగానని యు ఇట్లు హింసించుచున్న సత్యాగ్రహాలు కాంతిముతో వీనినెల్ల భరించుచుండుటలను దేశీయులని సర్వపక్షములవారు ను పోలీసువారి చర్యలను నిరసించుచున్నారనియు శ్రీ విల్ల దాయి పటేలుగారి ఆనెట్టి అధ్యక్షత పదవి రాజీనామా నుప పదేమంది కిష్టమితి తెలియగలదనియు పలికిరి.

ఇంతలో అల్లరి ప్రారంభమయెను. నట రాజన్ గా రొక రు పోలీసు వారి చే దెబ్బలు తిని వచ్చితిల్లిరి. అప్పటినుండి అల్లరిప్రారంభమయెను. శ్రీ. వి. యల్. శాస్త్రిగారు, కె. యస్. గోపాల్ గార్లు ప్రజలు కాం తిచిత్తులై యుండవలసినదిగా గోరుచుండిరి. తుదకు పోలీసు వారరుదెంచినవివ కాస్త్రిగారు సభనుముగించి చాకితులడై కొని రోడ్డుచైవెళ్లిరి.

బెడ్డుప్రభృత విమానములు మునుండి 26 లేదీని బయలుదేరెను.

వత్రికలవైదాడి

ప్రతివత్రికమునకు నభిమానము నిశ్చయముగా ఉన్నది. నిర్బంధములు చెల్లలేదును. వంగ దేశమునందు ఆర్థికమును తిరిగి ప్రయోగింపబడెను. నాయకులు పలువురు నిర్బంధములను వదలుచున్నారు. ఇంతటితో చాలక రాజకీయవిధిగాను పత్రికలవైదాడి వెడలుటకు బూని, పత్రికల ఆర్థికమును ప్రయోగించినట్లు, నేటివార్తలు చెప్పుచున్నవి. 1910 వ సంవత్సరపు పత్రికలచట్టము 1922 వ సం॥రమున రద్దుచేయబడెను. మరల నిట్టిచట్టములు పునరుద్ధరింపబడినది. దీనిమూలమున భారతీయుల జన్మస్వాతంత్ర్యములు పూర్తిగనిరోధింపబడుచున్నది. వాక్స్వాతంత్ర్యము తొలగినది. శరీరస్వాతంత్ర్యము తొలగినది. పత్రికలస్వాతంత్ర్యము మంతరింపబడుచున్నది. ఇంతటితో నిరంకుశాధికారవర్గము ఎట్టివిమర్శనమునకును లోను గాకుండ తననిరంకుశత్వమును యథేచ్ఛగా సాగింపగలదు. దౌర్జన్యమును పురికొల్పు వ్రాతలను అణచివైచుట కిట్టిచట్టమును గావించిన కొంత యర్థమును. గాంధీమహాత్ముని సత్యాగ్రహమును అణచివైచుటకు గూడ నూతనశాసనమును ప్రయోగింపబడును. నేటినుండియు పత్రికానిరోధ చట్టము అమలులోకివచ్చును. దీనిప్రకారము పత్రికలు ధరావతుసాము నిచ్చియున్నచో, అది ప్రభుత్వమువారిచే స్వాధీనపరచికోసబడును. ఇప్పుడు నిలిచియున్న అచ్చుకూటములనుండియు, పత్రికలనుండియు, ప్రభుత్వమువారు ధరావతు గోరవచ్చును.

సత్యాగ్రహమునకు ప్రోత్సాహ మొసగు పత్రికలనుండి, యిట్టి ధరావతు గోరబడు సని, చట్టములను వైచుచున్నది. నాల్గవక్లాజప్రకారము ఎట్టి వ్రాతల నయినను, ఈ చట్టముక్రిందికి దీసికొనిరావచ్చును. ఊహవలనగాని, సలహావలనగాని, అలంకారముచేగాని, ధ్వనిచేగాని, ఇంకను యితర మార్గములవలనగాని, రాజకీయమును పురికొల్పు పదములనుగాని, సంజ్ఞలనుగాని గల వ్రాతలు, యీ చట్టముక్రిందికి రాగలవు. బ్రిటీషుప్రభుత్వము పట్లనేగాక, సంస్థానాధీశులపట్లగూడ అసంతృప్తి గలిగించువ్రాతలు, నిరోధింపబడును. భూమిజన్ములను గాని మరి యేయితరజన్ములనుగాని చెల్లించగూడదను వ్రాతలుగాని, రా-ఆర్థికరక్షణకు భంగము కలిగించెడి వ్రాతలుగాని, ఏమనుష్యుల కయినను భయమునుగాని విసుగులనుగాని కలిగించెడి వ్రాతలుగాని, యీ చట్టముక్రిందికి రాగలవు. ప్రభుత్వోద్వేగములను రాజనామా నీయవలయుననిగాని, వారు తమవిధులను నిర్వహించగూడదనిగాని, వ్రాయునెడల, అట్టివారిని ఈచట్టము శిక్షించును. చట్టము

నకు స్వల్పపు మినహాయింపులు గలవు. ప్రభుత్వము వారివద్దకులలో మార్పుల చెచ్చిపెట్టుటకై అసమ్మతి జూపెడి వ్రాతలు చట్టముక్రిందికి రావని సూచించబడినది. కాని ఇట్టిమినహాయింపుల కట్టి విలువ గలదో, పూర్వార్థవశము చెలుపుచునేయున్నది.

పత్రికలు స్వేచ్ఛాభిప్రాయమును చెలువకుండుటకై, మరల నిట్టిచట్టము బయలుదేరినది. ఇంతటితో స్వేచ్ఛాభిప్రాయప్రకటనకు స్వస్తి చెప్పవచ్చును. మరల లేఖనాస్వాతంత్ర్య మరీకట్టబడినది. కాని, ఎన్ని నిర్బంధములు విధింపబడినను, ప్రజల మనోభావముల నరీకట్టుట దుర్లభము. ఇట్టి నిర్బంధములమూలమున ప్రజలలో రాజభక్తిని పురికొల్పుటకుగాని, దేశస్వాతంత్ర్యేచ్ఛను తొలగించుటకుగాని, సాధ్యపడనేరదు. నిర్బంధములు ప్రజాస్వాతంత్ర్యేచ్ఛను మరింతగ పురికొల్పుటకు తోడ్పడునని అనుభవము చెలుపుచునేయున్నది. హిందూదేశమునందు గాని, వాగరికప్రపంచమునందు గాని నిర్బంధములు ప్రజలమనోభావముల నెన్నడును నిరోధించియుండలేదు. ఇట్టిచట్టములవలన, ప్రజల కన్న ప్రభుత్వమువారికె ఎక్కువనష్టము గలదనుట నిస్సంశయము. ప్రజలహృదయమును ప్రభుత్వము వారు గ్రహింపనేరక, భ్రమప్రమాదములకు లోనగుచుందురు. సద్భావభరితులని పేర్కొంచిన ప్రస్తుతరాజప్రతినిధిగాను, దూరదృష్టిని కోల్పోయి, నిర్బంధపరంపరలను కురిపించుట, శోచనీయము. ఇందు మూలమున వీరు సత్వరస్వాతంత్ర్యసిద్ధికే అధికముగ తోడ్పడుచున్నారనుటకు సందియములేదు. ఇట్టి సందిగ్ధసమయమున, భారతీయులు పక్షభేదముల నావల పారద్రోలి, స్వతంత్రవై నాధారపడి దేశస్వాతంత్ర్యసిద్ధికై యావచ్చు క్షిణి వినియోగించుట యవసరము. ఎట్టివిషమపరిస్థితులలో నయినను ఆహింసావ్రతమును విడనాడకుండుట ముఖ్యవశ్యకము. ఇటుల కృషిజరుగుచో, పత్రిక లంతరించినను, సభలు నిషేధింపబడినను, ప్రజల జన్మస్వాతంత్ర్యము లన్నియు నడుగంటినను, స్వాతంత్ర్యభాను మదయించి, నిశీధిని పారద్రోలక మానదు.

చెన్ననగర బీభత్సము

చెన్ననగరమునందు, సత్యాగ్రహోద్యమము ఇతరప్రదేశములలో వలె చురుకుగ కొనసాగకపోయినను ప్రధాననాయకులు తాటన్యమువహించినను, ప్రజలలో భీతిని పురికొల్పుటకై పోలీసువారవలంబించుచున్న దౌర్జన్యచర్యలు అన్నిపక్షముల వారిలోను రోత బుట్టించె ననుటకు సందియములేదు. నిన్నటిదినము అసమ్మతి చెలుపుటకు తిలకు ఘట్టమునందు జరిగిన సర్వవత్సనభలో సామి వేంకటాచలం శ్రేష్ఠిగారును, చక్రయ్యచెట్టిగారును, డాక్టరు వరదరాజులునాయుడుగారును, తదితరులును, పోలీసు దౌర్జన్యమును పూర్తిగ నిరసించిరి. ఇట్టిచర్యలు అన్నిపక్షములవారిని ఏకవేదికపై తెచ్చి, తాత్కాలికముగ నయినను లంతర్విభేదములను పోనాడుటకు హేతుభూతమయినందులకు సంతసింపవచ్చును. సామి వేంకటాచలం శ్రేష్ఠిగారి యధ్యక్షతక్రింద జరిగిన సభలో ఆంగ్లశ్రీ యగు డాక్టరు సత్యు, కడన్సుసత్యు ముఖ్యులై, తమ అసమ్మతిని చాటిరి. ఈసభయు, వి. యల్. శాస్త్రిగారి యధ్యక్షతక్రింద

జరిగిన కాంగ్రెసుసభయు కడుశాంతముగ జరిగెను. సభలుముగిసి, సభకు లింకను వెడలకముందు, పోలీసు వారు వచ్చి అక్కడ నున్నవారి నెల్లరను బలవంతముగ పారద్రోలుట కేమికారణము గలదో యూహింపనశక్యము. సభకు రానిప్రజలు కొందరు బీచిరోడ్డుమీద కొలదిదౌర్జన్యమునకు పాల్పడినందులకొరయు చింతించెదము. కాని, ప్రజలను మోదుటకుగాని, తుపాకులను కాల్పుటకుగాని, ఎట్టి యవసరము గలుగలేదని, చెప్పవచ్చును. చెన్ననగర వాసులను భయభ్రాంతులగావించి, ఊరేగింపులకును, సభలకును హాజరుగాకుండ జేయుట కిట్టి మార్గములు తాత్కాలికముగ నుపయోగపడవచ్చును. కాని, ఇట్టిచర్యలు ప్రజలలో నిరాశను గలిగించుటకే తోడ్పడుచుగాని, విశ్వాసమును పురికొల్పజాలవు. ఈసమయమున, వీరు వారనుభేదము లేక, ఎల్లరును స్వాతంత్ర్యసంపాదనప్రయత్నములకు తోడ్పడి, చెన్ననగర గౌరవమును కాపాడుట యవసరము. బొంబాయిలో పోలీసువారవలంబించిన దౌర్జన్యచర్యలు విమ్మట మానివేయబడెను. అక్కడ ఊరేగింపులను సభలను ఇపుడు శాంతముగ నిర్విఘ్నముగ జరుగుచున్నవి. చెన్ననగర మనగూడ ప్రజలు ధైర్యము వహించి శాంతభావముతో మెలగుచో, పోలీసువారు తమవద్దకులను మానుకొనక మానరు. గత శుక్రవారము నిరపరాధులగు సత్యాగ్రహవలంబులపై ప్రయోగింపబడిన దెబ్బలు, సగరమందంతటను, ఏహ్యతను కలిగించెననుటకు, నిన్నటి సభలకు విచ్చేసిన లక్షలకొలది ప్రజల ఖ్యలే నిదర్శనములు. నిన్నటిదినము సభలకు లిన ప్రజలలో పలువురకు గాయములు తగిలినట్లు లను, అయిదుగురు తుపాకీవేటులకు బలియైవీరిలో నిరువురు విగతజీవులయినట్లును తెలియుచున్నది. మరియొకరు గుట్టుముక్రిందబడి చనిపోయిరి. చెన్న పురి కిది ఘోరసమయము. ఇంతకుపూర్వము సహనముతో మెలగిన పోలీసు అధికారులు సహనమును పూర్తిగ కోల్పోయి, ప్రజలను భయభ్రాంతులజేయదలచినట్లుల గన్పట్టును. దేశమునకు స్వరాజ్యము లేనికతన, ఎట్టి దురవస్థలు ప్రజల నావరించినవో గ్రహించుటకు ప్రస్తుతసంఘటనలు తోడ్పడుచున్నవి. ఈప్రశ్న పక్షప్రశ్న గాదు. అవమానములకు తలయొగ్గుటవలనగాని, రాండు లే బిలు సమావేశమునకు వెడలుటవలనగాని, యిది ఘోరమౌరము గాజాలదు. స్వరాజ్య మొకరిచ్చునది గాని, ఇంకొకరు తీసికొను పదార్థముగాని కాజాలదు. స్వరాజ్యము, ప్రజలయందంతహృత్తమైయున్నది. ధానిని అవర్ణించిపడేయుటకు, ప్రజలే సమర్థులు. చెన్ననగరవాసులు, ప్రస్తుత దుర్భరస్థితిని బాటి, దేశస్వాతంత్ర్యసిద్ధికే తోడ్పడగలరని నమ్మవచ్చును. గాంధీమహాత్ముని అహింసాసందేశము ననుసరించుటకన్నను, ఇందుకు వేరు సాధనము గనుపించదు. మహాత్ముని సందేశము చెన్ననగరప్రజల హృదయములలో నాటుకొనుకొలదియు, అనుకూలపరిణామ మేర్పడకమానదు.

సప్రభాగారి సందిగ్ధస్థితి

సర్ సప్రభాగారి సందిగ్ధస్థితి గాంచిన వింత యగును. వీరి కింకను రాంకుటేబిలు సమావేశము పట్ల సమృద్ధమున్నటుల గన్పట్టును. అందుచే దానిని విడనాడబాలక, వీరు మహాత్ముని సత్కారహోద్య ముమును నిరసించుచున్నారు. ఇప్పుడు వ్యయముగ చున్న శక్తిలో కొంతభాగమును అధినివేశస్వాతంత్ర్య వాంఛను బలపరచుటలోను, ఆంతరంగికవిభేదము లను పరిష్కరించుటలోను వినియోగపడియున్నచో, లాభించెడిదని సప్రభాగారు నమ్ముచున్నారు. స్వాతంత్ర్యవాంఛ ప్రజలలో బహుముగనే యున్నది. కాని, దానిని బడయు టెట్లనియే యోచింప నవసరము గలదు. స్వాతంత్ర్యసిద్ధికి పిమ్మటగాని, ఆంతరంగిక విభేదములు సమసిపో వని, తెలుప నక్కరలేదు. స్వాతంత్ర్యసంపాదనమార్గ మెద్దియో వీరు చెలు పక, సత్కారహమును నిరసించుటవలన, ఇరు మంతయు ప్రయోజన ముండదు. ప్రభుత్వమువారు ప్రజాభిమతమును బడయ నవకాశమును గోల్పోయి రని గూడ, వీరు చెలుపుచున్నారు. కొంతవరకు ప్రజలను, కొంతవరకు ప్రభుత్వమును నిందించుట, మితవాదులమార్గ మయినది. సర్ సప్రభాగారి సందిగ్ధ స్థితి పూర్తిగ నవలంబించుచున్నారు. ఇట్టి ఆకున కండని పోకను పొందని ప్రతిపాదనలవలన, సప్రభా గారు దేశస్థితిని చక్కబఱుపగలుగుట దర్శనము. ఇట్టివాని ప్రభుత్వమువారు రయినను ఆదరించెదరని తలంప వీలులేదు.

నాగేశ్వరరావుప్రభుత్వము

మద్రాసు జయిలునుండి వంపుట
 ఈ ఘని నాగేశ్వరరావు పంతులుగారిని, గద్దె రంగయ్యనాయుడుగారిని, భావ్యం శ్రేష్ఠిగారిని మద్రాసు పెనిచ్చెను. జయిలునుండి వంపుటకు కారణమేమియో తెలియలేదు. ఇక్కడనుండి వంపివేయకముందు, కారాగృహాధికారులు వారి బాదుగుల కయినను తెలుపయిరి. ఎక్కువ స్త్రీలను లో నెక్కింపక కొంతదూరమున బండి నాపి వారి నక్కడ నెక్కించుట, ఎంత యసభ్యమో తెలుప నక్కరలేదు. వీరిని ఏ క్లాసులో కేర్చినను, శీఘ్ర నేరముల నొనర్చినవారి నుంచుగదులలో నుంచుట బట్టి, తరగతుల విభజనము కేవలము నామ మాత్రమేయైయు, బూటక మని యు, జయిలు పరిస్థితులందు ఎంచదగినమాధ్యేదియు కలుగలేద యియు, గ్రహింపవచ్చును. నాగేశ్వరరావుపంతులు గారిని ఏ ప్రదేశమున నుంచినను, వారి నెట్టికష్ట ముల పాలేసినను, మాతృదేశము నిమిత్తమై వాని నన్నిటిని వారు సంతసముతో భరింపక మానరు. ఇట్లులే కారాగృహనిర్బంధము ననుభవించెడి దేశ భక్తు లెల్లరును, కృష్ణజన్మస్థానమునుండి తమ త్యాగ మహిమచే స్వాతంత్ర్యసాధమునకు బు నాదుల వైచుచున్నారనుటకు సందియము లేదు.

పటేలుగారికి రాజప్రతినిధిగారిపర్యవేక్షణ

పటేలుగారికి రాజప్రతినిధిగారు వంపిన ప్రత్యుత్తరము, మిగుల ఆశాభంగహేతు వగుచున్నది. పటేలుగారు చెలిపిన హేతువాదము నెదుర్కొను టకుమారుగ, మికెట్టి జవాబీయ నక్కరలేదని, రాజప్రతినిధిగారు చెప్పటబాడ, పటేలుగారికి తగిన జవాబును వారు చెప్పలేక బోయిరని స్పష్టమగు

చున్నది. మిడుమిక్కిలిపటేలుగారిని రాజప్రతినిధి గారు బెడరించిరి. రాంకుటేబిలు సమావేశమార్గ మును విడనాడి, శాసనోల్లంఘమునకు ప్రజలను పురి కొల్పటవలన, పటేలుగారు దేశద్రోహ మొనర్చెద రని, రాజప్రతినిధిగారు నుడివీరి. రాజప్రతినిధిగారి ప్రత్యుత్తరమునకు, పటేలుగారు తగినరీతిని జవా బిచ్చిరి. మహాత్ముని యుద్యమమునందు పటేలు గారికి పూర్ణవిశ్వాసము గలదు. దేశమున బెరిగిన యుత్సాహమునకు పటేలుగారు సంతృప్తి జూపుచు, దీని కెల్లరును తోడ్పడవలయునని కోరుచున్నారు. పటేలు, మాళవ్యాగార్ల బోలు సహకారవాదుల హితవును నిరాకరించుటవలన, రాజప్రతినిధిగారు, సక్రమాభివృద్ధికి తీరనినష్టము గలిగించున్నారని చెప్పవచ్చును.

అమెరికాకు మహాత్మునిసందేశము

అమెరికాకు గాంధీమహాత్ముడు వంపిన సందేశము మిగుల ప్రోత్సాహకరముగనున్నది. ఎవని సత్కారహము ప్రజలలో జనింపజేసిన యుత్సా హము నిదివర కేయుద్యమమును బుట్టిపలేదని మహాత్ముడు చాటెను. కొలదిప్రదేశములలో ప్ర జలు దౌర్జన్యమునకు దిగినను, పలుతావుల సత్కార గ్రహోద్యమము శాంతముగ జరిగెననియు, అధికారులు ప్రజల నుద్దేశపూరితుల గామించినను, ప్రజలు శాంతిని కోల్పోవలేదనియు, మహాత్ముడు సూచించెను. మహాత్మునిసందేశము అమెరికాలోను తదితర దేశములలోను, ప్రస్తుతోద్యమముయొక్క నిజస్థితిని తేటపరచి, ప్రపంచాభిప్రాయమును సుము ఖము గావించుటకు తోడ్పడునని నమ్మెదము.

విదేశవస్త్రబహిష్కారము

సత్కారహముతోబాటు విదేశవస్త్ర బహిష్కారముగూడ వ్యాప్తిగాంచుచున్నది. కలకత్తా మార్వాడీ సంఘమువారు దీనిపట్ల సుముఖత జూపు చున్నారు. లక్నోలో మహాత్మునియులు గూడ దీని నామోదించుచున్నారు. లక్నోపట్టణమునందు వర్తకులు విదేశవస్త్రముల అంగడులను విచ్చికముగ మూసివైచుచున్నటుల చెలియుచున్నది. లాహోరు లోను తదితరప్రదేశములలోను స్త్రీలప్రచారము సఫల మగుచున్నది. ఈసమయమున విదేశవస్త్ర బహిష్కారదీక్షను, కద్దరు వస్త్రధారణ దీక్షను భారతీయులు గైకొనుట యత్యవసరము. కద్దరు ఉత్పత్తిని పెంచుటకై నూలు వడుకుటకు విరివిగ బూనుకొనవలయును. ఇక్కార్యము కొనసాగుచో, ఇతరసాధనలు లేకున్నను, దేశము స్వాతంత్ర్యసిద్ధి గాంచితిరును. ప్రస్తుతావకాశమును ప్రజలు జార విడుచుటకన్న ప్రమాదము వేరుండదు.

వణిక్కుంగవుని హితవు

హుస్సేనుభాయి లాల్లిగారు, బాంబాయి హైందవవాణిజ్య సంఘాధ్యక్షులు. వీరు అతివాదులు గారు. వీరు గాంధీమహాత్మునితో సమాధానపడ వలయునని, ప్రభుత్వమువారికి హిత వొనగిరి. మహాత్ముని యుద్యమమునకు ప్రజానుమతి లేదనుట భ్రమ దప్ప వేరు గాదని, హుస్సేనుభాయిగారు చాటు చున్నారు. ఉద్యమమునకు ప్రజాప్రేరేపకము చాల గలదని, వీరు చాటుచున్నారు. ఉద్యమము మొత్తముమీద అహింస నతికమింపలేదనియు, స్వరా

జ్యమునప్ప మరియొకప్రతిక్రియ ప్రజలను తృప్తి పరుపబాలదనయు, మధ్యమార్గ మేమియు లేదనియు, ఈవణిక్కుంగవుడు చెలుపుచున్నాడు. ఇట్టి వారి హితవును నిరాకరించుటకన్నను పొరబాటు వేరుండదు.

వార్తానిరోధము

హిందూదేశమునందు, వార్తా నిరోధము జరుగుచున్నది. హిందూదేశమునుండి వెలుపలకు పోవు వార్తలు గూడ నిరోధింపబడుచున్నటుల, డెయిలీ హెరాల్డు, డెయిలీ న్యూస్ పత్రికలద్వారా తెలియుచున్నది. వార్తలను స్వేచ్ఛగ బంపకపోవుట వలన, బ్రిటీషు ప్రజలలో ననుమానములు ప్రబలు నని, డెయిలీ న్యూస్ పత్రిక వ్రాయుచున్నది. వార్తలను రాసీరుకపోయినచో, సత్య మెట్లు తెలియ గలదని, డెయిలీ హెరాల్డుపత్రిక ప్రశ్నించుచున్నది. వార్తానిరోధము మూలమున, బాహ్యప్రపంచము నకు హిందూదేశ నిజస్థితి తెలియ వీలు లేనిచో, ఇందువలన, ప్రభుత్వమునకు లాభముకన్న నష్ట మధికముగ కలుగుట నిశ్చయము.

తమిళనాడునిర్బంధములు

తమిళనాడునందలి, వేదారణ్యమునందు లవణ సత్కారహ మింకను ప్రారంభము గాకబోయినను, నిర్బంధము లారంభమయినవి. రాజగోపాలాచార్యులగారి దళమును ఆదరించినందులకై సి. రామ చంద్రనాయుడుగారు నిర్బంధింపబడిరి. సత్కారహావ లంబులను ఆదరించుటగూడ నేరమగునని, కత్తెరు గారు చేసిన ప్రకటన మములలో పెట్టబడినది. ప్రజలుమాత్రము ఈయుత్తరువును పాటింపక సత్కారహ దళమున కన్నివిధములను తోడ్పడుచున్నారు. అందుచే రామచంద్రనాయుడుగారి నిర్బంధము, తమిళదేశోద్యమమునకు శుభప్రారంభచిహ్న మని ఎంచవచ్చును.

వేమూరి రాంజీరావుగారి రాజీనామా

మదరాసు ప్రభుత్వనియమితసభ్యులగు వేమూరి రాంజీరావుగారు, ప్రభుత్వ నిర్బంధవిధానము పట్ల అసమ్మతి జూపుటకై, తమ శాసనసభ్యత్వపదవికి రాజీనామా నిచ్చుట, మిగుల శ్లాఘాపాత్రము. రాజీనామా నియవలసిన బాధ్యత లేకున్నను, స్వగౌరవరక్షణ నిమిత్తము వీ రిట్లు గావించిరి. వీరిమార్గమును కాంగ్రెసుకు జెందని ఇతరసభ్యులు గూడ అనలంబించుచో, ఆత్మగౌరవమును దేశ గౌరవమునుగూడ కాపాడగల్గుదురు.

బారిసాలులో గుజరాతీ స్త్రీలసభ

పండిత మాలవ్యగారుపన్యసించుట
 బారిసాలు, ఏప్రిలు 26:—నేడు మధ్యాహ్నము బారి సాలులో గుజరాతీ స్త్రీ మండలిసభ జరిగినది. ఆ సభలో పండిత మదనమోహన మాలవ్యగారు ఉపన్యసించిరి.
 “మీరు రాట్నములమీద నూలు వడుకుదు. మీ రిప్పుడు భారతమాత అఖండవిజయ కళ్యాణోత్సవ మగుపర్వముల కొరకు నూలు వడికినవారగుదురు. విదేశవస్త్రములను బహిష్కరింపుడు” అని మాలవ్యాజీ నడిపెను. విదేశవస్త్ర బహిష్కారం పత్రముపైని 500 మంది స్త్రీలు సంతకములు చేసిరి. ఆ సభలో కార్యదర్శి స్త్రీమతి పౌదామినీ మెహతాగారు నడిపిరి. “ఈ సంఘమువారే స్త్రీల రాట్నములను కొని యియ్యవలెను” మాలవ్యాజీ నడిపెను. (ప్ర.ప్ర.)

అన్ని పక్షముల నాయకులు పోలీసుదౌర్జన్యమును ఖండించుట

పోలీసువారు సభలను చెదరగొట్టుట

తుపాకులను వేల్చుట - లాటిచ్చెట్లు

అక్షుకుపైగా తిలకుఘట్టమున ప్రజలుసమావేశ మగుట

ఇప్పటికి ముప్పై రు మరణించిరి

గతరాత్రి చెన్నపురి తిలకుఘట్టమున జరిగిన అల్లరులకు పోలీసువారు గాల్చి నట్టెట్టలన యిరువేరు పుకడలు పారణించిరి. వీరికిఁ బదులిచ్చుచు జనరల్ ఆస్పత్రినంద పరియన్నవి మా జ్యోతిషులెట్టియను మరొకరు గట్టుకుచే త్రొక్కింపబడినందున చెన్నపురివిరిగి మరణించెను. వీరుగాక మరియొకరు జనరల్ ఆస్పత్రియందే తుపాకిగుడుచెట్టులతోగలి బాధబడుచున్నారు. వీరిలో శ్రీ. యి. కె. గోవిందసామిఅనువారు హైకోర్టు న్యాయవాదులు. మదరాసు ఆంధ్రప్రదేశ్ కోర్టు నూపరింపెందెంటులు, వీరికి రాత్రిచాలా అపరాధముగనందె. ఆపరేషన్ జరిగి తుపాకిగుడు తీసివేయబడెను. తేటిఉదయము సురక్షితముగానేయున్నారు. వీరులుగాక యింకననేకులు పోలీసువారి లాటిచ్చెట్టులకును, బయోకెట్ పోటలకును గుఱియై తలబుగిలింపారు. ఒకరియొక్క గాయములతోగలి రక్తములో మునిగి నవారెందరోగలరు. డాక్టరులచే చికిత్సచేయబడిన వారిసంఖ్య మాత్రము తెలియుచున్నది. డాక్టరు యు. రామారావుగారి ఆస్పత్రియందు 37 రు గాయములు తగిలినవారు చికిత్సచేయబడిరి. వీరికి తగిలిన చెట్టులన్నియు లాటి, బయోకెట్టులన తగిలిన చెట్టులే. సత్యాగ్రహ శ్రమయందు ఆర్థరు సత్యాగ్రహులు పోలీసువారి లాటిచ్చెట్టు మోదబడిరి. వీరులుగాక మరియొక పెక్కుమంది లాటిచ్చెట్టుల వలనన, గట్టుముల దాడిలనను జేపామందచ్చుల గాయములతోగలి వారున్నట్లు సమాచారములు నలుదెసలనుండియు వచ్చుచున్నవి.

అల్లరి ప్రారంభము

నిన్నటి సాయంత్రము 6 గంటలకు సర్వపక్షముల నాయకులు పోలీసు దౌర్జన్యమును ఖండించుటకై, తిలకుఘట్టమునందు జనసమరంగభరిత సభలు జేరియుండిరి నాలుగుగంటలకే తిలకుఘట్టమున జనసమరంగభరితము గనుండెను. బ్రాహ్మణ, మైలాపూరు, తిండియార్లు, మాంటురోడ్డు మొదలగు దూరప్రదేశములనుండిగూడ బస్సులు, ట్రాములు దొరకని వారు వందలలు వేలకొలది ప్రజలు తాలిండుకు తిలకుఘట్టమున కరుదెంచిరి. సభ వద్ద సుమారు 30 వేలకుపైగా జనలు. సమావేశమైరి. మిగిలినవారందరు సుమారేబది వేలకుపైగా సభకు చుట్టుప్రక్కలను రాజధాని కళాశాల కేంద్రమునందు వీడిరోడ్డుపైనుండి నిలిచియుండిరి. ఆరుగంటలకు శ్రీ. వె. కటాక్షంబెట్టిగారి ఆధ్వర్యమున సభాసభాలో సభ ప్రారంభమయెను. ఇందునుంచి ఇదేసమయమునకు వీచిరోడ్డుపై తూరుపుప్రక్క, అనగా సమద్రముపైపు చేరిన వేలకొలది జనసమూహములోనుండి కొందరు కుంటులు ఆరోడ్డుపై మోటారుబండ్లయందు పోవుచున్న వారిలను ముఖ్యముగా వాళ్ళుక్రమమునాచి నవ్వును, గాంధీజీయని కేకలు వేయుచు, మోటారుబండ్లలో భావువారిపేరున "గాంధీజీ" యని యని పిం చి విడిచి వచ్చుచుండిరి. ఇట్లు అల్లరి జేయసాగిన వారందరును కలిసి సుమారేబదిమందికి పైగను వందమందికి లోపుగ నుండిరి. పోలీసువారు లాటిచ్చెట్టు, తుపాకులు మోదలైన వానిని చేబూని అందఱును కలిసి రెండువందలమంది ప్రెసిడెన్సీ కళాశాలవరకు భాగమునందు విడిసియుండిరి. రోడ్డుపై మోటారులందు పోవుచున్న యాహాపియనలలో నొకరు మాత్రము అల్లరిమాక కోరినట్లు గాంధీజీ యని పలుక నిరాకరించెను. అంతట నీకుంటులలా మోటారు చుట్టును మూగి ఆటంక పరచిరి. ఈవిషయము పోలీసు డిప్యూటీ కమిషనరు వెంకటప్ప గారికి తెలియజేయబడిన వెంటనే పావు పోలీసువారిని రోడ్డుపై కంపిరి. ఈ సమయమునందు రోడ్డు పైనున్న జనులలో ఉద్దేకము అధికమయెను. అల్లరికారకులైన ఈ కుంటుల వారిందొకను, కేకలువేయుచు గోలచేయుచుండిరి. ఈ సమయమున పోలీసువారిపై కొన్ని రాళ్లు పడెను. ప్రజలపై గూడ పోలీసువారి దిక్కునుండియు రాళ్లు రువ్వబడెను. ఈ సమయమున పోలీసు కమిషనరుగారికి కలుగు అంపబడగా వారు మరికొందరు పోలీసువారితో సరుదెంచి అక్కేరియమున కెదురుగా నిలిచియున్న జనసమూహమున లాటిచ్చెట్టులను గొంచి చెదరగొట్టవలసినదిగా ఆజ్ఞాపించిరి. అంతట పోలీసు అల్లరిచేయువారిని గాని, మామూలు ప్రేక్షకులని గాని వీరు వారను విచక్షణలేక ప్రజలందరను యిచ్చువచ్చుటలతో లాటిచ్చెట్టు మోదసాగిరి.

సభ అపరాధిగా ముగింపబడుట యంతవరకు సభజరుపడుచునేయుండెను. శ్రీ. పి.టి. కమలావతిగారు మాట్లాడి, పి. టి. కమలావతిగారు మాట్లాడుటకు లేచినవెంటనే బయటరోడ్డుపై అల్లరి జరుగుచున్న విషయము నాయకులకు తెలియజేయబడెను. అందుచే అధ్యక్షులు వెంటనే తీర్మానమును వోటుకు పెట్టి సభ ముగించినావని ప్రకటించి శ్రీమతి మాత్రము ప్రత్యేకముగా కొందరు వలంటీరులు సంరక్షణకై వలసినవి నాయకులందఱు సభనువదిలిపోయిరి. సభ ముగింపబడిన పిమ్మట ప్రజలెల్లరును పోలీసు వారి దౌర్జన్యమును గాంచి ఫీరిజెంది రోడ్డుపైపు రంగుడ జొచ్చిరి. కాని అట్లునే పోలీసువారు అక్కేరియమునంద అడ్డుకుని నిలిచియుండిరి. అనేకమంది ప్రజలు ముండ్ల పొడను, మిట్టపల్లములను సరకు జేరక పడుచు లేచుచు ప్రాణములకొరకై పరుగిడ జొచ్చిరి సభ ముగించబడి నాయకులెవ్వరు లేక, నవ్వులనిచ్చుచోయులై పరుగిడ జొచ్చిన ప్రజలను లాటిచ్చెట్టులతో కొందరును ప్రత్యేకముగా కొందరును గొట్టి పొడని యుభికిలి పరుగిడకుండుదనియు చెప్పుచు జూలను కట్టమండిరి. ఈ సమయమున పోలీసువారు రెండు వందలమంది పోలీసువారితో, పైకప్పులేనిబయటట్టుతో సభ జరిగిన ప్రదేశమున కరుదెంచి అచట నిరాధారులై నిలిచియుండిన ప్రజలను, ముఖ్యముగా వలంటీరులను కర్రలతో చావమోదెను, బయోకెట్టుతో పొడిచియు పలువిధముల హింసించిరి.

దీక్షములూర్పుట

రెండు గాసులెట్లు పోలీసువారిచే బద్దలు చేయబడెను. ఇంకొకరుండే రోడ్డుపైనున్న కార్మికమును విద్యుత్కేములు హఠాత్తుగా నేకారణముననే అర్పివేయబడెను. అందుచే చాలి నంత వెలుగులేక చీకటిగానుండెను.

వలంటీరులను చావమోదెట

పోలీసువారిట్లు ప్రజలను కాకుండు దురుసులో పి. నబరాజ్, సుబ్రహ్మణ్యం, శ్రీధర్, వీరాసాని, కె. యం. నారాయణ్, మాణిక్యమొదలియును, పటరాజంగిల్ల, కె. ఇ. క్రిష్ణవాస్, టి. కె. ఎస్. కలిగార్లకు బలముగ లాటిచ్చెట్టులు, బయోకెట్టులతో తగిలెను.

శ్రీమ. ప్రహ్లాదగారి ప్రజలందరు కౌతముగ లి పొందని భోధించుచుండగా పోలీసువారు వరుస రుదెంచి ప్రకారంగా ఉపన్యాసములను తప్పునా జేసి ప్రజలలో నుద్దేకమును రగుల్పొల్పట కిదికారణమని మధువును సుబ్రహ్మణ్యగారు తెలిసి తప్పి క్రిందబయటకు పదిమందియున్న కలిసి ఏబది ఆరువది చెట్టులను పైగా గొట్టిరి. వీరి చెట్టుల మూలను మిక్కిలి బాధపడుచు ఉదయవరము సత్యాగ్రహ శిబిరమును పడియున్నారు. మాత్రము వచ్చుటకు విపరీతము బాధ పడుచున్నారు. కె. ఇ. శ్రీనివాస్గారికి బయోకెట్టులన తలపై బలముగా గాయము తగిలెను. ముంపు వుట్టికను కొట్టుడు అని సాధ్యము ఒకరిని. వెంటనే కె. యి. శ్రీనివాస్గారిపై చెట్టులు పడెను. వారి గాంధీ టోపీ లాగివేయబడెను. అప్పుడు తలపై బయోకెట్టు తగిలెను. దానితోవారు క్రిందపడి పోయిరి. పోలీసువారే వారిని అక్కేరియము వరకు పట్టుకొని పోయిరి. తమ్మి ఆరెట్టు చేయుచున్నారని గదాయని సంపించితిమనియు, కాని అక్కేరియమువద్దను గొంపోయి అప్పటిపిటి పెట్టి పోయిండును ఆకాభిగము కలిగినది యి శ్రీనివాస్గారు చెప్పిరి. వివరకొందరు వలంటీరుల వీరిని మోసుకొనిపో దొడంగిరి. కాని వారు గూడ పోలీసువారి చెట్టులకు గురియైరి. సుబ్రహ్మణ్యగారిపై సత్యాగ్రహ శిబిరమున కరుదెంచి తాముగూడ తమ క్షమాగురిన తెచ్చులకేగాక, తుపాకి చెట్టులపైయు సిద్ధముగ నున్నామని తెల్పిరి.

పోలీసువారు రెండవసభను చెదరగొట్టుట

అభిలషకు నాయకులు గావించుచున్న సభవద్ద జనసంఖ్య అత్యధికమై యుండుటవలన శ్రీ. టి. పి. మినాక్షిసుందరం పిక్కిగారి అధ్యక్షతన మరొకసభ ప్రక్కనే జరుపబడుచుం

డెను. శ్రీ. వి. యల్, శాస్త్రిగారు మాట్లాడుచుండగా పోలీసువారు ప్రజలను కొట్టుచున్నారను వార్తను విని ప్రజలభయపడి మాటి మాటికి తే వజ్రా చిప్పిరి

శ్రీ మినాక్షిసుందరం పిక్కిగారు వి. యల్, శాస్త్రిగారున కౌతముగ మాట్లాడుచుండిరి. ఇందువలన ప్రజలలో కొందరు కుర్చుండిన పోలీసువారు సమీపముకొంది కొందరు భయపడితేజొచ్చిరి. మదకు మొదటిసభవద్ద ప్రజలను తరిమివేసి పోలీసువారు వి. యల్, శాస్త్రిగారు సమీపమునుండి సభవడికిజే "సభను నిలిపివేయు" డని శాస్త్రిగారిని కోరిరి. శ్రీ శాస్త్రిగారు రెండులకు అటులే నిలిపివేదమనియు, ప్రజలలోను, వలంటీరులలోను చెట్టులని పడిపోయినవారిని మాత్రము తమతో మిగిలిన చెట్టుల కై దునిముసము లుకాక మొసంగవలసినదనియు, తమప్రజలపై దౌర్జన్యముగ ప్రవర్తించవలదనియు పోలీసుఅధికారిలతో చెప్పుచు సభనుమిగించి కొందరు చెట్టులని పడిపోయినవారిని వెంట దీసికొని వెడలిపోయిరి. పోలీసువారి తలపై న తిరిగి వెడలిపోక అచటనే చీకటి ప్రదేశమున దారి దిక్కులేనిచిని ప్రజలందఱును నలుప్రక్కల గట్టుములతోను, లాటిచ్చెట్టులతోను తరచుచు వెంటజిక్కిరించి యిరిగిరి, బలముగ పోలీసువారిచే చెట్టులనినవారేసంఖ్య సరిగా తెలియుటకును గాని యంతవరకు తెలిసినవారలను జట్టి రెండు మూడువందలకు పైగా సుంకరని చెప్పుచున్నరు. ఈ కలభాయందు కొందరు పోలీసువారికి గూడ రాళ్లచే చెట్టులతోగెను. వీరిలో మైలాపూరు పోలీసుఇన్స్పెక్టరు చెన్నారె అనవారికి తలనిండుగ బలముగ రాతిచెట్టులు తగిలెను.

"తుపాకి కాబులు"

పిదప పోలీసువారు ప్రెసిడెన్సీ కళాశాల ఎంతెవద్దకు వచ్చి అప్పటి చేయిన్న ప్రజలను వెడలిపొడనియు లేనివో కార్తెన మనియు తెల్పిరి కాని ప్రజలు కలలలేదు. రాళ్లు రువ్వబడ ప్రారంభమయ్యెను అంతట 22 రు సాయభట్టులు ముందు మూడురొండ్లు గాల్చిరి. దానివలన కొందరు ప్రజలు మాత్రమే వెడలిపోయిరి. పిదప మూడురొండ్లు ప్రజలపైపు గరి పెట్టికార్చిరి. అందుచే ఇకపు రచటనే మరణించిరి. ముప్పైరకు తుపాకి గండ్లచెట్టులు తగిలెను. ఈ యెదు సగను పోలీసువారిచే జనరల్ ఆస్పత్రికి గొంపోబడిరి.

ప్రజలు బెడలిపోక నిలువబడుట మిలిటరీ

రప్పింప బడుట

ఇదియంతయు ముగిన పిమ్మట 9 గంటలకుపైగా వలీకే-జి కైక్రాపురోడ్డుపై విక్టోరియా ఆస్పత్రి కయి ప్రజలనేకులు గుంపులు గుంపులుగా నుమిగూడియుండిరి. అచట కెట్రోలు చేయుచుండిన పోలీసు జనానుపై ఆగ్రహజేకులై యుండిన ప్రజలు కొందరు రాళ్లు రువ్వరి. పోలీసువారిరువురు మువ్వరు తిరిగి రాళ్లు విసరిరి కాని లాభము లేక ఆపోలీసువారికాఫీసరులలోను సలదాచికొనిరి. ఈలోగా పోలీసు అసిస్టెంటు కమిషనరు మాట్లాడిగారు సభవారులై అచటి కరుదెంచి ప్రజలను వెడలిపొడెను లేకన్నవో కార్తెనేనెదవనిరి. కాని ప్రజలెల్లరును నిలిపలేదు ప్రజలలోనుండి యొకరు పోలీసువారికెదురే "మీ సుందరము ఈతిరువల్లికే-జిని పాసులము మెట్టుండులకు పొమ్మండురు. మీరు కాంతి ముగ మీ దారి ని వెడలి పోయినవో ఏయల్లరి జరగదు. మా యంతట మేమే వెళ్లెము లేక మాపై తుపాకులు వ్రేల్చునలినవో మీ యిచ్చును వచ్చినట్లే కార్తె, ఈ శ్రేణికాభిమయందు పొలసము నేయడు" అనుచిరి. ఇంతటిలో పోలీసుకమిషనరుగారును రెండు బస్సులనుండిగా మిలిటరీవారును అచటి కరుదెంచిరి. కాని ప్రజలందరును అటులే నిలిచియుండిరి. పదిగంటలకు పైగా ఈ విధముగా పోలీసువారికైపు ప్రజలొక వైపు నిలిచియుండిరి. కాని ఎట్టి అల్లరిగాని జరుగలేదు. తుదకు పోలీసువారు ప్రదేశమును వీడివెడలిపోయిరి. పోలీసువారు పోయిన పిమ్మట ప్రజలను తమ నివాసముల కరిగిరి.

జనరల్ ఆస్పత్రివద్ద

నేటి ఉదయము జనరల్ ఆస్పత్రియందు రాత్రి పోలీసు కాల్యలకు గురియై ప్రాణములు గోల్పోయిన ఇరువేరు శవములు పడియున్నవి. ఇంకా శవపరీక్ష జరగలేదు. ఒకరు 16 సం. లకు లోపుగానన్న బాలుడు, మరొకరు 25.30 సం. ల లోపువాడు.

(శ్రీ. యి. కె. గోవిందసామిగారు)

కొర మోకొర్టు న్యాయవాదులు. మదరాసు ఆంధ్రప్రదేశ్ కోర్టు నూపరింపెందెంటు. వీరు డాక్టరు రామారావుగారి కొరకై జనములో వెడుకుచుండగా తుపాకిచెట్టు తగిలెను. వీరి నొకరు రిక్నాలో జనరల్ ఆస్పత్రికి గొనిపోయిరి. డాక్టరు యు. రామారావుగారి కుమారులు డాక్టరు కృష్ణరావుగారిరుదెంచిరి. వారును వి.యల్, శాస్త్రిగారును కలొనలో, హింగ్లసుగారిని పిలిచికొని వచ్చిరి. పిదప కలొనలో బ్రాహ్మణిగా రుదెంచి అచేవన్ గావించిరి కడుపుతెరిచి లోపలనున్న తుపాకి గుడ్డును తీసివేరి. కడచిన రాత్రియంతయు రోగి చాలా అపాయకరమున నీలియందుండెను. ఈ యుదయము

కా|| రామరావుగారు కల్గి రోగిని చూచివచ్చిరి. నాడిచెట్టులు రాత్రి 180 నుండి ఈ యుద్ధము 120 కి తగ్గెను.

సాక్ష్యములు

కార్పొరేషన్ ఆఫ్ హైదరాబాద్ సభ్యులగు శ్రీమతి హెస్సే ఆంజిలో సతీగారు రాత్రి అల్లరులను ముట్టెట్టుచు తాముగూడ నిన్నటిసభ కరిగియుంటిమియు, సభ్యులగు బడునప్పటికి మిగతా ప్రజలందరతో తామును బతుకుదేరి శోధించి వచ్చుచోగా పోలీసువారలకు బయ్యెనట్లతో నిలచియుండి రనియు, మామూలుగ 8-80 గంటలకు ఆర్థికవ్యవస్థను దీ ప ము లు గ త రా త్రి 7-45 ని ము వ ము ల కే ఆరి పోవుటకు కారణము తెలియజాల కున్నామనియు తెల్పిరి.

హిందీ ప్రచారకార్యాలయమునకు చెందిన శ్రీ. శివరామశర్మగారు పై విషయమునంతయు బలపరచుచు పోలీసువారు గానులైట్లను పగులగొట్టుటను, ప్రజలను, పగులగొట్టినచో తరిమి, తరిమి, కొట్టుటను వివరించిరి.

హైదరాబాద్ అధ్యక్షులు, వి. వేంకటేశ్వరయ్యగారు ప్రాయముచున్నారు. "నేను నిన్నటి రాత్రి తిలకు ఘట్టమునందు జరిగిన సభకు జనియుంటిని. సభ ముగిసినపిమ్మట ప్రెసిడెన్సీ కళాశాలకు శోధించి కళాశాలకు శోధించునట్లు కొందరు పోలీసువారు నిలచియుండిరి. సభ్యులగు అమృతలింగం పి.కె.గారిని 'ఏమిసమాచారము'ని ప్రశ్నించిరి. 'ఇంతకుండక పాండి లేనివో' మిగుల గూడ రాళ్లచెట్టులు తగులును" అని వారు నాతో చెప్పిరి. ఈ సమయమున పోలీసు సాఫ్ట్ బుల్ లో నొకరు కళాశాల గోడ లోపలివైపునందుండి శోధించు ఆలీనైపునందున్న ప్రజలపై రాళ్లు దువ్వించుటను నేను చూచియుంటిని. ఇతరవిషయము లింకను నేను చూచియుంటిని గాని పోలీసువారికరు ప్రజలపై రాళ్లు దువ్వించు చూచినందున ఈ విషయము ప్రాయము చున్నాను" అని ప్రాసరి

పోలీసువారు సభ్యులకు సభ్యులందున్న కాల్తీను పతాకమును పెరికివైచి తీసుకపోయిరి.

రాజవృత్తినిదికి లేఖ

త్వరలోనే మహాత్ముడు లుహలో పంపదలచుటకు కోరుకొని, ఏప్రిల్ 27:- మహాత్ముడు రాజప్రతినిధికి మరీఖను ప్రాయముచున్నాడు. దానిని 1, 2 రోజులలోనే లుహలో పంపించును. (అ. ప్రె.)

జంబుసారు తాలూకాలో పన్నుల నిరాకరణము బొంబాయి, ఏప్రిల్ 27:- ఈ తాలూకాలో 17 గ్రామములవారు పన్నుల నిరాకరణము ప్రారంభించుటకు సిద్ధముగా నున్నారు. (ప్రె. ప్రె.)

43 సంవత్సరములు పనిచేసిన యనంతరము విశ్రాంతి

16 లేడి, బుధవారం ఓరియంటల్ గవర్నమెంటు సెక్యూంటీ లెఫ్ట్ ఎన్యూరెన్స్ కంపెనీ, బొంబాయి, భారత్ దేశమునందు సంతోష ప్రదమైన విందు జరిగియుండి, డైరెక్టర్ అధ్యక్షుడగు పి.పురయ్య, ఇ. వాడ్స్, మిస్టర్ ఎఫ్. ఇ. వాయడ్ అనువారు 43 సంవత్సరముల కాలము కంపెనీలో పని చేసి మానుకొను సమయముందు చక్కని వెండి పల్లెము బహుమతియొసంగిరి.

మిస్టర్ హెచ్. ఇ. జోషి, మేనేజరు వారైన గారిని, వాయడ్ గారుచేసిన పనినిగూర్చి ముచ్చటించుట నినదిగ జరిగిరి. వెంటనే వారు వాయడ్ గారు కంపెనీ ఉద్యోగములో 1887 సం|| జనవరి నెలలో ప్రవేశించి తనపనులను శ్రద్ధాభక్తులతో నెరవేర్చినందున క్రమముగ డిప్యూటీ ఏజెన్సీ మేనేజరు పదవికి-తాగలిగిన చెప్పిరి.

మిస్టరు జ్యోక్య వాయుడుగారు కొలంబో, రంపూర్, మద్రాసు బ్రాంచీసులలో పనిని జనుప్రథముగ నిర్వహించిరినియు వారు తుదిపర్యాయము బ్రాంచి కార్యదర్శి పనిని స్వీకరించిన సమయముందు నూతన సంవత్సర వ్యాపారధనము రు. 80 క్కు లుండి వారు దానిని 1928 సం|| వీటిపోవునపుడు వ్యాపారధనము రు. 57 లకులకు తక్కువచేత యుండెను.

మిస్టరు వార్డన్, డైరెక్టరుకు, కంపెనీ యుద్యోగులకు వీరీకల సంఘముగూర్చి ముచ్చటించుచు, వీరినిగూర్చి డైరెక్టరుకుల అభిమానము వెల్లడించి ఉద్యోగపదవినుండి విశ్రాంతి గైకొనవలయునని గమకు ఆయురారోగ్యములు కలిగి చాలకాలము పీఠిక యనభివృద్ధిచెందగాకయని ఆశీర్వాదించిరి.

మిస్టర్. వాయడ్ చక్కనిపదవంధన గలిగిన కొలది భాక్షములతో వందనము లిచ్చిరి.

ప్రభుత్వమువారు దెలిపిన విషయములు

మదరాసు, ఏప్రిల్ 28:- నిన్న రాత్రి తిలకుఘాటు యందు (తిరువల్లి కే.జి) జరిగిన అల్లరినిగూర్చి ప్రభుత్వోద్యోగులు కొందరి ప్రశ్నింపగ యాదిగవ వివరములు తెలిసెను. ఎక్కువగ కూడియుండి దారిబోయెడి మోటారుకారు లన్నింటిపై రాళ్లు దువ్వించునవారిని తరునుగొట్టుటకు పోలీసువారు యత్నించిరి. జనసమూహములో కొందరిని చెదరగొట్టిన పిమ్మట వారుపోయి యిసుకలో నున్న జనసమూహమును చేరిరి. ఇంత సేపు గుంపులుగా నున్న జనము ముఖ్యముగ మిల్లు పనివాండ్లు పోలీసువారిపై వెనుకవైపునుండి రాళ్లు దువ్వించుచుండి ఆఘాతు పోలీసువారు 15 గురు అక్కికులు, 200 మంది లాటిలతోను యుండిరి. ప్రజ నాలుగైదు చేలుండిరి. పోలీసు వారు కొరివను వెదకిపోవుటకు నిరాకరించిరి. యెదురు దివగ నారంభించిరి. వెనుకనుండి రాళ్లు దువ్వించు మానలేదు. వేరొక మర్ద ముగపడక పోలీసువారు జనసమూహమును యిసుకలోనికి తరిమివేసిరి. అప్పటినుండి పోలీసువారికి జనుల గుంపులకు పోరాటము ప్రారంభమయ్యెను. అక్కికులు ఇసుకలోనికిజోయి జనసమూహమును దూరముగ వెనుకకు ముందుకు నెట్టివేసిరి. పిదప లాటిలవారును రిజర్వు పోలీసువారు గూడ శోధించుచు ఇసుకలోనికి రావలసివచ్చెను. అప్పటికి చీకటివడెను. ఒకగంట సేపు పోరాటము జరిగినపిదప జనసమూహములో కొందరు నుమారు 2000 మంది, మిల్లుపనివాండ్లు ఎక్కువనుండియు కొద్ది మంది దుండగిండ్లును ప్రాక్రొస్తురోడ్డులోని జోయి, బాల భట్టుల సంఘప్రాకారమునుండి రాళ్లు దువ్వించు ఎఫ్. ఎఫ్. ముల్లీ, పోలీసు డిప్యూటీ కమిషనరుగారిని జంతులగుపుడు చేర నీయలేదు. పోలీసుకమిషనరు అప్పుడువచ్చి అనేకసారులు ప్రజలను హిమ్మని హెచ్చరించినపిదప ప్రజలగుంపు రాళ్లు దువ్వించుడ జేయుటకై, బాలభట్టులసంఘ ప్రాకారములోనికి ఒకగంట ప్రేల్పుకట్టు ఉత్తరువొసంగెను. 3 గంటలు దాటెను. పోలీసు వారు బంకిగవోమకాల్యునంతెన వైపు బోవుచుండిరి. వంతెనకు దూరముగన, కాల్య యొడ్డులందు జనులకూడ రాళ్లు దువ్వించుచు యుండుటచేత పోలీసువారు వారిని చెదరగొట్టుటకై మరి రెండుసారులు తుపాకులను ప్రేల్పువలసి వచ్చెను. అప్పటికిని జనుల గుంపులను తగ్గలేదు. పోలీసువారికి దగ్గరకు చుంకిరి. అందుచే 60 గజముల దూరమునుండి మరి రెండుసారు పోలీసు వారు తుపాకులను కాల్చిరి. పిదప పోలీసువారు నిరపాయముగ వంతెన దాటగల్గిరి. మరల రాళ్లు దువ్వించెను. పోలీసువారు మరల రెండుతుపాకులు కాల్చిరి పరిస్థితులు సముచయమునందున డిప్యూటీ కమిషనరు మిడిల సెక్స్ రెజిమెంటు మిలిటరీ సిపాయిలను రప్పించిరి. వారు వెంటనేవచ్చి తెల్పురోడ్డు, ప్రాక్రొస్తురోడ్డు కలిసేచోట నిలచియుండిరి కాని వారుచచ్చేలోపలే జనులగుంపు చెరిపిపోయెను. మిలిటరీవారు ఒకగంట కాలముండిరి. అప్పటికి అంతయు శుభ్రముగైకొను కారణం వెదకిపోయి.

అపాయములు

అనేకసారులు హెచ్చరించినపిమ్మట తుపాకులు కాల్చుటచే యిరువురు మరణించినవియు, ముగ్గురు గాయపడినవియు ఒకడు త్రి కుక్కలలో నేలపడి మరణించె ననియు తెలియవచ్చెను. పోలీసువారిలో ప్రతి ఉద్యోగికి కొలదిగ రాళ్ల చెట్టులు తగిలినవి మోపైనచెట్టులు ఇనుపెత్తరు చల్లాదొరై గారికి తగిలెను. ప్రజలంతని పట్టి కొట్టుటచే వీవు ప్రైవేట్ తిపోటు తగిలెను. సాయం కాలమే పోలీసు కమిషనరు గారున, ఇ న పై క్తరు చల్లాదొరై గారును లీడిలోనికి పోయి సభాధిపతులను సభని లుచ్చేయమని గోరుటకు నడచివెనుచుండగా యిదిజరిగెను. వేరొక ఉద్యోగి సాఫ్ట్ బుల్ లుటాల్లుటాగారి దొడచెరిగెను. సభ్యులు అక్కికులకు తీవ్రమైన గాయములు కలిగినందున కదిలబా లక పోయిరి. రిజర్వుపోలీసులో ఎవరుండుగురికి చిన్న చెట్టులు తగిలెను.

కార్పొరేషనులో నిరసన తీర్మానము

ఎస్. సత్యమూర్తిగారు యాదిగవ తీర్మానమును మదరాసు కార్పొరేషనులో శేషటికభ్యో ప్రతిపాదించెను. మదరాసు పుర జనులను పోలీసువారు శేరస్తులను శిక్షింపవలెనని ప్రభుత్వమువారిని కోరుచున్నారు. కార్పొరేషను కమిషనరును, కార్పొరేషనాక వర్తమావారును యికముందు కార్పొరేషనుకొరకు బ్రిటిషు వైపులనుగాని, బ్రిటిషు వైపులనుగాని, కొనరాదని కోరుచు, మదరాసుపొరుగు యెట్టి సంవర్ధములలోను అహింసామార్గమునే అవలంబింపవలెనని హెచ్చరించుచు యాసభిను 30 వ లేడి 5-15 గంటలప వాయిదా వేయగోరుచున్నారు.

మేనెలలో నరసారావుపేటలో జరుపదలచిన 11 వ ఆంధ్ర సారస్వత సరివత్తు ద్వితీయ ఆంధ్ర సంగీత పరివత్తు ప్రకృత మాపటినది.

ఇపుడు చేరిన వార్తలు

గుజరాతునకు సైన్యముపంపుదురా? అలహాబాదు, ఏప్రి 27:- వైస్రాయిగారి గృహమున నిన్న ఎగ్జిక్యూటివు కాన్ఫిలెన్స్ సమావేశమైనపుడు కొంతమంది మిలిటరీ ఉద్యోగులుకూడకాజరె యుండిరిని. "పయనీరు" పత్రికా సీన్యా విలేజిరి తెలుపుచున్నాడు. దీనికి కారణమింకను బయటికి రాలేదు. అయినను, గుజరాతునందు పరిస్థితులు ప్రభుత్వము నకు దిగులు కొలుపుచున్నవనియు, గాంధీగారి యుద్ధమును మట్టించవలెనని కొందరభిప్రాయ పడుచున్నారనియును నూననలు బయలుపెడుచున్నవి.

మదరాసులో 144 సెక్షను

14 రోజులవరకు 33 గురు పెద్దలకు నేడు మదరాసులో 33 గురు నాయకులపై 144 సెక్షను ప్రభుత్వమువారు ప్రయోగించిరి. 14 రోజులవరకు యెట్టి పథిలలోను ఉత్సాహములలోను పాల్గొనరాదని అందుగలదు. సెక్షను జారీ చేయబడినవారిలో ముఖ్యులు. వి. ఎ. ల్. కాన్రే గారు, డా|| న. లె. క. మొదలి మారు, శ్రీమతి గుర్గా బాయమ్మ, సత్యు చిట్టి, ఎస్. సత్యమూర్తి, అబ్దుల్ హమీదు విఖాను, డా. పి. వందరాజులు నాయుడు, ఇ. కృష్ణయ్యగారు, పృష్టికేశ కర్క, డా. నట జను ఆర్. పి. అయ్యగారు తంబు, ఆహారు ఆనందచారి, ఉ. సీంగ్రాబాయి, స్వామినాథం (కార్యదర్శి), అంగచ్చయ్య, కే. ఎస్. గోపాలకృష్ణను డా|| యు. రామరావుగారు చున్నవారు.

మదరాసులో పోలీసువారి దౌర్జన్యము

డా|| వరదరాజులు నాయుడుగారి ప్రకటన మద్రాసు, ఏప్రిల్ 28:- నిన్నటిదినము రాత్రి పోలీసువారి క్రౌర్యమును మద్రాసు నగరవాసులకు అనుభవమునకు వచ్చెను. తిరువల్లి కే.జి వీధివద్ద సమావేశమైన నిరపరాధులకు జనసమూహముపై పోలీసువారు దౌర్జన్యము సలిపిరి. ఈ విషయ దృశ్యమును చూచినవారలలో నేనొకడను. సత్యాగ్రహము పట్ల పోలీసువారు జరిపిన దౌర్జన్యమును ఖండించుటకై అన్ని పక్షములవారు కలిసి యీ సభను సమావేశపరచియుండిరి. కాంతి సంరక్షకులు తమకున్న అధికారమును వినియోగించి కాసన గౌరవము కాపాడవచ్చునుగాని నేరమునునడలి నిరపరాధులపై తమ ఆగ్రహమును చూపుట న్యాయముగలేదు. నిన్నటి దినము పోలీసువారు సభ జరుగుచోటికి వచ్చియుండుట అనవసరము. కాసనముల నల్లంఘించుటకై యీ సభ జరుపబడలేదు. పోలీసువారి పద్ధతులను ఖండించుటకై యీ సభ జరిగెను. పోలీసువారి దౌర్జన్యమునకు కొంత దురభిప్రాయము యేర్పడెను. జనసమూహమునందు ఉద్దేయ అవేము అధికమయ్యెను. తత్ఫలితముగ నేటిదినము ప్రతికలయందు వివరింపబడిన విషయ పరిణామము సంభవించినది. సభాసమావేశము ఉద్దేయము కాంతి యంతమొదలి. అందుచే పోలీసు వారచటికి వచ్చుట ప్రజలను దౌర్జన్యమునకు పురికొల్పుటకే యిది చెప్పవచ్చును.

నేటిదినము ప్రకటించబడిన అసోసియేటెడ్ ప్రెస్సు వారి కథనము అధికారులకు అనుకూలముగ నున్నది కాని నిజ ములోచించిన పోలీసువారు తుపాకులు కత్తులు త్రిష్టమకయ్యునుక కాలదువిర్వరి చెప్పవచ్చును. పోలీసువారి ఆర్థాటము జూచి శోధు ప్రక్రియనున్నవారు కొందరుపోలీసువారి మీదను మోటారుబండ్లవాహనము రాళ్లువేసిరి. సభ్యులందు యెట్టి అల్లరి జరుగలేదు సభ కాంతముగ జరుగుచుండెను ఇట్టిపరిస్థితు ల్లో అల్లరి చేయుచున్నవారిని అణచుట పోలీసువారి కార్యముగాని కాంతముగ సభజరుపుచున్నవారిపై దాడివెడలుట అగని కార్యమని చెప్పవలెను పోలీసువారిపై దాడివెడలుట లగనికార్యమని చెప్పవలెను పోలీసువారి పద్ధతులంత మాత్రము మర్యాదెనవిగావు దీపములు పగల గొట్టుట చీకటియందు ప్రజలపైదాడి వెడలుట మర్యాద హీనముగ ప్రకరన ఈపోలీసు దౌర్జన్యమునకు పెద్దమనస్సులుకొందరికి చెబుదగిలెను. దీనివల్ల పోలీసువారు కాసనోల్లంఘనము నిరోధించుటకు అప్పటికి రాలేదనియు తమచర్యలనుఖండించుచున్నవారిపై ప్రతిక్రియ సలుపవచ్చిరిని స్పష్టముచుచున్నది.

రాత్రి ప్రాధుపోవునంతవరకు నేను మోటారునందు సేరి వాటిదినందు తిరుగుచూ చెబుటజరిగినవారిని వైద్యశాలకువీడికొనిపోవుట మున్నగు పనులు చేయుచుంటిని. చెట్టులు తగిలి నపోలీసువారిని కూడ నేను చూచిరిని చేయదగిన సహాయమునంతయు జేసి నే నింటికి పోవుటకై 10 గంటలయ్యెను.

పెసావరు అల్లరి

నాయకులకు కి సం|| జైలుశిక్ష

పెసావరు, ఏప్రిల్ 26:—అల్లూర్ గాంధీ ఖాన్, మానవాజీ అహమ్మదు సా (బారిష్టరు) అల్లూర్ అక్బర్ ఖాన్ సఫోర్ ఖాన్ ఉట్టంతనాయకులు రిసాలూరునందు విచారించబడి, సరిహద్దు చట్టము 40 వ సెక్షన్ క్రింద జామీన్ ఇచ్చుటగాని కి సంవత్సరములు జైలు అనుభవించుటగాని న్యాయమని తీర్పు చెప్పబడినది. ఆంధ్ర ను కి సం|| జైలునకు సమర్పించి, పంజాబు జైలుకు కొంపోబడిరి. పెసావరు నాయకుల విచారణ అతిరహస్యముగా జరుపబడినది.

నిన్నటిరాత్రి పోలీసులకు బదులు కాంగ్రెసువారిట్లే గన్సుతిరిగిరి. వీరికి నేవాసమితి, నేవాసంపు వీరమందిరము, ఖితి జాబ్ మొదలైన సంస్థలవారిట్లన్నూ తోడ్పడిరి. ఈదినము పోలీసువారు మాడ వీధులందు కన్నుడుచున్నారు. హఠాత్తుము విరమింపబడినది. పికెటింగు ముత్రము సాగుచున్నది.

సిక్ఖా, ఏప్రిల్ 26:—పెసావరునందు అంతయు కాంత ముగనే యున్నది. ఇంకను ఉదేకము చల్లారకుండుటచే, షేఫ్ కమిషనరుగారు పారశ్రమములతో మరల సంభాషించెదరు. విరోధియున్న స్త్రీలును బిడ్డలును పెసావరునండి మరి కొంత భద్రముగా నుండు స్థలములకు పోవచ్చును. మిలిటరీవారికి హిందూదేశమున వదిలిపోవుటకు వెలుపుకూడ ఆపివేయబడును.

లాహోరు, ఏప్రిల్ 26:—ఇండియా భారతీయ పత్రికలు కోహటునందు గూడ జనులు కాల్చుబడిరని తెలుపుచున్నవి. తెలీగ్రాపు తెలీఫోనులు నిలిచిపోయియుండుటచే, నిష్కర్షగా యిదమిత్తవని తెలియుటలేదు. సరిహద్దురాష్ట్రముందు అసంతృప్తి వృద్ధిపొందుచున్నదని వార్తలు గలవు.

ప్రభుత్వప్రకటన

పెసావరు, ఏప్రిల్ 26:—పెసావరు అల్లరిలవలన, ఆసుపత్రిలో గాయములవలన చనిపోయిన 4 గురితో సహా 20 మంది జనులు హతలైరి. 21 మంది గాయములతో గవర్నమెంటు ఆసుపత్రియందున్నారు. 10 మంది సి.యమ్. యస్. ఆసుపత్రిలోనున్నారు.

ఇంకను కొందఱు దెబ్బలు తిన్నవారు కోర్టుకు లాగబడుదురను భయమున ఆసుపత్రికి రాకయున్నట్లు తెలియుచున్నది. అట్టిభయముండ నవరములేదని తెలుపుచున్నాము. 28 వ తేది బదులు ఇంకే అల్లరులను జరుగలేదు. 25వ తేదిని సరిహద్దు హఠాత్తులను పురమందు జరిగెను. 26వ తేదిని ఎప్పటివలెనే వ్యాపారము సాగుచున్నది.

డిప్యూటీ కమిషనరును, అసిస్టెంటు నూపరింటెండెంటుకు కొద్దిగా దెబ్బలు తగిలినవి. కాని వారు బాగుగనే యున్నారు. పోలీసు ఇన్స్పెక్టరు జెనరలునకు నూపరింటెండెంటునకును కొద్దిగా గాయములైనవి. చర్బుద్దా తహసీలు నందు జరిగిన అల్లరి నిలిచిపోయినది. దీనికి నాయకులు నిర్బంధింపబడినందున ఇంక డెట్టికల్లెమును బరుగబోదు. వీధి కమిషనరుగారు సంపూర్ణ విచారణను ఏర్పాటు చేయునట్లు తెలుపుచున్నారు.

అలీసోదరుల వివరీతపు సమాచారము

బొంబాయి, ఏప్రిల్ 26:—మాలానా సా క తా. శ్రీ, హుమ్మదుల్లీ, మోహిద్దీన్, బాదర్, జ. శ్రీ గాంధీ పెసావరు ఖిలాఫత్ సంఘకార్యదర్శి కీవిధముగా తలవినది. పెసావరు వార్తలవిని కొందఱుపడుచున్నాము. మాసానభూతినికట్టవైన వారి కుటుంబములకు తెలపవలసినది. ఇట్టి ఓషా ము మేగను కొనినదే. అందువలనే మహమ్మదీయులు మహమ్మదీగాంధీ గారు ఆయోగ్యముగను ఆసమయోచితముగను ప్రారంభించిన యుద్ధముమందు పాల్గొనగూడదని హితవు నిచ్చియుంటిమి. లాహోరు ఖిలాఫత్ తీర్మానమునకు మహమ్మదీయు లందఱును అనుసరణ కలిగియున్నారు. ఉత్తర సరిహద్దురాష్ట్రమునకును, వెల్లూచిపానమునకును ప్రజాస్వామ్యప్రభుత్వము నొసగ దొట్టిరాజ్యాంగ విధానమును మహమ్మదీయు లొప్పుకొనరు. మాసోదరుల నందఱిని ఓషికపట్టి యుండవలసినదనియు, ఉదేకమువలన తమన్యాయమైన హక్కులకు భంగముకలిగింపకూడదనియును ప్రార్థించుచున్నాము. వారికష్టముల తొలగించుటకై మేమెల్ల ప్రయత్నము పాటుపడుచున్నాము. అవి తొలగువరకును పాటుపడగలము.

రోమహరి

డబ్బీ 1 కి రు. 0-8-0 వి. పి. తో 0-13-0 ఈ భస్మమును నీటితో కలిపి పట్టి చిన రోమములు రెండునిమిషములలో మొదలంట రాలి పోవును. దీనివలన చర్మము నలువెక్కుదు, మంట యుండదు. రోమములు రాలిపోవును.

అమ్మతాంజనం డిపో, బొంబాయి - మదరాసు

కడపమండలమున సత్యాగ్రహము

(--:--)

శ్రీ సంగమరెడ్డిగారు గ్రామమేజిస్ట్రేటుకు తెలియజేయుట

జమ్మలమడుగు, ఏప్రిల్ 26:—నేను 10 రోజులనుండి ఉప్పుమట్టిలోనుండి ఉప్పును చేయవారంభించితిని. పోలీసు నూపరింటెండెంటుకు పంపునిమిత్తము నేను చేసిన ఒకపుచ్చ పాట్లమును పోలీసు యిన్స్పెక్టరు కచ్చితిని. అని కడపజిల్లా ఉమ్మడికేంద్ర గ్రామపంచాయితీ శ్రీయత సంగమరెడ్డిగారు బొంబాయికు గ్రామమేజిస్ట్రేటుకు తెలియజేసిరి.

(శ్రీ. ప్రె.)

(స్వకీయవిలేఖరి)

లనగా శాసనోల్లంఘనము

కమలాపురము తాలూకాలోని ఉరుటూరు అను పల్లె యందు, కాంగ్రెసు ఆశాసనసారము, వెలుగోటి నారాయణరెడ్డి, కిరెపెట్టి తిమ్మయ్య అనువారలు చౌడుమట్టితో ఉప్పు చేయుట కారంభించినారు. సహాయనిరాకరణోద్ద్యమ దినముల నుండి వీరు కాంగ్రెసునందు దెబ్బపడలేదనున్నారు. కడపిన శాసనభంగై లెక్కనునందు ఉరుటూరు పోలింగ్ స్టేషనునందు బొమ్మగా టిట్లు సెబియ్యకపోవుట వీరికృషివలననే. పోలీసు అధికారులు గ్రామమునకుఁబోయి విచారించినట్లును, ఏలాటి ప్రమేయము దీసికొననియట్లును, తెలియచున్నది. అదే గ్రామ నివాసియును వెలుగోటి శేంకలరెడ్డిగారు సత్యాగ్రహములోఁ జేరుటకు గంటూరుజిల్లాకుఁ బోయినట్లు తెలియచున్నది.

జమ్మలమడుగు తాలూకాలోని ఉమ్మడికేంద్రముందు సంగిరెడ్డిగారు ఉప్పు తయారు చేయుచున్నట్లును, ఈ యుదంతము ముందుగనే అధికారులకుఁ దెలియజేసినట్లును తెలియుచున్నది. ఇంతవరకు అధికారు లేలాటివర్తనలను దీసికొనలేదు.

ఈ జిల్లాలోని పల్లెటూళ్లయందు దుర్మహము కలదు; కాని క్రమపద్ధతులపైన నడిపించగల నాయకులు ఎవ్వరను ముందునకు వచ్చుట లేదు.

మదరాసు అందు సదరక్ మరాట్టా రైల్వే కంపెనీ, లిమిటెడ్

(ఇంగ్లాండులో స్థాపింపబడినది.)

ప్రకటన

తిరువల్లూరు చెత్తబహిష్కరణ పండుగ

తిరువల్లూరు 4-5-1930
రథోన్నామ 8-5-1930
ఆంధ్ర సతీ యుత్సవము 11-5-1930
చౌరస్ రన్ టిక్కెట్లు దిగువ తెలుపబడిన స్టేషనులకు 1 రైలు ప్రారంభ టిక్కెట్లు 1-5-30 మొదలు 11-5-30 వరకు వర్తించును. తేదీలతో సహా య్యవరకును 15-5-1930 వరకు యిటికెట్లు పయోగ పడగలవు. రిటరన్ టిక్కెట్లు 15-5-30 వరకు వర్తించును. తిరువల్లూరు య్యవరకును.

	రిటరన్ ధరలు	రు. అ. పై.
1. బోగోం	0-8-9	
2. మోనూరు	0-7-0	
3. తిరువేలంగాడు	0-5-9	
4. భనురు	0-4-0	
5. కడంబత్తూరు	0-2-8	
6. తెవ్యాకేట రోడ్డు	0-2-8	
7. తిన్నూరు	0-4-0	
8. పట్టాభిరామ్	0-5-9	
9. ఆవిడి	0-6-6	
10. అంబత్తూరు	0-8-9	
11. కొరత్తూరు	0-9-9	
12. విలివాకమ్	0-10-0	
13. మద్రాసు	0-13-0	

చెత్తబహిష్కరణ పండుగ

స్త్రీల సన్నాహము

రాజప్రతినిధికి ఘూర్జర స్త్రీలు లేఖను వ్రాయుట

శ్రీమతులు అనసూయాబెను, సరళాదేవి, అంబాలాలు, మహాదేవదేవయినతి, శారదా వెంకటాగార్లు మున్నగువారు సంతకములుచేయుట బాడ్కోలి, ఏప్రిల్ 27:—ప్రస్తుతము భారతేశమున ప్రబలియు మరు రాజకీయ సంఘానము జరుగుచుండగా మేము మున్నగుండబాలము. గ్రామములోని స్త్రీలు ఇదివరకే స్వరాజ్య లక్షణమును లెచూరుచేయ వారంభించిరి. మేము గాంధీమహాత్ముని ఆజ్ఞానుసారము పికెటింగును ప్రారంభింప దలచితిమి. పికెటింగుచేయుటకు పుకమలకంపై స్త్రీలే అర్హురారు. అని మహాత్ముడు నడిచెను గాన విదేశీవస్తువుల దుకాణముల వద్దకు కల్లుసాం దుకాణముల వద్దకు మేము పికెటింగు ప్రారంభింప దలచితిమి. విదేశీవస్తువులను కల్లు సారా మున్నగు నిషాదవస్తువులను దిగుమతి చేయకుండను, విక్రయింపకుండను, నిర్బంధించుటకు దొరతనమువారే బాధ్యులని మేము మీకు తెలియజేయుచున్నాము" అని ఆ లేఖలో వ్రాయబడినది.

(అ. ప్రె.)

సంతకములుచేసిన స్త్రీలు

సార్వజను మకాం—బాడ్కోలి, ఏప్రిల్ 27:—స్త్రీమతి కస్తూరి బాయి గాంధీ, అనసూయాకన్య, సరళాదేవి అంబాలాలు, అబ్బును త్యాగినినది, మిత్రులను తెలిటుగార్లు మున్నగువారు చాలమంది సంతకములు చేసిరి. ఇంకను చాలమంది సంతకములు చేయుచున్నారు. దాదాబాయి నాగేశ్వరిగారి కమాల్ కుమారులను కన్యగారు అహమదాబాదునుండి 27 వ తేదిని సార్వజనుమచ్చి పికెటింగునుగూర్చి మహాత్మునితో సంభాషించిరి. అహమదాబాదు మండలము నందంతటను పికెటింగు చేయుటకు కర్ర దుబెనుగాను 120 మంది స్త్రీ వలంటీరులను నిర్దేశరచెను. 28 వ తేదీనండి అహమదాబాదు మహమ్మదీ గ్రామములలో మేమేజిస్ట్రేటుగారు డేర్వడి స్త్రీలు చాలమంది ఆనాడే పికెటింగు ప్రారంభించెదరు.

(శ్రీ. ప్రె.)

పంజాబు: లాహోరు

స్త్రీలడో రేగింపు

శ్రీమతి జాతీసేనతిగారు నాయకత్వము వహించుట 1000 మందిస్త్రీలు బయలుదేరుట

లాహోరు, ఏప్రిల్ 26:—నేడు సాయంకాలము 1000 మందిస్త్రీలు శ్రీమతి జాతీసేనతిగారి నాయకత్వముక్రింద పానీమహాలనుండి బయలుదేరిరి. వారందరునుగూడ తెల్లని ఖద్దరు చీరలనేధరించి నేవాడకే వలంటీరులు (పురుషులు) ముందు నడచుచుండిరి. వారందరును జాతీయగీతములను పాడుచుండిరి. డిజిటేగింపు మొదలట్టా బజహట్టా, క్షీరమండీలగుండ మోగే టుకువెల్లెను. క్రియులులు లాలా దునిచందు డాక్టరు గోశిచందు, లాలా చవిల్లానుగూడగూడ వారి వెనుకవెల్లుచుండిరి. అచట శ్రీమతి జాతీసేనతిగారి అభ్యుత్తరక్రింద బహిరంగసభ జరిగినది. వెల్లువలమంది వచ్చిరి. ఆసభలో చాలమందిస్త్రీలు ఉపన్యసింపిరి. విదేశీవస్తువులను పెద్ద పెద్ద పేట్లుగావేసి తగలబెట్టిరి. ప్రెసిడెంటు పలేలగారు రాజీనామా నిచ్చినందులకు వారిని ప్రశంసించుచు నొక తీర్మానము ఆమోదింపబడినది.

(శ్రీ. ప్రె.)

కొంతమందిస్త్రీలు యింటికినిపోయి విదేశీవస్తువు బహిష్కరణ ప్రమాణములను వ్రాయించి పుచ్చుకొనుచున్నారు.

(అ. ప్రె.)

గారెంపూడి గ్రామాభికారి

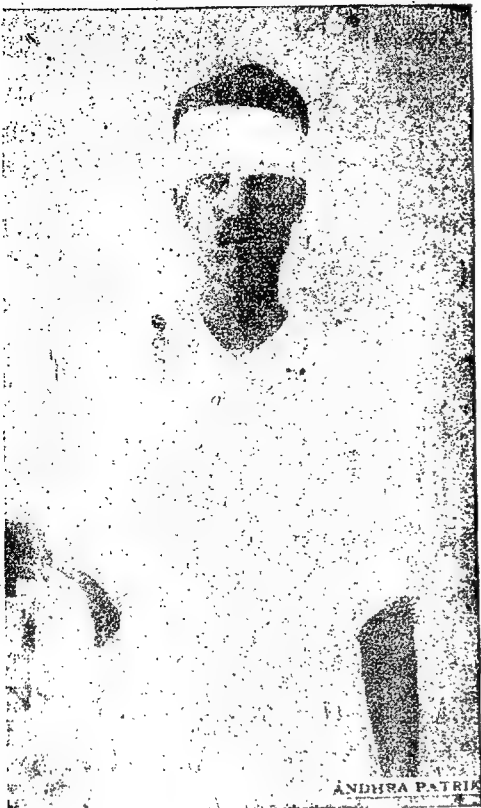
రాజీనామా

శ్రీయత చెరుకూరి సీతారామయ్యగారు గ్రామముననుబుడదవిని త్యజించిరి గుంటూరు, ఏప్రిల్ 24:—శ్రీయత చెరుకూరి సీతారామయ్యగారు గారెంపూడి గ్రామముననుబుడదవిని త్యజించిరి. వీరు సత్యపత్ని తాలూకాలోని అగ్రహారముగాగూడ నున్నారు. ప్రస్తుత రాజకీయస్థితినిబట్టి దేశసేవ కొనసాగించ గోరి వీరు గ్రామముననుబుడదవిని త్యజించి రని నిన్నరాత్రి జరిగిన బహిరంగసభలో తెలుపబడినది.

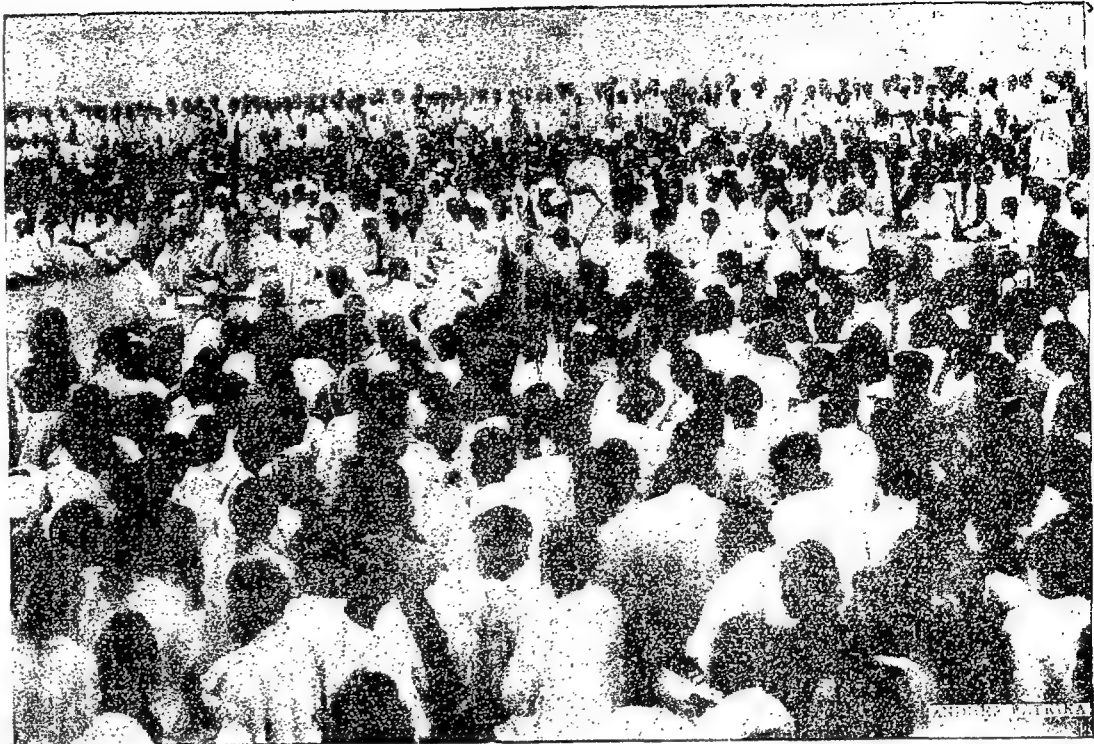
(స్వ. వి. తం.)

ప్రిన్సి కేను బహిరంగసభ

పద్మాజిరావు అను సత్యాగ్రహి-కంటిండ్ల దెబ్బ తగిలెను. క్షణికమున వస్త్రములు వానిచేత గలవు. (ప్ర. ఫో. బీ.)

25 వ తేదీ సాయంకాలము ప్రిన్సి కేను సముద్రతీరమున జరిగిన బహిరంగసభ. దుర్గా బాయమ్మగారు దుఃస్వస్థించుచున్నారు. (ప్ర. ఫో. బీ.)

పోలీసువారు మదరాసు సత్యాగ్రహుల జాతీయపతాకము లాగి కొనుట. (ప్ర. ఫో. బీ.)

అనంతపూరులో లవణసత్యాగ్రహ ప్రచారము

(ఒకవితేఖరి)

అనంతపురం, ఏప్రిల్ 25:—ఈ పుండలములోని విద్యార్థికులు మహాత్మాగాంధీగారి ఉద్యమమునం దేలాటి ఘోరకృత్యములు కల్గుగ జేసికొనకుండుట మిగుల శోచనీయము. మూడుదినముల నుండి శ్రీయుతుల కల్లూరి సుబ్బారావు, పల్నాడు రామచంద్రకే. కృష్ణాచార్యులు గార్లు స్వరాజ్య ల వ ము లు త యా రు చేయుచును ప్రజలను మిగుల ప్రోత్సహించుచున్నారు. వీరలు ప్రతిరోజునను బహిరంగసభలు చేసి ప్రస్తుత పరిస్థితిని గూర్చి తగిన ప్రచారము గ విచుచున్నారు. జనులు పెక్కుమంది సభలకు హాజరుచున్నారు. పోలీసువారు సభలను హాజరై జరుగునట్లు పీక్షించుచున్నారు. ఇంతవరకు వా రేలాటి సంబంధము కలుగజేసికొనలేదు. మొదటిరోజు సభయందు శ్రీయుతుల కల్లూరి సుబ్బారావుగారును ఎట్టమాల కొండప్ప అను వాలంటీరును స్వరాజ్యలవణమును చిన్న పొట్లములలో పొట్లము ఒకటికి మూడుపైసలు వంతున అమ్మిరి. జిల్లా కాంగ్రెసు అధ్యక్షులును, ఉపాధ్యక్షులును ఈ ఉద్యమమును చేరుటయాలేదానిని ఆలోచించుచున్నారు. వారి యభిప్రాయములు తెలిసినమీదట తెలియజేయబడును. ఎవరైన వాయకులు ఉప్పు సత్యాగ్రహమును జరుపునెడల జిల్లా గ్రామస్థులెల్లరు యీకార్యమునకు సంసిద్ధులగుటకు ఉత్సాహమును కలిగియున్నారు. ఉప్పు సత్యాగ్రహ ఉద్యమముయొక్క సాధిక బాధకములు మాత్రము వారికి తెలియజేయవలసి యున్నది. ఈ కార్యమునకు గాను కొందరు ప్రచారకులు గల ఒక సంఘము పర్యటన గావించి జనులలో ప్రచారము కలగజేయుటకు ప్రయత్నము జేసెను.

రాజమహేంద్రవరము

(స్వకీయవితేఖరి)

కాలేజిగౌడవ

ఏప్రిల్ 22:— మా ఆర్యు కాళేజి వ్యవహారములను గరించి మా పురప్రజలకు తిరిగి అలజడి కలిగింది. వచ్చే సంవత్సరము నుండి మా కాళేజిలో “ఫిలాసఫీ” “సంస్కృతము” కాఖలు తీసివేయుదురనిన్ని, అందులకు ప్రయత్నములన్నియు జరిగినవనిన్ని, ఆర్యులూడా జారీ అయినవనిన్ని యిచ్చట పొక్కినది. అందువలన మా పురమందున్న ప్రజాసంస్థల యాజమాన్యమున ఈ నెల 20 వ తేదీని పురమందిరమున మా పురపాలక సంఘాధ్యక్షులగు రావుబహద్రుడు పోల గోవిందరావు నాయుడుగారి అధ్యక్షత క్రింద ఈ నెల 20 వ తేదీ ఆదివారము సాయంత్రము 6 గంటలకు పౌరసభ జరిగెను. శ్రీయుతులు గజవిల్లి రామచంద్రరావు, దేవత శ్రీరామమూర్తి, పాలకోడేటి నరమూర్తి, నేతకంటి శేషగిరిరావు, మారాబత్తుల లక్ష్మీ ప్రకాశరావు, చిల్లరగే శ్రీరామారావు మద్దూరి శివరామకృష్ణయ్యగార్లు ఉపన్యాసముల నిచ్చిరి. ప్రభుత్వమువారు రాజమండ్రి కాలేజియెడల యిట్టి యుద్దేశ్యముతో పని చేయుట తగినవని యనియు, కాళేజిలో ప్రారంభమునుండియు యున్న “ఫిలాసఫీ” కాఖలు తీసివేయుట ప్రారంభమయి గోదావరి జిల్లాల విద్యార్థులకు చాల నష్టదాయక మనియు, రాజమండ్రి కళాశాలలో చిరకాలము నుండి ఈ కాఖలో ప్రఖ్యాతిగాంచిన ఆచార్యులందఱు బోధించి ఒక మహోత్సరమైన సాంప్రదాయము ఏర్పర్చినదియ, ఈ కాఖలో ప్రతి సంవత్సరము ఫలితములు చాల బాగుగా నుంటాయున్నదియు, మొదలగు విషయములను గురించి చెప్పిరి. ఈ క్రిందటిరాన మంతట ఏకగ్రీవముగా ఆమోదింపబడెను.

రాజమండ్రి గవర్న మెంటు ఆర్యు కాళేజిలో “ఫిలాసఫీ” సంస్కృత కాఖలను ఎత్తివేయు ప్రయత్నముల వారల రాజమండ్రి ప్రజలలో అలజడి కలుగజేసినవనిన్ని ప్రభుత్వమువారి రెండు కాఖలు ఈ కళాశాలలో నుండి ఎత్తివేయరాదని వారికి కోరవలెననిన్ని ఈ సభివారు తీర్మానించుచున్నారు.

రాజమండ్రి ఆర్యు కాళేజిపాత విద్యార్థి సంఘపు కార్యనిర్వాహక సంఘసభకుడ ఈ నెల 20 వ తేదీన పురమందిరములో మి. రా. రా. శ్రీ పాలకోడేటి గరుమూర్తిగారి అధ్యక్షత క్రింద సమావేశమై వైతిర్యావమును ఏకగ్రీవముగా ఆమోదించినది.

ఇతిహాసపరిశోధన

ఆంధ్ర ఇతిహాసపరిశోధక మండలియొక్క సాంవత్సరికపు సభ ఈ నెల 19 వ తేదీ ఉదయము నుండి కార్యాలయములో రావుసాహేబు సి. వి. కృష్ణస్వామి అయ్యగారి అధ్యక్షత క్రింద జరిగెను కార్యదర్శియొక్క కార్యనివేదికయున్న లెక్కలును చదివి ఆమోదింపబడెను. రాజపుసంవత్సరములో కార్యనిర్వాహకసర్గపు ఎన్నికలు జరిగెను. ఆ తేదీసాయంత్రము 6 గంటలకు హిందూసమాజహాలులో పురజనుల పరిశోధక మండలియొక్క ఆదరణక్రింద పురజన సభ జరిగెను. మండలికార్యదర్శియగు రాళ్ల బండి సుబ్బారావుగారును అధ్యక్షులగు జయం

తి రామయ్యపంతులుగారును మాతనముగా దొరకిన కాసనముల గురించి యుపన్యాసముల నిచ్చిరి.

గీతాప్రసంగము

బొంబాయిలోని హ్యూమన్ స్టైట్ కు బ్ల్యుకుడేరె యమ్. రామమూర్తిగారు ఈ నెల 18 వ తేదీ సాయంత్రము హిందూసమాజావరణలో భగవద్గీత దానిసారాంశమునుగురించి యుపన్యసింపిరి.

శ్రేణుమార్కుల కేసు

బొంబాయి ఆంగ్లోయిండియన్ డ్రగ్గతండు కెమికల్సు కంపెనీవారు తమ “అటోమోజ్” “అటోమోజ్ బహర్” శెంట్లుబు డ్లై రిజిస్టర్డ్ శ్రేణుమార్కులను పోలే శ్రేణు ఉపయోగించి అట్టిమార్కులగుల సర్కులు విక్రయించినందుకు రాజమండ్రి కాపురస్థులైన బెజవాడ వెంకన్న బెజవాడ సత్యనారాయణ మూర్తిగార్లపైన యిండియన్ ఫీనలుకోడ్డుయొక్క 482, 486 శెక్షన్లక్రింద రాజమండ్రి ప్రేవనరీ సబ్ డివిజన్లో వారికోర్టులో రెండుకేసుల దాఖలుచేసిరి. ఫిర్యాదుతరపున రిగరు సాక్షులను విచారణచేసిన పిమ్మట ఈకేసులకు కాలదోషము పట్టినదని ముద్దాయిలతరపు ప్రీడరును మద్దూరి శివరామకృష్ణయ్యగారు వాదించగా కేసులు కొట్టివేయబడెను. అంతట ఫిర్యాది మేజిస్ట్రేటుగారు వేసిన డిస్పార్జిమెంట్ రద్దుచేయించవలసినదని తూర్పుగోదావరి శెషన్స్కోర్టులో రివిజను పిటిషనులు దాఖలుచేసిరి. ఫిర్యాదితరపున దివాన్ బహదర్ చిత్రపు వెంకటాచలం పంతులుగారును ముద్దాయిల తరపున మద్దూరి శివరామకృష్ణయ్యగారును వాదించగా శెషన్స్ జడ్జిగారైన రావుసాహేబు సి. వి. కృష్ణస్వామి అయ్యగారు ఈ నెల 21 వ తేదీని రెండుపిటిషనులను కొట్టివేసిరి. మేజిస్ట్రేటుగారి తీర్పు ఖాయపరచిరి.

ఉప్పుపన్ను

తక్కువచేయ వలయుననిగాని, రద్దుచేయవలయుననిగాని ఉద్దేశము లేదని ప్రభుత్వమువారు

ప్రకటించుట

సిమ్లా, ఏప్రిల్ 25:—ఇండియా ప్రభుత్వమువారి క్రింది ప్రకటనము గావించుచున్నారు—ఉప్పుపన్ను రద్దుచేయబడుననియు లేక తగ్గించబడుననియు వందలకు లుదయించినవి. ఈవందలకు నిరాధారములైనవి. ప్రభుత్వమువారికి పన్నును రద్దుచేయ వలయుననిగాని, తగ్గించవలయుననిగాని ఉద్దేశము లేదు. (అ.ప్రె.)

బొంబాయి ప్రభుత్వమువారు సేనలను

సిద్ధముగ నుంచుట

బొంబాయి ఏప్రిల్ 25:—బొంబాయి ప్రభుత్వమువారి క్రింది గజెటు ప్రకటన గావించుచున్నారు. అవసరమైనచో ఉపయోగపడుటకుగూర్చి జి. బి. ఐ. రైల్వే రెజిమెంటు డి. బి. సి. వి. రైల్వేరెజిమెంటును సిద్ధముగా నుంచవలయునని గవర్నరుగారు ఉత్తరువు వ్రాసిరి. (అ.ప్రె.)

ఉప్పు కందం ఆట

ఇది యేమి ఉత్తము. ప్రభుత్వము నువ్వో వారు చేసి కొన్న నిబంధనల ప్రకారమైనన, ఆట నాడ లేని? నివ్వకు పాతిమగ నడచు చేమి? లవణ కాసనోలంఘనమును జరిగించిన ప్రతివానిని పోలీసులలో పెట్టి, అతను చేసిన ఉప్పును జప్తు చేసి కొనవచ్చును గదా! అట్టి కాసనోలంఘనమును పురికొల్పిన వారిని ఉప్పుచేసినవారిని దాని నమ్మించవారిని కొనవారిని నిషేధించుచుండనలెడు గదా! ఇట్లు జరిగించలేదు, పరికరా నువ్వో నువ్వని నడచిలేని ఏక కాంక్షనకు ప్రాప్తయెట్లు మొదలగు కొందరు వాయువులను మార్చును తేకుల పాతచేయటలతో తెలియదు. ప్రతిరాష్ట్రమునూ మేజిస్ట్రేట్లు చేయఁ జేతులుకూడ నివ్వకుపాతిమగ దాని యేదయో యొక పద్ధతివిగాని జరుగుట లేదు. న్యాయశాస్త్రము వ్యాప్తమున గాం.ం.క అందరిని సమానముగ నూచునను న్యాయమార్తము గాలి కెగిరిపోయినది. ఆయా రాష్ట్రాధికారులకు ఒక పద్ధతి కనుపడలేదు. మన ప్రభుత్వమువారు లెపు న్యాయశాస్త్రము పద్ధతకారము నువ్వో పరిగా అడలేకంద నుచ్చారు. పీట లెపు పనులయందో యొంతకాల నూడినన, వీరి ఆట కట్టించగలమని మనకు దైగ్యము నుడిచుకు చున్నది.

ఎక్కడికోపోయి ఉప్పుచేయుచున్న పుడే మన ప్రభుత్వమువారు తమ జయిర్లలో భాగీయుండవలెయో, అన్నము పెట్టలేమనియో అపరధులను పట్టుకొని, అందరిని సరిపానముగ శిక్షించి వారి లా ఆర్జర్లను న్యాయపట్టుములకును భిన్నముగ ప్రసరించుటనినపుడే, బిటిషు నెస్తువు మద్దపానముల బహిష్కరణలను గురించి మనము తీవ్రప్రచారమును ప్రతిపట్టణములను పల్లెలను కావించినయెడల వీరు చేయగల యేమి న్నది? వారు రాజ్యమును ప్రజాప్రభుత్వమునకు నడచిలేని తమ తెలివారలనుకూడ దాని యాజ్ఞలకు బద్ధులగుట చేతులపడి యుండుట. కాని ఆసమయము కలసిందిచుటకు మనము నువ్వో తులవారి తారకమండ్రమును అనుదినము పునశ్చరణచేయుచు, మనోవాక్యాలు దొర్లవ్వములను విగ్ధించి మన పట్టుబిడునకుండ నుండినలెను. ఒక్క సంవత్సరముపాటు విద్యార్థులు చదువు చాలించి నెంతమాత్రమున పాఠశాల నష్టమురాదు. గనుక 18 సంవత్సరములపై యాడుగలవారందరు కాశీజీలను హైస్కూల్లను కాశీచేయవలెను. పల్లెటూరివాడు తమ తగాయిదాలను ఒక్కసంవత్సరము ఆపి కోర్టులకు పోకుండ నుండినయెడల తమరును తమలాండులను కలగి, యాకాలి సమయములో పాల్గొనవచ్చును. గవర్న మెంటు ఉద్యోగీయులకు గవర్న మెంటులో ఒక భాగమే గనుక వారిని బహిష్కరించవలసినదే. కాని వారే గ్రామమునకు నచ్చినను తిండిలేక మాడకుడదు; గనుక ఉద్యోగములకు రాజీయిచ్చునట్లు వారికి బోధించున, తగిన ఆతిథ్యము నిచ్చుచుండవలెను.

మన నిజమైన సత్రము యామాత్రపు కాంతినయగము లోనే గ్రహించి గలిగితిమి. ఇది అల్లాటప్పా వ్యవసాయగ సంతరించునదికాదు. ఉప్పుపన్ను తీసివేసినను యీ లవణాయధములో పాల్గొని ధన్యులైన వారందరైనను మహాత్మునియు క్షయ మహావ్యాధిగారి యొక్కయ నుభానము ననుసరించి నడచుకొనిన చాలను. మనదేశమునకు స్త్రీలును యౌవకులును విద్యార్థులును యీ సౌమ్యాయధములో పాల్గొని స్వాతంత్ర్యమును అప్పుక మనకు నచ్చునట్లు చేయుగలుగుదురు. ఇంతకాలము గరకు మనమొంత విప్లవలో మునిగియుంటిమి! 1921 లోనే గాంధీమహాత్ముడు జంకెముగాని లేనియెడల ఉప్పుడే యీ యాధము ప్రాంతభూమి యందునుగాని యిట్లు జనుప్రదనుకు టకు కొంతకాలము పట్టెయిండును. ఈవది సంవత్సరములలో సత్యాగ్రహతత్వము జనులకు బోధపడినది. పరిస్థితులు మారి నవి. విదేశీ ప్రభుత్వము వారిమీద అన్ని కత్తులనాకి నమ్మకము నశించినది. గాంధీమహాత్ముడు మనకు జయిలు భయము పొగొట్టగానే, యింగ్లీషు చదువుకొన్న పట్టణవాసుల హృదయములందే గాక స్వాతంత్ర్య జ్వాలలు పల్లెటూరి వారి యందొంత వరకున్నవోమన ప్రభువులకు తెలిసినప్పటికి, ఇకనుండు యితరపాశ్చాత్యులయెదుట వీరి సాకులు, యింగ్లీషు విద్యాభివలయుండు నిరసనను వారికంటె తమ యొక్క ప్రజాపాతిభిగ్యము, తమ బ్రట్టిపీపులు మొదలగు బూటకపు కబుర్లు కట్టి పెట్టవచ్చును.

మహాంతి మార్గమే మన కంచము. గాంధీమహాత్ముని మాలముననే, పీసతో కొద్దులోని రాజద్రోహపు నెక్కును ఆచరణలోనండి యెవరికిని తెలియకుండకనే జారిపోయినది. దాని యావశ్యకతయే మనకును ప్రభుత్వమువారికిని కూడ కనుపడదు. జనుల ఉద్యోగయే అనగత్యము. ప్రభుత్వమువారి దినసర్యలను వారాపత్రికలలో లిఖించినంతమాత్రమునకే, బిటిషువాటికిని మనము పొట్టు యెన్నటికిని నడరదని స్పష్టము. ఒకరి నోటి ముందరిది జేయరాత్రగనుపుటకే రెండవవారు తీసికొనకతప్పదు. ఈ జగడము యెప్పటికైనను తప్పదు. ప్రభుత్వమువారి సకుబలము నెదుర్కొనటకు ప్రజాభావగ్యముయొక్క సహాయ నిరకరణమే కేరగ్యము. ఇది కాంతియుం గానే జరుగవలెను ఈ యుద్ధములో చిర తమ మానప్రాణములకు పోగొట్టుకొనటకు వెలుచువాడు ధనసహాయముచేయుటయు, బిటిషువను బహి

*****

ది ఆంధ్ర పేపరుమిల్సు కంపెనీ
లిమిటెడ్, రాజమండ్రి.

మంచిపల్పు తెల్లని కాగితములు తయారు అగుచున్నవి
క్రొత్తవేపరు మెషీనరీ ఖరీదుచేసి మిల్సు వృద్ధిచేయుటకై
చాలామంది కోరికపైన కొన్ని షేర్లు మాత్రము

అందరికిని షేరు 1-కి రూ. 100 చొప్పున కొద్దిరోజులవరకే ఇవ్వబడును. చాలామంది ఆతురతగా నున్నారు గనుక త్వరలోనే షేర్లు భర్తీ అగును. గనుక వలయువారు వెంటనే షేరు 1-కి రూ. 50 తో ధరఖాస్తు పంపవలయును. మొదట ధరఖాస్తు చేసినవారికి ప్రథమముననే షేర్లు ఇవ్వబడును.

ధరఖాస్తు ఫారములకొరకు మేనేజింగువజింట్లు ఆయిన మోతే వైడా కంపెనీ వారికి వ్రాయవలయును.

*****

మార్గమును, విదేశీయనైపు బహిష్కరణము చేయవచ్చును. ఇదియు చేయజాలనివారు వారి స్త్రీలు గాజులను తమరు ధరించినయెడల తమ స్త్రీలే యుద్ధరంగమునకు దిగుదురు. ఒక సంవత్సరము వరకైనను పాఠశాలలను కాసననిర్మాణభలను కోర్టులను మూసివేయించగలిగినయెడల యీ కాంతికరమైన విప్లవమున లన మనకు రాజకీయ స్వాతంత్ర్యము రాగలదు. పికటింగు పద్ధతి యొంత కాంతముగ మన మనలంబించినను పోలీసులు దొర్లవ్వము జరిగించి మనలను దొర్లవ్వమునకు కప్పించెదరు. కాని, మనము దెబ్బలు తిన్నను జయిర్లలో పడినను, ప్రతీకారము జరిగించకుండ నుండినయెడల యీ ప్రస్తుత తానినత్యములో నుండి బయటపడగలుగుదుము. దేశమందంతటను కాంతియంతముగ జరుగు యుద్ధము! యొక్కడెవ్వ నను పదాతులు ప్రతీకారము జరిగించినను దానికే మనమందరము బాధ్యులము కానేరము. అంతమాత్రముచేత మహాత్ముడు గాని ఆయన తదనంతరము నచ్చు నాయకులుగాని యీ కాంతినపరము నావబోరు.

కరాచీ సత్యాగ్రహము

గాంధీమహాత్ముని ఆహ్వానములకు గురు వచ్చుట కరాచీ, ఏప్రిల్ 28-న గురు సత్యాగ్రహ వాలంటీరులు నేటి ఉదయం బొంబాయినుండి కరాచీ వచ్చిరి. వీరు గాంధీమహాత్మునకు అంతేవాసులు. ఆంతరంగిక శిష్యులలోని వారు. నగరమంతటను ఊరేగింపు జరిగినది. విశేషస్త్రు దహనము జరిగినది.

కరాచీలోని ఉప్పునందు కల్తీలేదు మునిసిపలు ఆరోగ్యశాఖాధికారులు సత్యాగ్రహ లవణము ఆరోగ్యకరమైనది కాదని ఇటీవల ప్రకటించిరి. కాని, యీ ప్రకటనలోని విషయములు అసత్యములు. మూడు పౌరులుగా ఉప్పు సముద్రతీరమున గలదు. ప్రెవెన్షన్లోని ఉప్పు సాధారణముగా యిండ్లలో ఉపయోగించుకొనునట్టిదే. రెండవపౌరలో ఉప్పు కొంతము ఎర్రగానున్నది. కాని, ఇది కూడ ఆరోగ్యకరమైనదే కాని మాడవ సారలోని ఉప్పు నల్లగా నున్నది. ఇందులో లోహాయుతగంధక మనెడి రసవర్ణ చేరియున్నది. ఇది భోజ్యముకాదు. ఆరోగ్యభంగకరము. ప్రజలు కొనిపోయెడి ఉప్పు యావత్తును పై రెండు పౌరలలో నుండియేయున్నది. అడుగుపారలోని ఉప్పు జలులు తీసి కొని పోకుండ చూచుటకై సత్యాగ్రహ వాలంటీరులు ఉప్పు పర్రలవద్ద కాపురలుగా నిలచియున్నారు. ఈ నిషిద్ధ లవణమును ఉపయోగించుటపల్ల కొందరు వ్యాధిగ్రస్తులే అస్పత్రిలో నున్నారను వదలి అసత్యము.

గాంధీమహాత్మునిచే పంపబడిన గురు ఆంతరంగిక శిష్యులను ఇవట బహిరంగసభలలో ఉపన్యసించిరి. పర జరుగుచుండి సంతకాలమును వీరు నూలు నేయుచునే యుండిరి

సింగరావు సత్యాగ్రహకమిటీ అధ్యక్షులకు చొయిత రాముగారు ప్రత్యేకముగా కోరి ఆహ్వానించుటపల్ల వీరు ఆయిదు గురును ఇవటకు వచ్చిరి (కీ.వె.)

కీర్తి శేషులైన మ-రా-శ్రీ లోకబంధు శార్వర్ణ శ్రీనివాసరావునాయుడుగారు, కాకినాడ వీరు కాకినాడ, జగన్నాధపురములో వారి సమావేశం ధువుల యింటివద్ద నూతనవద్ద గూర్చుని 1894-1930 కనివారము సాయంకాలము 4 గంటలకు అత్యద్భుతముగా స్వర్గస్థులై రని వ్రాయటకంతయు చింతింపవలసి వచ్చుచున్నది. శ్రీనివాసరావునాయుడుగారిని ఆంధ్రదేశమునందెరుగనివా రుండరనియే నానమ్మిక. వీరు బహు ఆనాయాసముగ యే విధమున రోగములేకయే అందరితోను మాట్లాడుచు పురవీధుల నేవచ్చగా సంచరిల్లుచు ఆశ్చర్యముగా నొక్కత్యటికాలములో యిహలోకమునుండి స్వర్గములైరి. నిరాడంబరజీవనము. చిద్విలాస పురుషులు. వీరు ఆస్థితక బ్రహ్మచర్యవ్రతదీక్షను బూనిన ధీరోదాత్తులు. వీరికి 50 సంవత్సరముల వయస్సు. వివాహమును జేసికొనక బాల్యముందే వీరు చాలకాలము గవర్న మెంటు కచేరీలో పనిజేసియు నేటివరకు ఫించక గవర్న మెంటువారిపల్ల బొందుచుండి ఖోరియలని జెప్పుకొనెడి కాపులవంశముండున్నవిల్లిరి.

ఆంధ్ర, ఆంగ్ల, సంస్కృత, హిందుస్తానీ మొదలగు భాషలలో ఆ పూర్వ ధుగుపాండిత్యము గలదు. ఆంధ్రసంస్కృత భాషలలో చక్కని కవిత్వమునూడ జెప్పియుండిరి. దేశ సంచారముకూడ విశేషముగా జేసియుండిరి. వీరు సంచార మొనర్చిన ప్రతి పట్టణములోను పల్లెలలో నూడ మన హిందూమత పాంప్రదాయములు, వర్ణాశ్రమభేదములు, యిత్యాది సుఖ విషయములనుగూర్చి చక్కని గంభీరప న్యాసము లిచ్చుచు, లోక కళ్యాణమునకై సదా యాత్మబంధువునివోలే తన జీవితమును వినియోగించుచు, "లోకబంధు" అను బిరుదును గూడ బొందియుండిరి. వీరు "ఆంధ్రపత్రిక" సంవత్సరాది సంచిక భారతి" యిత్యాది పత్రికలలో అనేక కువిషయముల గూర్చి చక్కని వ్యాసములు గూడ వ్రాయుచుండెడివారు. వీరు మంచి యోగాభ్యాసపరులు. గణితశాస్త్రమున అపారమగు పాండిత్యమును బొందిరి. వీరు తమ బాల్యమునుండియు యీ గణితశాస్త్ర పరిశోధనకై తమ యావత్తుకైన వినియోగించి కృతకృత్యులైరి. వీరు అంతలతోగూడిన గణితశాస్త్ర రీత్యా పూర్ణస్వరూపమున పరబ్రహ్మను జూపుచు వేదాంత శాస్త్రము నంతిమగూడ బోధజేయుచుండెడివారు. ఒక్క వేదాంతమునే గాక, సకల పురాణ ధర్మములు, శాస్త్ర మర్మములువేదమర్మములు గూడగణితి శాస్త్రము చే నిరూపించి అత్యద్భుతముగ మహోపన్యాసము లిచ్చెడివారు. ఇంతేగాక పూర్ణ స్వరూపమున పరమాత్మస్వరూపమునునిరూపించి జూపుటను కొన్నియంత్రములనుగూడ స్వయముగా గనిపెట్టియుండిరి. మరియు సంస్కృత శ్లోకములతో నూత్రములతో శ్రీనివాస పరతత్వ ప్రకాశక అను నొక గ్రంథమునుగూడ స్వయముగా రచియించిరి. ఆ గ్రంథముందలి నూత్రములచేతను తాము గనుగొనిన యంత్రముల సహాయముతోడను, పరమాత్మస్వరూపమును నిరూపించి మనోసన్యాసము లానర్చెడివారు. ఇట్టిలోకాదర్శ పురుషుని గోల్పోవుట మన కాకినాడ పురవాసులకేగాక ఆంధ్రదేశమునకుగూడ తీరిని గొప్పకొరకు వాటిల్లె నననవోనలీయమండవాలదు

వీరుభాట్ల భాస్కరరావు

తెలకుఘాటు గలభా

నిన్న సాయంకాలము సరిగా 6 గంటలకు తిలకపూటలో
మదరాసు సర్వవత్తుచున్నప్పుడు సమావేశపడుపబడి జనుప్రసము
గా కార్యక్రమము నడుపబడుచుండెను. మదరాసు పోలీసుకమి
షనరు కన్నింఘాము నడిపిన ఆక్రమవర్తనలు అన్ని పక్షముల
వారును సేరముగా నిరూపించిరి. ఇంకను ఆసభలో మాటలాడ
దలచిన ప్రయత్నము మాటలాడుచుండగా వినవలెనని ఆసంఖ్యా
కమయిన సభ్యువగుల సత్కృతుగా కూర్చుండిరి- ఇంతలో ప్రస
ిడెన్సీ కాలేజీ దిశనున్న సభ్యుల సంచలన మారంభ మయినది.
సభాస్థులకు సమావేశమనం దెరుచున్న గ్యాసులయిటు కడకు
కాళ్లుచేతులుబట్టి ఒక మనిషి మోసినీ రాబడినది. ఆ మనిషి
ప్రతికియేమున్నాడు కాని స్పృహతప్పి పడియుండెను- సరిగా
నే నెచ్చల కూర్చుండినో అక్కడకు గ్యాసులయిటు కడకు
ఆమనిషిని తీసికొనివచ్చిరి- ఏమిటి? అనగా కాన్స్టేబిల్ కొట్టి
పారి పోయినట్లు మోసుకవచ్చినవారు తెల్పిరి.
రక్తపాతములేదు. ఈ మనిషిని చూచుటలో అందఱులేచి
నిలుచుండిరి. సభ ఆసెవేయబడెను- జరుపవలెనన్నను జరుగు
ను నిలులేచిరిగా జనులు ఈ మనిషివద్దకు క్రిక్కిరిసిరి-
ఇది నేను సర్వవత్తుచుగా చూచినభాగము.

ఆ జన సమూహము నుండి నేను రోడ్డు ఎక్కుటైతే ఆ రోడ్డు రియం కేసి నడుచుచున్నాను. ఆర్థిక దశము రోడ్డు పైదనునన్న ప్రజలను ఫభలవంక తరగము చుండిరి. అటుండి తలముకొని రాబునుచున్న వారును ఈ మీటింగునుండి ఇంటికీ వెళ్లుచున్న జనులను ఒకరికొకరు ఎదురు పడునట్లు పోలీసు లవకల వంక గుఱ్ఱపు దశమును తిరుము కొని వచ్చుచుండిరి. ఆ భాగము కనచీకటిగా నుండెను. గజ్జపు దశము వచ్చుచుండెనని నేను మొదటలో గ్రహింపజాలక పోయిని. ఒక తెప్పపాటులో నేను గజ్జపుదశము మధ్యనుంటిని. కాలు కదల్చక నిలుచునిపోయి యుండగా గుఱ్ఱపుదశము నే నున్నచోటికి రెండు మీటింగు మధ్యభాగమునకు వచ్చి గలభా జరిగింప జారంభించిరి. ప్రజలు పరుగెత్త నారంభించిరి.

నా ప్రాణములు నాకు దక్కవని నేను తలచిన నిమిషములో నా ప్రక్క నున్న మనిషికి లాఠీదెబ్బ తగిననీది. ఆ దెబ్బ తగిలిన మనిషి అడ్డుములేని పక్షమున గుట్టము మీదనున్న పోలీసువాని లాఠీ దెబ్బ వానెలిని పడవలసినదే. దెబ్బ తగిన మనిషి పడిపోయెను. నేను సముద్రము వంక సరుగులి నీట్లు నోటునండి ఒక ఫర్లాంగు నడిచి బ్రిష్టి కేనువంక తిరిగితిని. చుట్టు తిరిగి ప్రకృతిని కాలేజి వంకకు వచ్చునప్పటికి మీటింగులో ఆడవాళ్లతో పాటు వచ్చిన నా భార్య ఏమాయెనో అని జాపకము వచ్చి ఎటు వెళ్లుటకును కార్లాడ్ క కాలేజి ఆవరణలో గోడ దగ్గర నిల్చుబడి తపతప బడుచుంటిని. ఆడ వాళ్లతోకలిసి నా భార్యగూడవచ్చెను. ఆ ఆడవాళ్లందరూ ఏమి గలభాజరుగచుండెనో అన్న ఆదుర్దాచేతను నేను గలభాజరుగ చున్న నోటికి వెళ్లుటకు చీలులేకుండా అప్పుడే పోలీసులు కుపాకులతో వెడలుట, కూడ చూచితిని గావునను నిలువబడి పోతిని. ఇంతలో దెబ్బలుతిన్న మునుష్యులు తీసికొని రాబడుచుండెరి. 2 సాయులు మిలిటరీ బిగులాడబడెను. పోలీసు కార్లు ఇంకను పోలీసువారిని రావింపవలె నని వెళ్లుచుండగా నేను ఇంక అక్కడ నిలువబడుట మేలుకాదని బ్రిష్టి కేను చేరితిని. ఇది అంతయు నేను చూచినది.

జగన్నాథ శర్మ

నడువీధి, మయిలాపూరు.

ది మద్రాసు అండ్ సదరన్ మరాఠా

ਰੋਲੈਂਡ ਕੰਸੇਨੀ ਲਿਮਿਟਿਡ

(ఇ గ్గు పునాది ఇన్ కార్పొరేట్ చేయబడినది)

ప కటన

చాకలివేట రైలుస్టేషన్ వద్ద

ఇనుపదారుల కడవబగ నుండు

ਰੇਲੂ ਗੇਟ

చాకలపేట రైలుస్టేషను వద్ద తిరువెత్తియూరు రహదారి
కింద రైలు మార్గమున అడ్డముగ పోవు స్థలమందు గల
రైలుగేటు నుండి పెడల రాకపోకలన్నిటినీ 29 లేదా రాత్రి 9
గంట మొదలు 80-4-1980 ఉదయం 5 గంటలవరకు ఆపుదలచేసి
రైలుపట్టాలు మరమ్మత్తు చేయబడును.

వావదాభరత స్వరాజ్య సత్యాగ్రహము కేసులు - ఆరెస్టులు - శిక్షలు

శోధారక నాగేశ్వరరావు, రంగయ్యనాయుడు, భాష్యంగారను
చెన్నపురినుండి తీసికొనిపోవుట

భా. కాం. సం. కార్యదర్శి శ్రీ ప్రకాశగారికి శిక్ష వేయుట

అనంతభాగ్యకులగు నాయకులను ఆరెస్టు చేయుట

శోధారక నాగేశ్వరరావుగారు
మున్నగువారిని యింకొక
చెరసాలకు పంపివేయుట
అతిరహస్యముగా పంపిరి

ఎచటికి పంపిరో తెలియదు

మదరాసు, ఏప్రిలు 27:— నిన్నరాత్రి త్రిశంకం
గ్రామ ఎగ్జిక్యూట్వ్ ప్రేమనుండి మామూలువేళకే బయలు
గాని మిక్కిలి మందముగా నడువసాగెను. హోమ
స్టాల్ కొన్ని నిమిషముల నేపు బండి వెలుచెను.
గొందరు వైదీలను యెడటితో పంపుచున్నారు. వారి
ఒక కంపార్టుమెంటు రిజర్వుచేయబడెను. వారిని
నెక్కించకుండా హోమస్టాల్ లు వద్ద నెక్కించుటకు
వ్యర్థములు ముందుగానే ప్రేమనుమ్మారుతో యేర్పాటు
యి. అందుకొర కివంతవరకు జరపబడె నని తెలిసినది.
ఎచట శ్రీ దేశోద్ధారక నాగేశ్వరరావుగారిని శ్రీయుత
య్యనాయుడుగారిని మరియొక యువకుని (అతడు
పి. ఎస్. భాష్యంగారై యుండును) కుడి ప్రక్కనుండి
యెక్కించిరి. వారి నెక్కిడికి పంపెదరో తెలి
కడలూరుకో తిరునూపల్లికో పంపెదరని తెలియు
గాని ఏ. క్లాసు వైదీల నందరిని కడలూరు పంపుటకు
చేయబడినందున అచటికే పంపియింతురు. ప్రేమను
సమాహము చేరకుండుటకే యిటుల చేయబడె నని
పన్నది.

పురి శాంతి నైనికుల శరీరస్థితి

కాపాయములేదుగాని వారు యింకను
లేవలేనిస్థితిలోనే యున్నారు

బుజనరలు శ్రీయుత అల్లాడి కృష్ణస్వామి
ను ప్రధానమంత్రి శ్రీయుత డాక్టరు
భూయనుగారును శిబిరమునకువచ్చి
వారిసమాచిరి

మదరాసు, ఏప్రిలు 27:—పోలీసువారు హైకోర్టు
ంటిలోను మోటుదెబ్బలుకొట్టినకోజాన అనగా 25వ
వేళకు బుజనరలు శ్రీయుత అల్లాడి కృష్ణస్వామియ్య
మునకువచ్చి దెబ్బలుతగిలిన వంటియలను చూచిరి.
సమున ప్రధానమంత్రి డాక్టరు కుబ్జరాయనుగారు
కట్టుకొనివచ్చి చూచివెళ్లిరి. వారికి ప్రాణాపా
కాని వారు మరలలేచి తిగుగలుగుట కింకను
లుపట్టును. (స్వకీయ ప్రత్యేకవిలేఖరి.)

బాదు—శ్రీ శివమూర్తిసింగుగారిని
ఆరెస్టుచేయుట

బాదు, ఏప్రిలు 28:— నేడు బాబూటాండను
గారును ఇండియావెల్లె అఫల యొకసభలో ఉప
సభ ముగిసినపిమ్మట నేడు సాయంకాలము ఒక
గుగారిని ఆరెస్టుచేసెను. పిమ్మట సింగుగారును
కోర్టుకు తీసుకొనివెళ్లిరి. సింగుగారు ఆలహాబాదు
గ్రెనుసంఘ కార్యదర్శి.

వంగరాష్ట్ర సత్యాగ్రహము

విజయచంద్ర బెనర్జీగారు

(ఫరిష్కారు 20 వ తేదీని ఆరెస్టు)

ఫరీంద్రనాథరాయి చౌదరీగారు

(ముజఫరుపూరు 21 ని ఆరెస్టు)

స్వచ్ఛంద మిత్ర, జతినుసింహగార్లు

(బరంపురం-20 తేదీని ఆరెస్టు)

బాబు కైలాస బెహరీలాలు, మహాదేవలాలు

జహరలు మాన్యుగార్లు

(బీజపూరు-20 ని ఆరెస్టు)

సరోజరంజను ఆచార్యగారు

(కుస్తీయా-21 ని ఆరెస్టు)

నరేశచంద్ర గుహా, హరీంద్ర ముజుందారు
సునీలచంద్ర సర్కారు, ధరేశచంద్ర భట్టాచారి,
జతీంద్రబాసు ముజుందారు జతీంద్ర ప్రసాదు చక్ర
వర్తి, అమూల్యాపాలుగార్లు.

(డక్కా-20 వ తేదీని ఆరెస్టు)

డాక్టరు గుహారాయి, దినేష్లోడు,

అధరబెనర్జీగార్లకు శిక్ష

కాంటాయి, ఏప్రిలు 21:— మొదటివారి కిద్దరికిని 18
నెలలును బెనర్జీగారికి 3 నెలలును కఠినశిక్ష వేయబడెను.

డాక్టరు నిఖానీ సర్కారు

భూవేంద్ర నారాయణ నేనుగార్లు

వీరిద్దరిని 20 వ తేదీని పిచబాసిలో ఆరెస్టుచేసిరి.

బైదనాథ బెనర్జీగారు

(ఖోల్సూరు-22 ఆరెస్టు)

అడ్వాక్టు పత్రిక సంపాదకుడు

పి. క. చక్రవర్తిగారు.

(కలకత్తా-22 ఆరెస్టు)

నిచావసర్కారు, భూవేంద్రనాథనేను,

నరలకుమార భట్టాచారి, ప్రభుల్ల చంద్రదత్తుగార్లు

కాంటాయి, ఏప్రిలు 22:— మొదటివారికి ముగ్గురికి
మూడేని నెలలును దత్తుగారికి 2 నెలలును కఠినశిక్ష.

కిత్తినుదాసుగుప్తగారు

కలకత్తా, ఏప్రిలు 22:— ఇతడు సరీశదాసు గుప్తగారు
సోదరుడు. 22 వ ఆరెస్టుచేసిరి.

నిర్మలరంజనదాసు గుప్తగారు-బారిసాలు

(23 వ వోలలో 18 నెలలు కఠినశిక్ష వేయబడెను)

కృష్ణదాసుగుప్త జగన్నాథసింగుగార్లు

కలకత్తా గుప్తగారిని 22 వ ఆరెస్టుచేసిరి.

సింగుగారికి ఒక నెల విడితైదు.

ఉమ్మేంద్రనారాయ నియోగీ,

పులిస బెహరీచూరుగార్లు

కలకత్తా, ఏప్రిలు 23:— లిబర్టీ పత్రికా సంపాదక
మద్రాసుకులగు వీరినిద్దరిని నేడు ఆరెస్టుచేసిరి. (అ.ప్రె.ప్రీ.ప్రె)

నాగేంద్రనాథనేనుగారికి శిక్ష

ఇతడు ఖుల్నా నాయకుడు. 23 వ ఒక సంవత్సరము కఠిన
శిక్ష వేయబడెను.

హరిపదఫట్టర్జీగారికి మరి 8 మందికిని శిక్ష

బెన్సూరు, ఏప్రిలు 24:— ఫట్టర్జీగారు 3 నెలలు కఠిన
శిక్ష. 50 జాల్మానా చెల్లించనివో మరి 6 వారములు తక్కిన
వారికి చెరి 6 వారములు కఠినశిక్ష.

ప్రజావాక్యము

లవణ సత్కారము

నవోత్పన్న అమెరికా ప్రజలను ప్రకటించుట

(రూటరు)

న్యూయార్క్, ఏప్రిల్ 26:—భారతజాతీయవాదుల యభిప్రాయమును గాంధీగారు అమెరికను ప్రతికలంబిల్లు వాయుచున్నారు:—నాకు తెలిసినంతవరకు లవణసత్కారమువలన ఇతరజాతీయజాతియును ఎన్నడును ప్రజలునును ఆర్జించలేదు.

కలకత్తా కరాచీ విటగాంధీ ఫేషన్ అల్లరులు ఇంతవరకు ఇండియాలో ఇతరభాగములకు ప్రాక లేదు.

ఈ అల్లరులు జరుగనిభాగములందు లవణసత్కారము కట్టుదిట్టములతో జరుగుచున్నది. కాని ప్రభుత్వమువారు ప్రజలను రెచ్చగొట్టుటకు ఒక్క అవకాశమును పోషియుటలేదు.

వైమానికుడగు చావలాగారిని

సత్కరించుట

(రూటరు)

లండన్, ఏప్రిల్ 26:—వైమానికుడు చావలాగారిని సత్కరించునపుడు 150 మందికి పైగా భారతీయులు వచ్చిరి.

ఎర్రలూకరుగారు చావలాగారిని అభినందించి ఇంజనీరుగారు గూడ తమపయనమున విజయము గాంచెదరగాకయనిరి.

వైమానిక పయనముయొక్క ప్రాముఖ్యతను చెలిపిరి. ప్రాచ్యములందు వ్యాపారముచేసిన మొదటి పొంగయాడను ఇండియాలోనే నిర్మించిరి. భారత నాకానిర్మాణము ప్రపంచమునకు కంటకముగా నుండెను. దీనిని ఈస్టిండియాకంపెనీవారు కాశముచే నాశనమొనర్చిరి. చావలా ఇంజనీరుగారు భారతీయులు పూర్వమేగాక ఇప్పుడు గూడ దీరులేయని చాటిరనిరి.

గాన భారతయువకులు వైమానికావకాశములనుగోల్పోరాదనిరి. ఆంగ్లాకుగారు ఈ వైమానికవీరులను పొరువమున స్వాతంత్ర్యమును జూపిరి. వారు గాంచిన పని చాల ముఖ్యమైనదనిరి. ఈ సందర్భమున గాంధీగారు లవణ సత్కారమునకు ముందుచెలిపిన సంగతు లిట్లున్నవి:—దొర్ల న్య భావము ప్రబలుచున్నది. ఇంతస్పష్టముగ పూర్వములేదు. ఈ పరిస్థితులు లేకుండజేతుగోరితేనే నేను దత్తస్వరాపాత్యమున చర్యనలంబించి చ వ రె ను. ప్రభుత్వము వారు విద్యాధి పు లు ఆ లో చ న ప రు ల గు భారతీయులను ప్రభుత్వమువారు నిర్బంధించి బాధించుచున్నారు. ఈరూపేగా ప్రభుత్వమువారు దౌర్జన్యమును జూపుచున్నారు. అందుచే ఈరెంటిని నేను అడంచవలసియున్నది.

ఇట్టి సమయమున మిన్నకుండుట అనివేక మనిపించుకొను పిటికి తనమునకు. అందుచే సాహసించి ఈ ఎత్తునెత్తి దానివలన వచ్చుకష్టములను భరించుటకు సంసిద్ధుడనైతిని. దీర్ఘముగ తపమొనర్చి ఆలోచించితిని. అయితే నేనెట్టిబరువును దీసుకొనెదనో జెప్పజాలను. అయితే ఇది త్వరలోనే బయల్పడక మానదు." ఇట్టి సంతోషమును సందర్భమున ఈసంగతులను చెలుపవలసి వచ్చినందులకు క్షమించవలెనని ఆంగ్లాకుగారు కోరిరి. కాని భారతమాతను తలంచుకొన్నంత మాత్రాన భారతీయుల హృదయములు తల్లడిల్లుచున్నవి. భారత యువకులు ఈ స్వాతంత్ర్య యుద్ధమును నడచెదరుగాక.

లండను నాకాదళ ఒడంబడిక

(రూటరు)

లండన్, ఏప్రిల్ 26:—లండను నాకాదళ ఒడంబడిక ప్రారంభ ఆయుధ విస్తరణ ప్రయత్నములకు చాలవరకు తోడ్పడగలదని ముగ్ధా నాల్లాగారు నమోదు.

గ్రామోపినిస్, ఆర్ 190 విమానములు పయనమును ప్రారంభించినవి.

సా 6-30 X1 బెజవాడ శ్రీ దుర్గాకళామందిరము హాలులో సా 9-30 X1

ఏప్రిల్ 29 తేది మొదలు

కొహినూర్ గుప్తా పెన్ ఆర్టిస్టువారిచే నయారుచేయబడిన సూపర్ జయంటు బ్యానల్

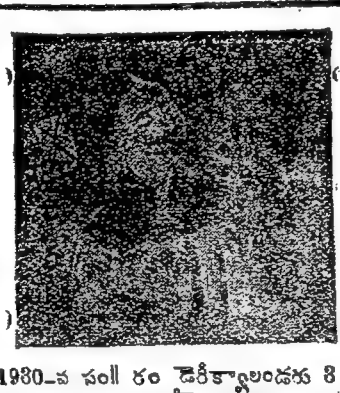
డెయిలీ మెయిల్

సుప్రసిద్ధనటులు మిస్. కుమూదిని

మలయచందనము

గనేరియా (సెగ)కు కురారము, కి పూటలలో గుణము కలుగును. ఈ రెండు గుణములతో పొందినది. మొదటి 2-4-0 దీని కనుపానం. రెండవది 8-0-0 రెండును ఖచ్చితము 5-12-0

సుధాసారము, నవాయితీ రాజౌషధము సీసా 4-0-0 గంధర్యపార్శ్వ, రాయవరము, సోదాచరిజిల్లా.

"BREAK PILLS"

మునలివాండ్రను యావన వంతులుగా జేయును 1

కలంబు బడిన పిర్యమును గట్టి పరచును. ఎక్కువ నేపు బలమును కలుగజేసి సంతోషమునును అనకాళి మిచ్చును, కరీరమును లేజును కలుగ జేయును. ఎటువంటి శుభపంబంధమైన బాధ్యములే నను లేరవలెను. 1 గంటలో పిటి కచ్చిత క్రిందికనపరచి అనందమును కలుగజేసి పురుషులను తనివి నొందించు తెరాగి చిటిక. రసవిషగంధకాదులు కలియలేదు. గొడ్రాండ్లకైనను సంతానముగను. 20 మాత్రలు సీసా రు 2-0-0 60 మాత్రలు సీసా రు 5-0-0. సెగలకు జర్మనీట్యూబులు 80 పెట్టి రు 2-9-0. పోస్టేజీ కేరు.

1980-వ సం॥ 80 డైరీక్యాండ్లను కి ఆటాలు. ఆర్య వెళ్ళ ఆశ్రమం, చికాగో సిటి, (గంజాంజిల్లా.)

వార్తాపత్రికా తంత్రవార్తలు

ప్రభుత్వపరిశీలనము

డెయిలీన్యూస్పత్రిక ఖండనము

(రూటరు)

లండన్, ఏప్రిల్ 26:—రావల్పిండినుండి వెలువడిన పత్రిక తంత్రవార్తలను ప్రభుత్వమువారు పరిశీలించి తమకు నచ్చినవాటినే పంపుటచే ఆంగ్లాశనము బయలుదేరెను. డెయిలీన్యూస్పత్రిక ఇట్లు వాయుచున్నది. బ్రిటిషుప్రజలకు ముఖ్యమైనట్టియు, నిజమగునట్టియు వార్తలను ఇండియాప్రభుత్వము వారు తెలియకుండ చేయరాదు. ఇండియాపరిశీలకు లిప్పుడు సామ్రాజ్యమునకంతకును ముఖ్యమైనవి, అందుచే అపోహములు ఏమియు ఉండరాదు. నిజపరిశీలకులను చెలుపవలెను. ఇండియాప్రభుత్వమువారి చర్యలను ఇంగ్లండుప్రజలు ఆమోదించవలెనన్న దౌమినియములు సహాయముచేసి సవరించవలెనన్న ఇండియాలో జరుగు సంగతులను దాచిపెట్టుచున్నారను అసమానము నెంతమాత్రము లేకుండ జేయవలెను.

ఇండియాను వైమానికుడు ఇంజనీరుగారు మార్చేయిస్తే తేరిరి.

బర్మిక్ హెడ్ ప్రభుత్వ ఇంగ్లండుకు తిరిగివచ్చిరి.

బ్రిటను మెడికలు కౌన్సిలువారి

నిర్ణయము

భారత దేశపు విద్యార్థులు ఇంగ్లాండులో జరుగు పరీక్షలకు వెళ్లవచ్చును

ప్రభుత్వ ప్రకటన

సిద్ధా, ఏప్రిల్ 26:—ఇండియా ప్రభుత్వమువారి క్రింది ప్రకటనము గావించుచున్నారు:—భారత విశ్వవిద్యాలయము లందు వైద్యపరీక్షలకుండు తీర్మాననవారి పట్టమును బ్రిటను మెడికలు కౌన్సిలువారు అంగీకరింపరని గావించబడిన ప్రకటన ఇంగ్లాండునందు జరుగు వైద్యపరీక్షలకు అభ్యర్థులు వెళ్లవలసిన భారతదేశ విద్యార్థులకు అడ్డు కలుగనీయదు. ఎప్పటివలెనే భారతదేశపు విద్యార్థులు ఇంగ్లాండునందు జరుగు పరీక్షలకు వెళ్లవచ్చును. (ఆ. ప్రె.)

బందరులో సత్కారము

ద్రౌపదులపై కేసు

బస్సుయజమానికిని ద్రౌపదుకును జుల్మానా జేయుట

మచిలీపట్టణము, ఏప్రిల్ 26:—సత్కారమునందు టకు తమబస్సులో కలంబిరులను బందరునుండి చిన్నాపురము నకు తీసుకొని వెళ్లుటలో నిర్లక్ష్యమునకుండు పొచ్చునంఖ్య ను కలంబిరులను యితర ప్రయాణికులను గూడ తీసుకొని వెళ్లరని బస్సుయజమానియగు శ్రీయుత వల్లభనేని రామ బ్రహ్మం చౌదరి గారిపైనను ద్రౌపదు శ్రీయుత అన్నా వెంకటేశ్వరుగారిపైనను లేబడిన కేసువిచారణ 26 వ తేదీని నైవసరి మేజిస్ట్రేటుకోర్టులో జరిగినది. ద్రౌపదుకు 200 ను యజమానికి 800 రూపాయలను జుర్మానా జేయబడినది. ద్రౌపదు జుర్మానానెట్లించుకొని ఒకసెల కఠినశిక్ష జేయబడినది. యజమాని జుర్మానా చెల్లించననెను. అందువలన అట్టాచిమెంటు వారంటు పంపబడినది తెలియుచున్నది. శ్రీయుత రామ బ్రహ్మంగారు ఒకకాంతి నైసికవిమునకు నాయకుడు. ఇతడు విచారణలో పాల్గొనలేదు. ఇతని పెరిట్టును జిల్లామేజిస్ట్రేటు రద్దుపరచెను. (స్వ. వి. తం.)

రాజమార్గము

ఆరోగ్యమునకు సౌభాగ్యమునకు అభ్యుదయమునకు రాజమార్గము

కామశాస్త్రము

ఈ చిత్రముగ తపాలుకూలితో సహాపంపబడును. మీదిలాసమును వ్రాయుడు:—

ఆ తంకని గ్రహభేషధాలయము 26 బ్రాడ్వే, మదరాసు.

సంస్కృతము చదువవద్దు

సంస్కృతభాష చదువుచో జ్ఞానము వచ్చును. జ్ఞానము వలన ముక్తియు, ఇహలోక సౌఖ్యమును కల్గును. కావున సంస్కృతభాష చదువవద్దు- సంస్కృతభాష చదివి తీరవలెను అనువారు రెండు రూపాయలు మాకు పంపుచో తెనుగు లిపితోను మిక్కిలి సులభమైన లిపితోను ఉన్న మా ఆరుసంస్కృత పుస్తకములు పంపెదము. వి. పి. గా పంపుచో రు 2-8-0 అగును. మా అడ్రసు:— శ్రీ కృష్ణసంస్కృతగ్రంథమాల, పెద్దాపురము

శ్రీ విఠలభాయి జె. పటేలుగారి రాజీనామా లేఖ

భారత శాసనసభాధ్యక్షులకు రాజీనామా నివ్వట

అందులకు రాజ ప్రతినిధి ప్రత్యుత్తరము

ఈ లేఖనుగూర్చి పటేలుగారి విమర్శ

అభినందన తంతివార్తలు, పటేలుగారు సంచారము చేయదలచుట

రాజ ప్రతినిధి ప్రత్యుత్తరము

పటేలుగారి రాజీనామా మీ రాజ ప్రతినిధిని యిచ్చిన ప్రభువు అంగీకరించుచు ఈ నెల 28 వ తేదీన పటేలుగారికి వ్రాసిన లేఖ

సిద్ధా, ఏప్రిల్ 28:—మీరు యీ నెల 25 వ తేదీన వ్రాసిన రెండు లేఖలు, చేసినవి, భారత శాసన సభాధ్యక్షులకు రాజీనామా నివ్వించు మీరు వ్రాసిన భాగమునుగూడ చదివినది. అందులకు గల కారణములనుబట్టి మీరు సాకల్యముగా విచరించిరి. సహితమును వాదములను నెట్టి ప్రయోజనమును కలుగదని మీ లేఖలవలననే స్పష్టమగుచున్నది. గాన ప్రతియొక మనకును ప్రత్యేకముగాను విచరణగాను ప్రత్యుత్తరమునిచ్చుట నివృత్తియైనది. నా ప్రభుత్వమునందలి ఉద్వేగులైన మీరు మోపిన నిందితల గూర్చి వానిని చదువుటవలననే అవి నిరాధారములని స్పష్టమగుచుండుటచే వారి గౌరవమును కాపాడుటకు నేనెట్టి ప్రయత్నమును చేయవలయును లేదు. అధికారికత్యాగమున కిద్దరకును గల సంబంధమును బట్టి పెక్కుసార్లు మనకురువురకును జరిగిన సంభాషణలను గూర్చి మీరు కొంత వివరించెడిరి. మీ అభిప్రాయములను గూర్చి మీరిచ్చిన సమాధానమును విమర్శించుటకు తగిన స్థితిలో నేను వేరుగాని నా అభిప్రాయములను గూర్చి సరిగా వివరింపదగిన వాడను నేనేగాని యిద్దరులు కాజాలరు. 1926 లో బాల్గోల్ తాలూకాలో పన్నుల నిరాకరణ సత్యాగ్రహము జరుపబడిన పుడు మీరు సలహానబట్టియే నా ప్రభుత్వమువారు తమ విధిని నెరవేర్చిరిని మీరు వ్రాసితిరి. మీరు విషయములను సరిగాగూ పొంప లేదనుట కిది యొక ప్రబలనిదర్శనము.

మీ అధికారి సంబంధ పట్టిపరి స్థితులలో నీరీతిగా ముగియవలసినవిషయములకు నేను చింతించుచున్నాను. బ్రిటిష్ దేశపు ప్రభుత్వమువారితో కలసి ఆలోచించుట యొక్కటియే కాంతి యులమును సాధ్యమైయుండగా మీరు దానిని తిరుస్కరించి అపాయకరమును శాసనోల్లంఘనమును బుద్ధిపూర్వకముగా నొనరింపవలెనని దేశీయులను మీరు ప్రోత్సహింపరుటవలన మీరు భారతదేశమునకు మిక్కిలి గొప్పనే చేసినవారగుచున్నారను విషయములను మీరును మీరు మరల బహిరంగముగా నెవరితో చేరదలచుచున్నారో అట్టివారును గ్రహింపగలగుదురు గాకయని మాత్రమే నేనాశించుచున్నాను" అని యిచ్చిన ప్రభువు వ్రాసెను. (ఆ. ప్రె.)

ఈ లేఖనుగూర్చి

పటేలుగారి విమర్శన

పటేలుగారు దేశమునందంతటను

సంచారము చేసెదరు

"ఈ లేఖకు నేను మరల ప్రత్యుత్తరము నంపుటనసరమో కాదో నాకు తెలియదు. నేను రాజ ప్రతినిధికి పంపిన రెండవ లేఖనూడ ప్రకటించబడువరకును నేను వేచియుంచును. ప్రస్తుతము రాజ ప్రతినిధి లేఖలోని రెండుమాడువిషయములను గూర్చి మాత్రమే నా అభిప్రాయములను తెలిపెదను. నేను వ్రాసిన రెండు లేఖలకును కలిపి రాజ ప్రతినిధి నా కీ ప్రత్యుత్తరమును పంపెను. నారంభవ లేఖను నేనింకను ప్రకటించనే లేదు. దానిలో మాకిరువురకును జరిగిన సంభాషణలను సంబంధించిన విషయములగూడ నున్నవిగాన దానిని ప్రకటించుటకు రాజ ప్రతినిధికి మైన ఆక్షేపణయుండునోమో అనియే దానిని నేనింకను ప్రకటించియుండలేదు. ఇప్పుడు రాజ ప్రతినిధి నారెండు లేఖలకును కలిపియే ప్రత్యుత్తరము నిచ్చినందున నేనిక నిరభ్యంతరముగా దానిని ప్రకటించివచ్చును.

రాజ ప్రతినిధి సద్యాపముకలవాడనియును తనకున్న అభిప్రాయముల కనుగుణముగా మనదేశమునకు సంబంధించిన సమస్యలను పరిష్కరించుటకు చాల అత్యుత్తమో నున్నాడనియును నేను మొదటినుండియునుగూడ భావించుచునే యు

న్నాను. కాని నా దేశముయొక్క హితమును అతనికంటె నేనే వాసుగా తెలుసుకొనగలుగుచునని నేను తెలుపుచున్నాను. ఎవరికి తోచినభావములను వారు కలిగియుండుట సహజమే.

బాల్గోల్ పన్నుల నిరాకరణమును పరిష్కరించు విషయమున నాసలహానుబట్టి తన ప్రభుత్వమువారు రటుల చేయలేదని రాజ ప్రతినిధి యీ లేఖలో వ్రాసెను. కాని రాజ ప్రతినిధియొక్క ప్రోత్సాహమువలననే అతని ప్రభుత్వమువారు రటుల చేసినను విషయమును రాజ ప్రతినిధి కాదనజాలడు. అటులనే అత్యవసరముగాను ముఖ్యముగాను చేసితిరవలెనని నేను రాజ ప్రతినిధికి నొక్కి చెప్పితిని. ఆ ప్రకారము చివరకు వారు చేసిరి. అందులకు నేను రాజ ప్రతినిధికి కృతజ్ఞుడను తెలుపుటయో కర్తవ్యము నమ్మి నేనుటల తెలిపితినిగాని క్రోధవశమగుటచే నతడు నాకృతజ్ఞతను నిరాకరించెను. నారెండవ లేఖనూడ ప్రకటించబడిన పిమ్మటనే రాజ ప్రతినిధి లేఖనుగూర్చి నేను పూరి విచరణలను వెలడింప వలసియుండును" అని పటేలుగారు నేను ప్రతికా విలేఖరితో తెలిపిరి.

పటేలుగారు ముందుచేయదలచినపని

దేశీయులకు విజ్ఞప్తి

నేను బ్రా. భా. సం. అధ్యక్షుడనై పదవికి రాజీనామా నిచ్చితిని. గాంధీమహాత్ముని నాయకత్వముక్రింద కాంగ్రెసు మహాసభవాని ప్రారంభించిన అహింసాసమరమునందు చేరుటకు నిశ్చయించితిని. ఏలననగా యీ స్వరాజ్య సత్యాగ్రహోద్యమము ప్రారంభింపబడెను గాన యిప్పుడిది విఫలమైనచో మనదేశమునకు ప్రబల తమమును ఆసక్తము వాటల్లుట నిశ్చయము. కావున భారతీయులందరూ ప్రత్యేకము పురుషులను గూడ స్వయంకృతులను వినియోగించి దిగ్విజయమును బడసితిరవలెను. ఇప్పుడు అన్ని రాష్ట్రములవారును అత్యుద్యుతముగా పూనుకొనినందులకు నేను మిక్కిలి సంతసించుచున్నాను.

దౌర్జన్యవాదులకు విజ్ఞప్తి

ప్రస్తుతిస్థితిలో దౌర్జన్యవాదులు తమ ప్రయత్నముల నన్నిటిని పూర్తిగా విరమింపవలెను. ఈ అహింసాసమరము జయప్రదముగా ముగియుటకు తనంత ఆవకాశము నొసగవలెను అని నేను వారిని కోరుచున్నాను.

పటేలుగారి దేశసంచారము

నాకిప్పుడు శరీరారోగ్యము సరిగా లేకుండినను ఢిల్లీ, లాహోరు, అంబాబాదు, నాగపూరు, కలకత్తా, బొంబాయి, మదరాసు మున్నగు స్థలములకు వెళ్లి ఆయాస్థలములలోని సత్యాగ్రహ నాయకులతో సంభాషింప దలచితిని. మొదట నేను కాంగ్రెసు మహాసభాధ్యక్షుని సంప్రదించెను. అతడంగీకరించినచో నేనీరీతిగా సంచారము చేసెదను. ఈలోగానే మహాత్ముని అరెస్టు చేసినచో నేనుతక్షణమే గుజరాతుకు వెళ్లక తప్పదు.

"శుభ స్వస్తి ప్రసం"

ఈ సత్యాగ్రహము నింకను తీవ్రముగా జరుపుటను గూర్చి వారికి కొన్ని అభిప్రాయములు కలవు. కాని మహాసభాధ్యక్షునితో వాటిని గూర్చి మొదట నాలోచించిననే గాని నేనిప్పుడు వాటిని వెల్లడింపజాలను.

సత్యాగ్రహము చేయజాలని

కాంగ్రెసువాదులకు విజ్ఞప్తి

ప్రపంచమునందలి మానవకోటికంతయును కాంతిసద్యానిములను, కలిగించుటను భాధితులను రక్షించుటకు బద్ధకంకణుమెత్తిమని ప్రకటించుచు జనీవాలో సమావేశమగుచున్న వివిధదేశముల ప్రముఖులసభవారికి ప్రస్తుత భారతదేశస్థితిని మనవారు యిప్పుడే సాకల్యముగా తెలియజేయుట చాల ముఖ్యమైన పనియైయున్నది. వారము రోక ప్రచురణసంఘమునగూడ నేర్పరచి మనదేశమున జరుగుచున్న విషయముల నెప్పటికప్పుడు ప్రపంచమున కంతటికినిగూడ వెల్లడించుచుండవలెను. ఈ విషయమునుగూర్చిగూడ నేను మోతీలాలుగారితో చర్చించెదను" అని పటేలుగారు తెలిపిరి.

శేషటిరోజున పటేలుగారు స్నేహలు మోటారు కల్యాణియగు ఢిల్లీ వెళ్లెదరు. అటునుండి అలహాబాదు వెళ్లి మోతీలాలుగారితో మాటలాడెదను.

ఊరేగింపు

రేపు మధ్యాహ్నము సిద్ధానగరమున శ్రీయత పటేలుగారిని పుష్పమాలాలంకృతుల గావించి యూరేగింపెదరు. నేను వెళ్లసరికి పటేలుగారు అధికోత్సాహముతో వికాసభానురవదనారవిందులై యుంకిరి. బయట పన్నాహముపుడే ప్రారంభమైనది. అధ్యక్షునివారమునకు చేరిక లాంఛనహస్తదారులందఱును భిన్న వదనలై వారియెదుట వరుసగా నిలచియుండిరి. మరియొకరిని అధ్యక్షునిగా నియమింపరకును రాజ ప్రతినిధియే యీ కార్యాలయమును పరిశీలించుచుండును.

ఈవార్త వెంటనే సిద్ధానగరమునం దంతటను వ్యాపించి చాలింది. కాంగ్రెసువారువచ్చి బహిరంగసభ జరుపగోరిరి. అందులకు పటేలుగారు రంగీకరింపలేదుగాని ఊరేగింపుతో వెళ్లుటకు సమ్మతించిరి. (ప్ర. వి.)

సిద్ధాపౌరులకు పటేలుగారి సందేశము

మీరు విదేశీప్రత్యుత్తరములను ల్యజింపుడు, భిక్షుకట్టుడు. సత్యాగ్రహోద్యమమునకు విజయమును సమకూర్చుమని భగ్గభంతుని ప్రార్థింపుడు. అని పటేలుగారు సందేశము నొసగిరి. (ఆ. ప్రె.)

పటేలుగారు సత్యపాలుగారికి

తంతివార్తలు పంపుట

"నేను రాజీనామానిచ్చితిని. అదివారమునా డిటనుండి బయలుదేరెదను" అని పటేలుగారు డాక్టరు సత్యపాలుగారికి తంతివార్త పంపిరి.

"పంజాబు రాష్ట్రవాసులందఱును మిమ్ములను మిక్కిలి ప్రశంసించున్నారు. మిమ్ముల నాహ్వానించుచున్నారు." అని సత్యపాలుగారు మరల తంతివార్త పంపిరి.

పండిత మోతీలాలు నైహాగారు, పటేలుగారికి

తంతివార్త పంపుట

"మనఃపూర్వకములగు నభినందనములు. మరల సంగ్రామ రంగమునకు వచ్చినందులకు స్వాగతము" అని మోతీలాలు గారు తంతివార్త పంపిరి.

అభయంకరు గారి తంతివార్త

"అభినందనములు. మీరు నాగపూరువచ్చి నాయకత్వమును వహింప గోరెదను" అని అభయంకరు గారు తంతివార్త పంపిరి.

వంగరాష్ట్ర కాంగ్రెసు కార్యదర్శి తంతివార్త

"అభినందనములు. మీరు త్వరలోనే కలకత్తాకు రోగోరెదను" అని కార్యదర్శి తంతివార్త పంపిరి.

పంజాబు కాంగ్రెసుసంఘ అధ్యక్షుని తంతివార్త

"ఘనమగు స్వాగతము, అభినందనములు. పంజాబువారు మీరాక కేదురు చూచుచున్నారు" అని అధ్యక్షుడు తంతి పంపెను. (ప్ర. వి.)

శ్రీమతి సరోజినీదేవిగారు

"మీ రెవుడు బొంబాయివచ్చెదరో తెలుపగోరెదను" అని తంతివార్త నిచ్చిరి.

ఇతర అభినందనములు బొంబాయి క్రానికలు

ప్రతికాసంపాదకుడు బెన్సీ, డాక్టరు బిషువంద్రాయ, డాక్టరు కుముదశంకరు, నిగ్మలచంద్ర, తేరారు కాంగ్రెసు అధ్యక్షుడు జోషీ గార్లుగూడ అభినందన తంతివార్త పంపిరి.

"బొంబాయి శాసనసభసభ్యులకు నేను రాజీనామా నిచ్చితినిని దాదాభాయి దేశాయిగారు పటేలుగారికి తంతి వార్త నిచ్చిరి. (ఆ. ప్రె.)

గొప్ప విద్యోగులు ఉత్సవము

నేడు మధ్యాహ్నము శ్రీ పటేలుగారు

ఢిల్లీకి బయలుదేరిరి

సిద్ధా, ఏప్రిల్ 27:—నేడు మధ్యాహ్నము శ్రీ. వి. జె. పటేలుగారు సిద్ధానుండి ఢిల్లీకి బయలుదేరిరి. అటునుండి అలహాబాదు వెళ్లెదరు. నేను సిద్ధాలో ఘనతమముగ విద్యోగుల పుత్సవము జరిగినది.

పటేలుగారును ఢిల్లీలో 28, 29 తేదీలలో పృథ్వీరాజ రోడ్డులో జవ్హర్‌లాలు నహానులో నివసించెదరు. అప్పుడు శ్రీ పటేలుగారి గౌరవార్థము ఊరేగింపును బహిరంగసభను జరుపుటకు ఢిల్లీ కాంగ్రెసుసంఘమువారు యేర్పాటుచేసిరి. పటేలుగారు రేపు ఉదయము 7 1/2 కు ఢిల్లీ వచ్చెదరు. రైలుస్టేషనుకు నాయకులందఱును వెళ్లి అటునుండి వారిని ఊరేగింపుతో తీసుకొనివచ్చెదరు. రేపు సాయంకాలము 5 గంటలకు ఉపాహారవిందు జరుగును. 8 గంటలకు క్యేన్సుగార్డెనులో బహిరంగ సభ జరుగును. ఆసభలో పటేలుగారు ఉపస్థానించెదరు.

మద్రాసు పోలీసు దౌర్జన్యము

అనధికారుల విచారణ

మద్రాసు, ఏప్రిల్ 27:— గత 22, 25 తేదీలందు పద్రాసులో జరిగిన పోలీసు దౌర్జన్య విషయముగూర్చి విచారించుటకు మద్రాసు సహజసభవారిచే నియమింపబడిన విచారణ సంఘము నిన్న సాయంకాలము సహజసభహాలులో విచారణ ప్రారంభించెను. కమిటీ అధ్యక్షులు, శ్రీ టి. ఆర్. రామ సంప్రదాయగారు అధ్యక్షత వహించిరి. శ్రీయుతులు పి. హనుమందరం, బి. పి. బి. యల్, యం. బాలసుబ్రహ్మణ్య మొదలియార్ యం. యల్. సి. గార్లు విచారణ సంఘసభ్యులు సాధ హాజరై యుండిరి. పెక్కుమందిజనులు విచారణ జరుగుచు చూచుటకు వచ్చియుండిరి. 7. సాక్షులు విచారింపబడిరి.

బ్రాడ్వేలో జరిగిన విషయము

శ్రీ పి. పి. సుబ్రహ్మణ్యఅయ్యర్, యం. పి. బి. యల్. గారు మొదట విచారింపబడిరి. 22వ తేదీన అయ్యర్ గారు ఒక బస్సులో హైకోర్టుకు వెళ్లుచుండిరి. ఆసమయమున పోలీసువారు నిమగ్నముగ బ్రాడ్వే వద్ద గుమిగూడిన జనులను లాటిలతో తీవ్రముగ కొట్టిరి. పోలీసువారి విధముగ ఆద్రోకముతో ప్రవర్తించుటకు జనులు కొంతమైనను కారణ పగలేదు. అని అయ్యర్ గారు నుడిచిరి.

అయ్యర్ గారు హైకోర్టులో నుండు సమయమున జాబుతో నోక పిల్లవాడు అతని కడకు వచ్చెను. పోలీసువారు తన్ను తీవ్రముగ కొట్టిరిని పిల్లవాడు అయ్యర్ గారితో జెప్పినట్లు అయ్యర్ గారు విచారణయందు నవిడిచిరి.

ఒక న్యాయవాది అనుభవము

మొలూరు వాస్తవ్యులు ఆర్. విశ్వనాథం అడ్వకేటు

గారు గత 22 వ తేదీన ఉదయము హైకోర్టుకు వెళ్లు సమయమున గొప్ప జనసమూహము వీచి నుండి మరలు చుండుటయు వారి వెంటనే పోలీసు దళముకూడ వచ్చుచుండినది. వీరుచూచిరి. ఈ జనులందరూ లాకాలేజీ వంక వెళ్లిరనియు జరిగిన వృత్తాంతమేమని నెరుగుటకు అయ్యర్ గారు లాకాలేజీ పోలీసు స్టేషనుకు పోయినట్లులను జెలిపిరి. పోలీసు స్టేషను నెరుగుటకు జనులందరూ కేకలువేయుచుండిరి. పోలీసువారు జనులందరిని వెడల గొట్టిరి. 10 నిమిషములైనదన జనులందరూ చురల వచ్చి బిగ్గరగ అరవసాగిరి. ఆసమయమున పోలీసువారు లాటిల నెత్తుకొని జనులను వెంటబడించిరి. జనులు లాటిలతో పోలీసువారిని చూడగనే పారిపోవ నారంభించిరి. జనులు పారి పోవుచుండినను పోలీసువారు దారి పోవుచుండిన జనులను తీవ్రముగ కొట్టిరి. ఇద్దరు ముగ్గురు పోలీసు బంట్లోతులు న్యాయవాది నిలిచి యుండిన స్థలమునకు వచ్చి న్యాయవాదిని యెడకు చెయ్యిబాద కొట్టిరిని సాక్షి జెలిపెను. మరియొక పోలీసు బంట్లోతు మెడ బట్టి త్రోసెను. ఈలాగే మరియొకడుకూడ త్రోసెను. పిదప వారు పోలీసు స్టేషనుకు రమ్మినిరి. పోలీసు స్టేషను లో 8 గురు యూరోపియను పోలీసు ఉద్యోగులను కొందరు భారతీయ పోలీసు ఉద్యోగులను కూర్చొని యుండిరి సాక్షి పోలీసు స్టేషనులో ప్రవేశింప వెంటబచ్చిన బంట్లోతు సాక్షిని త్రోసి అక్కడయుండు మని చెప్పెను. పిదప ఒక యూరోపియను పోలీసు ఉద్యోగి ఒక భారతీయ ఉద్యోగుడును అతని కడకు వచ్చిరి. సాక్షి తాను న్యాయవాది యని వారితో తెలుపగ వారు సాక్షిని కుర్చుబాద కూర్చొన జెట్టిరి. అటుమీదట వారు జరిగిన విషయమును తెలుపమని కోరిరి. సాక్షి జరిగిన దెల్ల ఆ ఉద్యోగులకు తెలిపిరి. పోలీసు ఉద్యోగులు యీవిషయముల గూర్చి కొంతమైన పరిశోధమును మాచింపక న్యాయవాది అక్రమ సమావేశములో జేరిన వాడనియు అందులకు నా తనిని పోలీసువారు ప్రాసిక్యూటు చేయదలవిరియు యూరో

పియసు పోలీసు ఉద్యోగి తెలిపినట్లు సాక్షి నుడిచిరి కొంత వాగ్వాదము జరిగినపిదప పోలీసు వారు సాక్షిని వదలి జేసిరి. ఇంకా కొంతమంది సాక్షులు విచారింపబడిరి. శ్రీయుతులు కే. ఉపేంద్రపాయి పి. రామానుజం చెట్టి అడ్వకేటు పి. వాసుదేవన్ అడ్వకేటు యం. నందకేశన్ యన్. కృష్ణ స్వామిఅయ్యగార్లనుండి ప్రాతః సూతకమున వాక్కులము నై కొనబడెను. అంతకుమిటి విచారణ ఆనాటికి ముగిసెను.

ప్రకటన

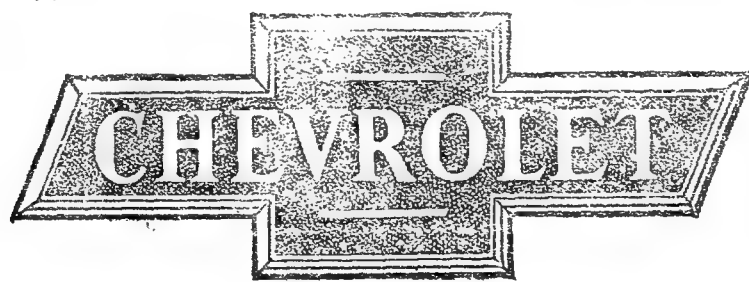
నాకు కొవ్వారు కాపురస్తుడు మంచి రాజు శ్రీరామమూర్తి యివ్వవలసిన కౌతాబాకీరు 939-15-3 వైసలుకు రాజమండ్రి సబుకోర్టు ఫయిలు బి. సి. 27-1-1930 తారీకున దావాచేయగా అబద్ధం సంగతులతో న్నేటుమొంటు దాకలు చేసిరాడు దావా విచారణ వాయిదాకు 15-7-30 తేదికి నాకు యివ్వవలసిన సదరు బాకీ ఎగవేయుటకు వడమటి గోదావరిజిల్లా భీమరవం తాలూకా నరివలై గ్రామములో కొత్త సర్వేనెంబరు 186/1 గల 2 ఎకరములదలైఅయిదు సెంటుయింకా యితర ఆస్తి లాలోచిగానున్న దస్తావేజు వ్రాయుటకు సిద్ధముగా వున్నట్లు తెలియవచ్చినది. వైకారణమువలన అటువంటి దస్తావేజుక్రయంచెల్లనేరదు అనిన్ని నన్ను బయిండుచేయదు అనిన్ని ఇందు మూలముగా తెలియచేయడమయినది.

నాశం. సుబ్రహ్మణ్యం

మీకు యే బస్సు లేక యే ట్రక్కు బాగుగ పనిచేయునా యను సంతకము కలిగిన

జిప్సీ యుంచుకొనుడు

నాలుగు, ఐదు, ఆరుసంవత్సరముల అనుభవముగలిగి, ప్రతినిత్యము రోడ్లపై చూచు చివర్ లెట్లను

చివర్ లెట్ ట్రక్కులు

వ జెంటులు:—

అయ్యర్ మోటారు కంపెనీ, లిమిటెడ్.,
ఆంధ్ర ఇంజనీరింగు కంపెనీ,
రామకృష్ణ చెట్టియార్ అండ్ కో,
వి. జె. ఆస్క్విత్ అండు కో, లిమిటెడ్.,
జి. హెచ్. బూలీ అండు కో, లిమిటెడ్.,
హరమృజీ అండు కో,
మోటారు అండు సర్వీసెస్ లిమిటెడ్.,
రావు బ్రదర్సు,
టి. వి. సుందరమ్ అయ్యంగార్ అండు సన్స్ లిమిటెడ్.,
గంజాం ఆటోమొబైల్స్ లిమిటెడ్.,

స్టేన్స్ మోటారు (నీలగిరులు) లిమిటెడ్.,
టి. స్టేన్స్ అండు కో, లిమిటెడ్.,

తిరుచినాపల్లి.
విశాఖపట్నం.
కొట్టాయం.
బళ్లారి.
బెంగళూరు.
సికింద్రాబాద్.
మద్రాసు.
బెజవాడ.
మధుర.
గవర్న మెంటు ఆసుపత్రిరోడ్డు,
బరంపురం, గంజాంజిల్లా.

ఉదకమండలం.
రెడ్ ఫీల్డ్స్ రోడ్డు, కోయంబత్తూరు. C.40

“వివదాన్ని పడబోవుమందులు”

ప్రస్తుత పరిస్థితులగురించి సర్ లేట్ బహదూరు సప్రూగారి అభిప్రాయములు

అలహాబాదు, ఏప్రిల్ 27:— సర్ లేట్ బహదూరు సప్రూగారు ఇయనకు పత్రికయందు ఈ క్రింది లేఖను ప్రకటించియున్నారు.

కడచిన రెండు మూడు వారములలో భారతదేశ పరిస్థితులు విపరీతముగ పరిణమించుచున్నవి. దీనినిము కొత్త మార్పులు కలుగుచున్నవి. ఇట్టి సమయమున దేశపు భావిస్థితిని గురించి ప్రజలు ప్రభుత్వమువారు ఆలోచించుట అవసరము.

దొమినీయను హక్కులు మనకు ఇవ్వబడునని నమ్ముటకు ఆధారమేమని పలువురు నన్ను ప్రశ్నించుచున్నారు. ఇదే విధమున మనకు కొన్ని సంవత్సరములలోనైనను స్వాతంత్ర్యము లభించుననిగాని, లభించినదానిని కాపాడుకొనగలమని చెప్పుటకు ఆధారము లేనని నేనుకూడ ఆశ్చర్యములను ప్రశ్నింపవచ్చును. ప్రస్తుతము వినియోగముచేయు ఉత్సాహము ఉద్రేకములో అల్పభాగమును మనము దొమినీయను హక్కులను సంపాదించుటకును, మనలో మనకున్న భేదములను సద్దుకొనుటకును ఉపయోగించిన దేశమున బలవత్తరముగు ప్రజాభిప్రాయము ఏర్పడి యుండెడిది. అప్పుడు ఇంగ్లీషువారు మన ఆశయములను చులకనచేయ సాహసించుట అసంభవము. బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు బ్రిటిషు రాజకీయ నాయకులను నమ్ముకొనడమియు, వారు అడిగినమాటలకు తప్పువారనియు కొందరు చెప్పవచ్చును. ప్రజలలో ఈ అవిశ్వాసము అధికముగ నున్నది. కాని ఇంతకాలము మనలో మనకున్న భేదములన్ని మనకు బలము లేకుండెను. ప్రజలందరు కలసి ఏకగ్రీవముగ తమ ఆశయముల నింతవరకు ప్రకటించి యుండలేదు. అందువల్లనే మన ప్రయత్నము లింతవరకు ఫలితము చెందలేదు.

ప్రస్తుతము దేశమున పరిస్థితులు విపరీతముగ పరిణమించుచున్నవి. ఈవిషయ పరిస్థితులు మనకేగాక ప్రభుత్వమువారికి పార్లమెంటువారికి ఇంగ్లండునందలి పత్రికాధిపతులకు గణపాఠము గరవుచున్నవి. అట్టేబరు నెలలో రాజప్రతినిధి ప్రకటన గావించిన పిమ్మట బ్రిటన్ నాయకులు పార్లమెంటునందు భారతాశయములకు విపరీతముగు ప్రకటనలు గావించుకుండినను బ్రిటిషు పత్రికలు ప్రతికూల ప్రచారము సాగింపకుండినను, ఇట్టి విపరీతస్థితి ఉదయించి యుండదు. అంతేకాక కడచిన ఆరేళ్ల సమావేశమున ప్రభుత్వమువారు గావించిన గొప్పపొర పాట్లను ప్రజలు మఱచజాలరు.

ఇప్పుడు ప్రజలు ప్రభుత్వమువారు తమతమ శక్తిసామర్థ్యములను సంపూర్ణముగ ప్రకటించ సంకల్పించుకొని యున్నారు. దీనివల్ల ఎట్టి విపరీత పరిస్థితి లేరనుకో నలభముగ ఈ హింస వచ్చును. ప్రజా సమాహమ చట్టములను తిరస్కరించుచుండ విదేశీయ ప్రభుత్వమునకు దేశీయ ప్రభుత్వమునకు సహించి యవారకుండజాలరు. ఈ విధముగ కానన తిరస్కారమును నిరోధించు సమయమున ప్రభుత్వోద్యోగులు దౌర్జన్యము సలుపవచ్చును. తత్ఫలితముగ ప్రజలందరు ప్రభుత్వముపై ప్రతిహతాభిప్రాయము అధికము ను. ఉద్యమ నాయకులు అహింసా పద్ధతుల అవశ్యకతను గురించి ఎంతో ప్రచారము సలుపవచ్చును. నాయకులు తమ ప్రవర్తనలయందు ఈసిద్ధాంతము ననుసరింపవచ్చును. కాని ప్రభుత్వమువారికి ప్రజలకు సంభర్త గాము జరిగినపుడు దౌర్జన్యము జరుగుట సహజము. కావున ఈపరిస్థితులు అంతమొందనిచో ప్రజా బాహుళ్యమునకు విపరీతముగు చిక్కులు కలుగును. మనము వివదాన్ని పడబోవుచున్నాము. ఈ ఉత్సాహమున పనిచేయుచున్నవారి స్వాతంత్ర్యాభిలాషగాని దేశభక్తిగాని, త్యాగబుద్ధిగాని నేను ఎంతమాత్రము ప్రశ్నించుటలేదు. కాని ప్రభుత్వమువారికి చిక్కుకలుగజేసిన మన ఉద్దేశములు నెరవేరునను ఉద్దేశముతో ఈ ఉద్యమము కొనసాగించు పద్ధతి తేనుకరమాయని ప్రశ్నించుచున్నాను. ప్రజలవిషయ మిట్లుండ ప్రజావిశ్వాసమును సంపాదించుటకు అనవగ అవకాశములను ప్రభుత్వమువారు దుర్వినియోగము గావించిరి. ప్రజా విశ్వాసమును సాందగ్యవిధానము నవలంబించుట విశేషమని ప్రభుత్వమువారు గ్రహించెదరనిమాత్రము నేను నమ్ముచున్నాను. (ఫీ. పె.)

ప్రభుత్వమువారి విధానమును మితవాదులు ఖండించుట

బొంబాయి, ఏప్రిల్ 25:—తల్లిని ఇండియా మితవాద సంఘమువారి క్రిందిప్రకటనము గావించుచున్నాడు:—

బ్రిటిషు రాజకీయ నాయకులుగావించిన ప్రకటనలన్ని ప్రభుత్వమువారి సదుద్దేశము లనివచుచున్న సందేహమేర్పడుచున్నది. ప్రభుత్వమువారి సదుద్దేశములను పరీక్షింపజాలకయే కొండుటేమి సమావేశమునల్ల లాభముండదని పలువురు అభిప్రాయము తెలిపిరి. రాజప్రతినిధిగావించిన ప్రకటనలనుసరించి ప్రభుత్వము వారి కట్టిపని చేయబడుటచే ఈ అవిశ్వాసము మరింత అధికమైనది. కాననల్లంఘనోద్యమమువల్ల మన ఆశయములు నెరవేరకుండుట, యిట్లుండ దేశమునందు అల్లరి అరాజకము అధికము కాగలదు. దేశమునందలి విపరీత ఆర్థికపరిస్థితులవల్లనే ఈ ఉద్యమము

ముముక్షువరకు వృద్ధి చెందినది. ఇట్టి విపరీతపరిస్థితులను అంతమొందించి సాంప్రదాయబద్ధముగ పద్ధతులపై ప్రజలకు అభిమానము కలుగజేయువలయునని ప్రభుత్వమువారు తమవిరోధవిధానమును మానుకొని, భారతదేశమునకు దొమినీయను హక్కులన్నిచ్చుటయే ప్రభుత్వమువారి ఉద్దేశమనియు అండలకు రాండుటేమి సమావేశము జరుగననియు ప్రకటించవలెను. సత్యాగ్రహాలను కఠినముగ శిక్షించు విధానమును ఈ సంఘమువారు ఆశ్చర్యించుచున్నారు. పోలీసువారు సత్యాగ్రహాలపై జరుపుచున్న దౌర్జన్యమును గురించి ఒక విచారణసంఘము నేర్పరుపవలయునని, ఆ సంఘమువారు ప్రభుత్వమువారిని కోరుచున్నాడు. (ఆ. పె.)

WANTED.

Candidates desiring to serve in Government, Railway and Canal Departments. Full particulars and Railway Fare Certificate on 2 annas stamps: Apply to:—IMPERIAL TELEGRAPH COLLEGE, Nai Sarak Delhi.

కృష్ణాజిల్లా ఆంధ్రసోదరీమణులకు

ఇంతకాలమువరకును మన జిల్లాలోని శ్రీ స్వచ్ఛంద సైనికశిబిరము స్థాపించబడకుండులోపమును దీర్చునంది శీటి దినమున శిబిరమును స్థాపించుటకు కృష్ణా జిల్లా యాధ్యపతాకు నిర్ణయించిరి శిబిరము క్రియంత భౌగరాజు పట్టాభిషేకా రామయ్యగారి గృహముననేర్పాటుచేయబడినది. శ్రీమతి శ్రీరేపాటి అంకమ్మగారు వరమును నకుపుటకు పూనుకొననున్నారు. కాన ఆంధ్ర సోదరీమణులందరూ ఆంధ్రమాత గౌరవమును మనస్సుననిడి స్వచ్ఛందసైనికురాలంద్రుగ చేరి సత్వర స్వరాజ్యసిద్ధికి తోడ్పడ బ్రాధులు. కార్యక్రమము త్వరలో ప్రకటింపబడును.

కానూరి చినమొకటదానయ్య, సైన్యాధిపతి, సత్యాగ్రహశిబిరము, బందరు, 25-4-30.

స్వల్పదర! ఫలమధికము!! పూర్తితృప్తి!! 100కి 100గురు సంతృప్తి చెందియున్నారు లోకమయహార కస్తూరిమాత్రలు

పిల్లలు మొదలు మానవారి వరకు అందరి మందము, మలబద్ధము, కడిసెము, దగ్గు, గూరలు, శిశులముచే కాళ్లు లాగుట, కడుపుబ్బరము, కడుపునొప్పి, పక్కలయందు నొప్పి, ఆహారశిర్ష కాలముందు తలనొప్పి, పరిజ్వరము, జ్వరము, షేష్, ఇకల్మాయంజా ఇంకను అనేక వ్యాధులను గుణవరమను. శ్రీలు ప్రవచించిన వాడు, స్నానమునాడు (కత్తిరికి బదులుగా) ఈమాత్రలు 4-5 ను, 2-3 తమలపాకులలో నమలి ముంగవలెను. సాంక్రామిక రోగులలో నుండవలసినవారు, దినము 1-2 మాత్రలను నేదించిన ఆరోగ్యవృద్ధాంశ అగుదురు. ఈమాత్రల సీసాలోగల అనుపానపత్రమును చూడుడు. 800 మాత్రలుగల సీసా 1-కి 4 అణాలవలెను ప్రతిజ్ఞ తుకలను. బోర్డు మాలకముగా 6 సీసాలు రు 1-8-0, 12 సీసాలు రు 2-12-0, 25 సీసాలు రు 5-8-0.

సారస్వతానందం:—మొదడుకు బలమును కలిగించి, జ్ఞాపకశక్తిని వృద్ధిచేయును గావున, మొదడు దుర్బలమునల గలిగియుండు సమస్తవ్యాధులను పరిహరించి నరములకు మంచి త్రాణము. రక్తవృద్ధిని కలుగజేయును. సంగీతపాటకుల కంఠస్వరమునకు మృదునుధురత్వము నిచ్చును. పొడనుపొడను ఉత్సాహమునింపును. బలహీనతన శ్రీలు నెత్తినడుగు (నెత్తివోరు చాల మెత్తగావుండుటవలన) మాట్లాడను నడువనుకాని పిల్లలకు సంతోషపండి. 6 బోర్డుల సీసా 1-కి రు 1-0-0. వాస్తుభివృద్ధి ప్రత్యేకము.

శ్రీ సీతారామ వవై ద్యశాల, మైసూరు.

తెలి విలాసము “ఉమ్మిడియార్” తెలిభాను నెం. “2802.” నవినము, నవనాగరికము, నవనావణ్యము, ఆకర్షణ వగలవర్తకులు, 25 చైనాబజారురోడ్డు, మద్రాసు.

ప్రతాపకస్తూరిమాత్రలు మిక్కిలి ఘాటుగలిగి శుభాసనగా నుండును. శ్రేష్ఠమయిన కస్తూరి, గోరొజనం, మంకుమపువ్వు మొదలగు సన్నపులతో తయారుచేయబడినవి. 1-2 మాత్రలను పుచ్చుకొనిన అనందముగా నుండుటయేగాక అశిర్జము, నాయువ, బలబు, శైత్ర్యము, జ్వరము, సన్నిపాతము, బాలింతగుణము, చిన్నబిడ్డ గుణముల అగ్నిమాంద్యము, అశిర్జభేదులు, దగ్గు, ఉబ్బసము, మొదలగు అనేక వ్యాధులను ఖండించుటలో రామ బాణమునంటివి. ఆరోగ్యమును బలమును కలిగించుటలో అత్యుత్తమమయినవి. పరీక్షించ దగినవి. 800 మాత్రలు గల సీసా 1 కి రు. 0-4-0 12 సీసాలు రు. 2-8-0 బోర్డు భివృద్ధి ప్రత్యేకము. పి. సి. ఏ. అందు కంపెనీ, ఆయుర్వేద నమాజం, పెరిదేపి, నెల్లూరు జిల్లా.

రామమోహనఫార్మశి బెజవాడ మోసపోకుడు. ఈ ఫార్మసీలో కొవడములను కొరవారు రామమోహన ఫార్మసీ ను నేజరుకు అనిమాత్రం వ్రాయవలె ఈ డాక్టరు పేరు వ్రాయవలదు. ఫార్మసీలో సమస్త ఆర్యు శిర్షకొవడములు భివృద్ధిములు లేహములు మార్గములు మొదలగునవిన్నియు కమిటియాజమాన్యముక్రింద నువ్రసినది. వైద్యులన తయారుచేయుచుండి సిద్ధముగానున్నవి. కేటలాగు ఉచితము. పైసెడెంటు. సి. రాజగోపాలాచారి చిది, బియ్యం. కె. దశరథరామయ్య బిది, బియ్యం. బి. మొకటపుయ్య రిజిస్ట్రు పేట

గుంటూరు

గుంటూరులో విదేశీ వస్తువుల బహుళము వేమల వెంకటప్పయ్యగారి కంఠముండి కంఠిసెనికలతో నాయకుల ఆజ్ఞానుసారముగ ప్రచారమునకు వచ్చినారు. కంఠముండి కంఠిసెనికలు విదేశీ వస్తువులయొక్క స్వయంబుగించి ఉన్నదనము చేయగా కంఠముండి మాత్రమే దేశీయత అజ్ఞాన అనుసరించి యింతటిదనంది కొనసని చెప్పియుండిరి. కంఠముండి వర్తకులకూడా ఇంతటనుంచి విదేశీ వస్తువును తెప్పించమనికూడా చెప్పిరి. మరియు ఒక వ్యాపారస్తుడు ఒక కంఠిసెనికుని దుర్బాషలు అడెను. కాని ఆ కంఠిసెనికుడు కంఠముగాను చిరగవుతో నమస్కారముచేయగా ఆ కంఠముచే పశ్చాత్తాపముతో దేశీయతకులను విశ్వసించెదనని చెప్పియుండిరి.

(స్వకీయ విలేఖరి)

చీరాల

గొప్ప బహిరంగనభలు

24:—నిన్నటిదినం యాదినం పరుసను శ్రీయుత శ్రీ కామేశ్వరస్వామిగారి వద్ద జి. డి. ఎ. మూడంటు జవాబ్ గావించేస పాపాలుగార్లు (అ. భా. కాం. సంఘ సభ్యుడు) అభ్యక్షత క్రింద శ్రీ ఆంధ్రరత్న గ్రంథాలయమునందలి గొప్ప బహిరంగనభలు జరిగెను. అందు స్వరాజ్యలహము విరివిగా అమృతమైనది. రూపాయికి 16 మానికలు అమ్మిరి. విదేశీ వస్తువులు తగలజెట్టబడెను. శ్రీవట్టాభిరామలుగారు గౌరవోప రంగయ్య గంటూరు నరసింహారావుగార్లు మహాప వ్యాసము లొసంగిరి. వలంటిడ్ల చేరిరి. ధనము కనూలనచున్నది. అధికాత్సాహము ప్రబలియున్నది.

(ఒక విలేఖరి)

పురపాలకొన్నత పాఠశాల, భీమనిపట్టణము

భీమని పట్టణము పురపాలకొన్నత పాఠశాలయొక్క అష్టమ వార్షికోత్సవము మే నెల 3 వ తేదీన శనివారము సాయంత్రము మి. రా. శ్రీ ఎ. వి. భానోజిరావు ఎస్. ఎం. సి. పేర్ మహమ్మద్ పుర జమీందారిగారి యాధిపత్యమున జరుగెను. శ్రీమతి భానోజిరావుగారి సత్తిమణి దయతో విద్యార్థులకు బహుమతులు పంచిపెట్టుట కంగీకరించి యున్నారు. మరియు వై యుక్త పాఠశాలయొక్క ప్రాత విద్యా సంఘసమావేశము మే నెల 4 వ తేదీ ఆదివారమునాడు మి. రా. శ్రీ రుద్రాబట్ల ప్రకాశరావుపంతులు వి. డి. ఎం. టి. గారి యాధిపత్యమున జరుపబడును. కాన పాఠశాల ప్రాచీన విద్యార్థులు రాగోరెదమా.

మద్దూరి కోదండరామదీక్షితులు, ప్రధానోపాధ్యాయులు.

పశ్చిమగోదావరిజిల్లా సత్యాగ్రహ ప్రస్థానము విద్యార్థిదళము

శ్రీయుత సర్దార్ దండునారాయణ రాజుగారి ఆజ్ఞానుసారము, ఏలూరునుండి విద్యార్థి సత్యాగ్రహదళము మే నెల 5 వ తేదీన మాయాపురి ఆధిపత్యమున బయలుదేరి, రైలుమార్గమున నిడదవోలు చేరి అటనుండి కాలిడడకు, మాడపేడు, పాలకొల్లు, భీమవరం, నరసాపురం గ్రామాదులకు వెళ్లి ప్రచారమునర్పి, ఈదళమునందు చేరు విద్యార్థులను చేర్చుకని, సత్యాగ్రహ మొనరించుటకు తన ఏర్పాట్లను చేయుచున్నాను. ముందు కార్యక్రమము ఆయా గ్రామాదులకు వచ్చు రోజులను ప్రకటించబడెను.

ఈ దళమునందు చేరదలచిన విద్యార్థులు 15 సం॥ దాటి నవారు కాంగ్రెసు నియమములకు బద్ధులై వారివారి కేసులకు మాట్లాడి క్రిందికి తెలియపరచి, దీనిన పరికరములతో నిర్దవడగోరుచున్నాము. ప్రతివారము గాంధీజీ, నీకర, మిలిటరీ, ఖడ్గ సంఘి, అందు మిగత వాడుకాను దుస్తులు సమకూర్చుకొనవలెను. తెలుపురంగులగాని, కాకిరంగులగాని తయారు చేసికొనవలెను. ఈ దళము గమ్యస్థానముచేరవరకు, రైలు చార్జీలు, భోజనవసతులకు తన ఏర్పాట్లు మేమే చేయించుము. మాతృదేశ సేవ చేయదలచిన విద్యార్థులందరూ ఈ తరుణమును పోగొట్టుకొనక ఇందు చేరవలెనని హెచ్చరించుచున్నాము.

వంక సూరిశాస్త్రి.

మోతే వెంకటసుబ్బారావు.

బాపట్ల బోర్డు హైస్కూలు పూర్వ విద్యార్థిసంఘపు నాల్గవసమావేశము మే నెల 4 తేదీన జరుగెను. గాన పూర్వ విద్యార్థులెల్లరు తత్సమావేశమునకురా బ్రాధితులు. సభ్యత్వపు చందా రూ. 1-0-0 సంఘముల ధనమునకును ప్రత్యేకించీరి శేఖరులున ఆంధ్రరత్న దుర్గిరాలగోపాలకృష్ణయ్యగారి తెలపుతరులనుకను విరాళములను తత్సంఘ కార్యదర్శికి పంపి పారి కులు.

(కార్యదర్శి)

చిట్టగాంగు నివసము

విప్లవకారులెవరు? గవర్నమెంటు ప్రకటన
చిట్టగాంగులో పోలీసువారిని కత్తులు భుజివలతో కాల్చిచంపివేయుండిన విప్లవకారుల పటాలములో చేరియున్న వారెవరిని ప్రజలు సందేహించుచున్నాడు.

ఉద్యోగములలోనుండి బర్తరపువేయబడిన పోలీసులు కొందరు యీ విప్లవపటాలముగా ఏర్పడిన మాట అబద్ధమనియు ఈ విప్లవకారులందరు ప్రభుత్వముపై కత్తికట్టిన దురాభ్యుతేయనియు జెంగాలు గవర్నమెంటువారు ప్రకటించిరి.

అలీపూరు

జెయిలు వార్తాస్వములను గూర్చి ఖండించుచు, ఇండియను అసోసియేషనువారు గవర్నమెంటుకి లిఖితపత్రం పంపిరి.

వంగరాష్ట్ర భూస్వాముల సమితి వారు కూడ గవర్నమెంటుకి వైదిగా లిఖితపత్రం పంపిరి.

జెయిలుగేటువద్ద శ్రీల సత్యాగ్రహము కలకత్తా, ఏప్రిల్ 25:—అలీపూరు జెయిలులోని రాజకీయ ఖైదీల తాలూకు బంధువు లందరూ గత కుక్రవారం సాయంత్రము సేనుగుట్ట గారి యింటివద్ద సభచేసిరి.

జెయిలులోనున్న ఖైదీలను సందర్శించుటకై ఆనుమతి యొసంగబడునరకును, వారికి తగిన దెబ్బల బాధ నివారణమును నరకును వారికి మంచి చికిత్సజరుగునరకును, ఇట్టి వార్తాస్వములు తిరిగి జరుగవను అభయము ప్రము గవర్నమెంటువారికి సంగు నరకును జెయిలు గేటువద్ద శ్రీలే సాత్వికనిరోధము చేయుటకై నిశ్చయించిరి. సత్యాగ్రహ ప్రారంభ తేదీ త్వరలో ప్రకటించబడును.

(శ్రీ ప్రె)

విప్లవకారు లింకను పట్టుకడలేదు

చిట్టగాంగు, ఏప్రిల్ 25:—

విప్లవకారు లేకొండలలో దాగియున్నారో ఇంకను ఆమాకి దొరకలేదు. మాత్రావీ పర్యవేక్షకులయ్యు నీరి ఆన వార్తా కన్పించలేదు. గవర్నమెంటు పటాలములు కాలూరు

తరుణము మించిపోకమునుపే మీ తలవెండ్రుకల గురించి తగుశ్రద్ధ వహింపుడు.

వెండ్రుకలు దువ్వెనతో ఉడివచ్చునంతవరకు అలసింపకుడు. వెండ్రుకలు చెడిపోవుటకు అది అంత్యదశ యని గ్రహింపుడు.

కామినియా ఆయిల్ రిజిస్టర్డ్ సు నేటినుండియే వాడుటారంభింపుడు.

తలవెండ్రుకల బాధ లన్నింటికీ **ది వ్యామృతము**

వెండ్రుకలను కాంఠివిహీనముగాను, చిట్టిపోవుట దిరుగుగా నుండుటనుండిరక్షించి పట్టుకుచ్చువలె, నుమృదు చక్కలవలె నిగనిగలాడించును.

ఈ నూరభవద్దని నేడే పరీక్షింపుడు. మీ వెండ్రుకల తంత త్వరలో అందముగా పెరుగునో, తలకు చల్లదనమును గలిగించునో గమనింపుడు. కామినియా ఆయిల్ మీ వెండ్రుకలకు నెల్లు అధిక్యము గలుగజేయునో గుర్తింపుడు. ప్రతి పట్టణములోను, పల్లెల్లోను, రుకాణాదారు లందరివద్దను, పరిమళద్రవ్యము లమ్మువారు లందరివద్దను దొరకును. మీయూరి వర్తకులయొద్ద కొనునపుడు కామినియా ఆయిల్ నా అని చూచి మరి కొనుడు.

సీసా 1-కి నెల రూ 1-0-0, పోస్టేజీ 0-5-0 ప్రత్యేకం. సీసాలు 8-కి రూ 2-10-0, పోస్టేజీ అ 0-12-0.

ఓటో దిల్ బహారు (రిజిస్టర్డ్) కొనుట ముతవకుడు.

మీదునులమీదుగాని, జేబు దుమాలమీదగాని రెండుమాడు చుక్కలు ఆటోదిల్ బహారు చల్లినవంటనే మిక్కిలి మనోహరమైనట్టి మల్లె, డైరీపువ్వుల పరిమళములను, నెదజల్లిన ట్టినర్యను. వెండి సమయములందు బంగుపు లందరిని సంతోషపరచుటకు, ఆటోదిల్ బహారు తప్ప మ రెద్దియు కానరాదు. నేడే ఒక సీసానుకొని దాని ఆద్యుతపరిమళము అనుభవింపుడు.

1/2 కొన్ను ఓటోదిల్ బహారు	రూ.	2-0-0
1/4 " " "	"	1-4-0
1 డ్రాము " "	"	0-12-0

చమూనాసీసా రెండణాల పోస్టు స్టాంపులు వంపిన వంపబడును. సువాసన కాడ్డు 1-కి అణా 1.

ఆంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్స్ అండు కెమికలు కంపెనీ,

90-2 285, జమ్నామగీడు మార్కెటు, బొంబాయి. నెం. 2.

ప|| గోదావరినత్యాగహము

ఏలూరులో బహిరంగసభ

(స్వకీయవిలేఖరి)

ఏలూరు, ఏప్రిల్ 25:—నిన్న సాయంత్రము టౌను హాలు నందు గొప్ప బహిరంగసభ జరుపబడెను. డా. హెచ్. వి. జోగయ్యశర్మగారు రధ్యక్షత వహించిరి. నిర్వహించబడిన ఆంధ్ర నాయకులను అభినందించుచును, ప్రభుత్వ నిర్బంధవిధానమును శిండించుచును ఉపన్యాసము లాసంగబడెను.

శ్రీయుత మోతే నారాయణరావు జమీందారు గారు ప్రప్రథమమున గంధీరోపన్యాసమును గావించిరి. శ్రీయుతులు దేశోద్ధారక నాగేశ్వరరావు, ఆంధ్రకేసరి టంగుటూరి ప్రకాశం త్యాగమూర్తి బులుసు సాంబయ్యార్య గార్లు మున్నగు ఆంధ్ర నాయకుల త్యాగశీలమును దేశభక్తిని ప్రస్తుతించుచు నాయకులు నిర్బంధింపబడిన సత్యాగ్రహోద్యమము ఆగిపోవనియును, క్రొత్తనాయకులు దేశమంతటను బడులుదేరు చున్నారని యును, ప్రభుత్వమువారు తమ నిగ్గుంధవిధానము యొక్క నిష్ఫలత్వమును త్వరలోనే గ్రహించగలుగుదు రనియును నుడి విరి. ఏలూరు బట్టల రక్షకులు ముఖ్యముగా విదేశీవస్త్ర వ్యాపారమును అసమము 25 సంవత్సరమైనను ఆపివేసి యాయుధ్యును మునుకు తోడ్పడవలెనని హెచ్చరించిరి.

శ్రీ యుతులు మున్నంగి లక్ష్మీనరసింహశర్మ, వి. రామచంద్రరావు, సత్తిరాజు కృష్ణలాలబగార్లును ఉపన్యసించిరి.

అధ్యక్షులు ప్రస్తుత రాజకీయ వాతావరణమును గురించి దీర్ఘముగ నుపన్యసించి యాయుధ్యుమువలన తప్పక స్వరాజ్యమును పొందగలమనియు ప్రజలెల్లరును నాయకుల మాగ్ధము ననుసరించి ఉపసత్యాగహమునందు బాల్గావలె ననియు హెచ్చరించిరి.

పిమ్మట విదేశీవస్త్రదహనసంస్కారము జరిగెను. ఆం తట బాతీయగీతములతో సభ జయప్రథముగ ముగిసెను.

కొవ్వలలో గొప్పహారతాళము

నిన్న దుగ్గిరాలకృష్ణమూర్తి, పంక సూరిశాస్త్రి, వెల్లంకి కృష్ణమూర్తిగార్లు కొవ్వలీయను గ్రామమునకు కాంగ్రెసు ప్రచారమునకై యేగిరి. అచ్చట దినమంతయు గొప్పహార తాళము నిర్వహించబడిన నాయకుల గౌరవార్థమై జరుపబడెను. పురుషులు, స్త్రీలు, సిల్లులూడ సాయంత్రము జరిగిన సభకు హాజరైరి. సభలో సత్యాగ్రహమునకు జనులెల్లరును తోడ్పడ వలయునని దీర్ఘప్రసాసములు గావించబడెను. సభాంతమున విదేశీవస్త్రదహనము జరిగెను.

మోతే నారాయణరావుగారు కుమారుని శాంతిసైన్యమున చేర్చుట

శ్రీయుత మోతే నారాయణరావు జమీందారుగారు తమ ప్రభువులైన లగు శ్రీయుత వెంకటసుబ్బారావుగారిని శాంతిసైన్యమునందు చేర్చుట కంగీకరించిరి. సుబ్బారావుగారు యీసంవత్సరము జరిగిన స్కూలు ఫైనలుపరీక్షకు హాజరైరి. వీరి పదున్న 16 ఏండ్లు మాత్రమే. సుబ్బారావుగారు మేనెల 5 తేదీని ఏలూరునుండి బడులుదేరనున్న విద్యార్థుల కాంత్రి సైనికదళమునకు చెందవ కెట్టెనుగ నుందురని తెలియుచున్నది. మోతేనారాయణరావుగారు తమ పుత్రుని శాంతిసైన్యమున చేర్చి తదితరులకు మాగ్ధవర్తకులైననుటకు సందియము లేదు.

బల్లారివార్తలు

23 4-20:— బల్లారిపురమునండి బుధవారమునాడు రాత్రి 6 మంది వాలంటీర్లు ఉప్పుసత్యాగ్రహముచేయుటకై హుల్లికి పోయిరి. వారు ఇచ్చటనుండి హుల్లికి పోవుటకు ముందు పురజమలందరుగూడీ చాలా వుత్సాహముతోను ఉల్లాస మతోను పుష్పగర్వము కురిపించుచు వారిని స్టేషను చేర్చిరి. ఊరేగించునపుడు బాదినట్టి వె:కోబకాపుగారి ఇంటివద్దకు కాంగ్రెసు సెక్రటరీగారి యింటివద్దను వారికి హాజరులు ఇచ్చిరి. హుల్లికిపోవు 6 మంది వాలంటీర్లు చాల సంతోషముతో ఉత్సాహముతో పోయిరి.

కె. బాసకమ్మ టి. మీనకుమ్మ.

నబ ర్తననుండి రాజకీయభైదీలను మార్పుట వల్లభాయిగారిని మార్చలేదు

జలల్పూరు, ఏప్రిల్ 25:—నబర్తనీ చెరసాలనుండి 80 మంది రాజకీయభైదీలను సేదను ఉపయోగమున కథియవాడు మొయిలులో బొంబాయి తీసుకొని వెళ్ళిరి. వల్లభాయిగారిం కను సబర్కలీలోనే యున్నాడు. (ప్రీ. ప్రె.)

భీమవరం

భీమవరం, ఏప్రిల్ 25:—ఈజిప్తానాయకులగు సర్దార్ నారాయణరాజుగారు గోవిందాచార్యులుగారును శ్రీకృష్ణ జన్మస్థానమున కంపడించిన వారి గౌరవార్థమై నిన్నటిదిన ము భీమవరంపట్టణమంతయు హారతాళము గావించెను. ప్రతిది నము జీవకళతో నలరారుచుండెడి బజారు బండ్లలము వైదేరా ప్రదేశమంతయు నిర్జీవమైయుండెను. నిన్న సాయంత్రము గాంధీచౌకునందు బహిరంగసభ జరుపబడెను. మువారు 3 వేల మంది ప్రజలు మిశల నుత్సాహముతో నరుదెంచి సభాకార్య క్రమము జరిపించిరి. ముష్టి లక్ష్మీకారాయణగారు రధ్యక్షత వహించిరి. ప్రభుత్వమువారు నిర్బంధవిధానమును సాగించిన కొ లదిని సత్యాగ్రహోద్యమము మహిమ వల్ల ప్రజ్వల్లి విజృం భించుననుట కానంతయు సందేహములేదు. నిన్నటిసభలో జరి గిన కార్యక్రమమే ఇందులకు దృష్టాంతము. ఇచ్చట నుప్రసిద్ధ న్యాయవాదు లగు శ్రీయుత గంధం వెంకయ్యనాయకుగారు సభావేదికపై కరుదెంచి ప్రభుత్వమువారి నిగ్గుంధవిధానమును గర్హించుచు నుపన్యసించిరి. ఉప్పు కయదవేసికొనుటకు ప్రతి మనుష్యులకును హక్కు గలదనియు పట్టిహక్కులను ప్రభుత్వ మునండి గైకొనుటకై సత్యాగ్రహము సాగించుచున్నవారలను చెరసాల కంపించి ఉప్పును మడుగుటనని తలచుట భ్రమ యనియు దేశములో ఏకమైన ను చెందినవారైనను ఇట్టిసమ యములో దేశమునెడ గ్రోహింబున పూనియుండుట మహాపాప మనియు ఘంటాపథముగ జెప్పిరి. ఆంగ్లహితయుని నిట్టి కృత్య ములను ప్రభుత్వోద్యోగులు లా.ఆర్.బి. అనుపేరిట సాగించిన చో ఇదివరలో రాజకీయోద్యోగములలో ఉపేక్ష వహించిన వారికి గూడ నిప్పును జాతీ ఉభావములు పుట్టుచుండు నని యుపన్యసించిరి.

శ్రీయుత మంగిపూడి వేంకటేశ్వరగారు చెలసార కంప బడిన నాయకుల నభినందించుచు తీర్మాన ఉనుదెచ్చి ప్రజలందఱ యములలో పారుచును బురికొల్పుచు నుపన్యసించిరి. తీర్మాన మేకగ్రీవముగ నంగీకరింపబడెను. భీమవరం న్యాయవాద నా యకు లయిన శ్రీయుత రాజుపం వెంకట్రామయ్యగారు ప్రభు త్వమువారి నిగ్గుంధ విధానము మిశల గర్హించుచు ప్రజల యొక్క స్వాతంత్ర్యభాము నిర్బంధ విధాన ఉపలన సరికట్ట బడజాలవనియు జెప్పిరి. పిమ్మట 1921 నల్లలో హామయ నిరా కరణోద్యమముందు పాల్గొన న్యాయవాదు లగు శ్రీయుత ములుగట్ల సుబ్బారాయులుగారు విశేషముగా ప్రజలంగను కాంతిసైన్యములో చేరవలయుననియు, ఉప్పుగట్లము తోనే న సవని పూర్తిగాదనియు, లోకములోనన్న దేశములన్నియు నుభయించుచున్నట్లు స్వాతంత్ర్యమే వన దేవుడూడ సాండు టయేమన ఆదర్శ మనియు జెప్పిరి.

నునపూడినివాసిలగు శ్రీమతి కొలనుపర్తి కనకమ్మగారు తమసహజన్మమునుగురకంకకు తోడ్పడయొక్క యానాగ్రికతను గూర్చియు, లగణసత్యాగ్రహమునుగూర్చియు క్రావ్యముగ నుపన్య సించి సభ్యుల వానందముద్రమన ముంచినవారి. ఆటపిమ్మ ట శ్రీయుతులు సాగి వెంకటనరసింహరాజుగారు, సాగి సుబ్బ రాజుగారు చంగల్లల చిట్టిపంతులుగారు, ప్రస్తుతకర్తవ్యమును గూర్చియు, ప్రభుత్వోద్యోగులచర్యలను గూర్చియు, నుపన్య సించి, కాలము మించిపోకుండగనే దేశసేవయందు పాల్గొనవల యునని హెచ్చరించిరి. జయజయగ్ధానములతో సభ ముగి సెను (ఒక విలేఖరి)

కేటాలాగు ఉచితము మీ పట్టణమునందు గల మా యేజంటువద్ద దొరకును. మైసూరుస్టేటుకు సోలుపజంటు:— సి వి. శాస్త్రి అందుకో., అవన్యూరోడ్డు, బెంగళూరు, సిటి.

వెనువరులో ప్రజాకల్లోలము

భీష్మకమిషనరుగారు పౌరప్రముఖులతో సంప్రతించిరి

వెనువరు, ఏప్రిల్ 25:—భీష్మకమిషనరుగారు వెను వరు నగరములోని పౌరప్రముఖులను పట్టాలములను తీసివేసి నగరములోని ప్రముఖులను సమావేశపరచి భీష్మకమిషనరు గారు సంప్రతించిరి. ఆ సంప్రతించుపుణ్యతముగా యీ పట్టాల ముల పహారా తీసివేసిరి.

వెనువరులో జరిగిన జనకల్లోల సంఘర్షణనుందు తుపాకులు ఇరుపక్షముల వారును పేల్చుటవల్ల 65 వంది చని పోయి రనియు, 150 మందికి బెబ్బలు తగిలె ననియు కాం గ్రెసు నాయకులగు సహ్యాయ మహమ్మదు కాసిం బాను గారును సద్దారు అయిదుసింగ కల్యాణగారును బ్రిటిష్యును పత్రికలో ప్రకటించిరి.

ప్రభుత్వాధికారుల ప్రకటనప్రకారము 50 మందికి మాత్రమే బెబ్బలు తగిలెనని నిర్ణయింపబడెను.

ఆస్పత్రిలో నున్నవారిలో 5 గరు మృత్యువైచిరి.

12 మంది విషమూలముల నున్నారు.

పొందుచుల కేములు 5 ను మహమ్మదీయుల కేములు 12 ను కెడ్డకోరేగెలతో నగరముగుండా తీసికొని పోబడెను.

గవర్న మెంటు పట్టాలములోని ట్రైయలుగారు సైనిక మర్యాదలతో సమాధి చేయబడిరి.

నాయకులైనవారిలో హాతీమనవాజుగారు, ఆహమ్మదు మెగారు, మేరుకగారు అరెస్టుచేయబడిరి.

కాంగ్రెసు వాలంటీర్లు వివిధా చేర్చుకోబడుచున్నారు. మన్యవిక్రయశాలలవద్ద సాభ్యికినిరోధము 2 నెలలవరకు జరుప గూడవని జిల్లా మేజిస్ట్రేటుగారు ఉత్తరువుచేసిరి. కాని, యీ ఉత్తరువును వలంటీర్లు ఉల్లంఘించుచున్నారు. 10 మంది వలంటీర్లు అరెస్టుచేయబడిరి. వీరిస్తానే క్రొత్తగా 10 మం వలంటీర్లు వచ్చిచేరిరి.

వెనువరునగర ములెటను ఇటీవల పట్టాలములు పహారా యిచ్చుచుండెను.

నేటి దినము తిరిగి ఆల్లరి తలయెత్తెను. కాని, గవర్న మెంటు అధికారులు ప్రజానాయకులు కూడ కాంతిచిత్తులై యున్నారు.

హర్రాళము జరుగుచునే యున్నది. దుకాణములు మూయబడియున్నవి.

జను లెవ్వరును లాటిలను చేరబుచ్చుకొని బిర్రుగార నాయు నలుగురు ఒకచోట చేరియుండగూడనియు బహిరంగ పీఠులలో సభలు జరుగరావనియు చీకటిపడిన తర్వాత జనలు బయట తిరుగరావనియు ఉత్తరువు జారీచేయబడెను.

పట్టాలముల సంఘర్షణ

వెనువరు, ఏప్రిల్ 25:—కొహదమునవద్ద పితూరి దార్లకును ప్రభుత్వపట్టాలములకును కలహము జరిగెను. కలా బానునవద్దకు, కసాబానవద్దకు కొంత పోరాటము జరిగెను. పితూరిదార్లు ఓడింపబడిరి. సమీపపర్వతప్రాంతములకు పారి పోయిరి.

సర్వసేనాధిపతిగారి కరిశీలన

ఇండియా పభుత్వమువారి సర్వసేనాధిపతిగారు యీ నెల 21 తేదీని బమ్మనండి అరావలీకి విమానముమీద వెళ్ళిరి. 22 తేదీని అచట కుర్మా-ము పట్టాలమును తనిఖీచేసిరి. పరభి నారుల కూడ వెళ్ళిరి.

హంగువద్ద ఆగిరి. బ్రిటిష్పట్టాలము లన్నిటిని తనిఖీ చేసిరి. కొహటుకవద్దకు ఉదయము 7 గంటలకు చేరి. (ఆ.ప్ర.)

సర్వవక్ష సమావేశ రిపోర్టు

సైన్యాధిపతి టెలుగుపుత్తములం బెజవాడ ఖద్దరు స్టోర్సులోను, బందరు కాంగ్రెసు ఆఫీస్ లోను విక్రయమునకు సిద్ధముగా నున్నవి. కావల పినవారు ఆయాస్థలములలో తీసుకొనవచ్చును. వెల రు 1/-నికరూపాయ మాత్రం

సంతానం పుట్టకుండా 106-1

'కాంట్రా సెప్టెన్'

ఒక్కటే సులభమైన సురక్షితోపాయం 16 మోతాదులట్యాలు 1-12-0 ట్యాలులకు ఇతర పయములకు:— 8. రామచంద్రరావు, 158, బ్రాడ్వే, మదరాసు సోపానం ది సోషల్ హెజీన్ సిండికేట్ ఇతర ఔషధులు అండ, డ్రగ్స్టలవద్ద కూడ దొరుకును

గుంటూరు-(20-4-30)

నగరపాలక కలెండరి దగ్గర పేకెటింగు

వశాధిపతియగు శ్రీమంతెన

వేంకటరాజు గారి స్టేటుమెంటు

ఈ రోజు కలెండరు పేకెటింగులో యొక అంకము

ఇదివరకుగాక యొక బ్రతిమాటి త్రాగి వారలకు కలెండరులోకి వెళ్ళుచున్నామని నేనాని ఆజ్ఞయిచ్చెను.

మేము యెప్పటివలె 12 నుక దశమతో నగరపాలక కలెండరి దగ్గరకు వెళ్ళితిమి. మేము 11 గంటలకు అక్కడకు చేరితిమి. మేము వెళ్ళునపుటికి యాదు బుంగలుమాత్రమే ఖర్చు అయ్యెను. తరువాత మేము కలెండరికి పాల్గొనెదమని వాలంటీర్లు యుంగి అందరిని బ్రతిమాలి మొదలుపెట్టినాము. ప్రతిదినము వందలాదిగా కలెండరి తీరబడు త్రాగుబోతులు, యొక రోజు కనబడలేదు. ఇదివరకు మేము యెవరిని త్రాగి చెప్పబడలేదు. అందువల్ల మేమున్నవైపునవలె దొంగ త్రాగుబోతులను బట్టి త్రాగుచుండెడివారు. యొక రోజు అటు పోయి వెళ్ళి వెళ్ళుటకు పీల్చేక తిరిగి వెళ్ళుచుండిరి. మాయెరుట పడ్డ పెద్దలుకొందరు మేము మామటను వచ్చినామని సామలు చెప్పిరి. ఇక పాపరజులను మేము బ్రతిమాలుటచే మానుకొని తిరిగి వెళ్ళుచుండిరి. ప్రతిదినము అరువది కావడము కలెండరు అగుచుండెడి. యొక రోజు 12 కావడము మాత్రమే ఖర్చు అయినది. యొకపెట్టుండు కావడము (అనగా 24 బుంగలు) యది వరకు ఖరీదు కానిది 1 కి 0-0-0 వుండెడిది. యొక రోజు కావడి 1 కి 0-0, 0-12-0, 0-8-0 చొప్పున అమ్మిరి. 10 కావడము మోసుకొని వచ్చిన తరువాత పూరకేత్రాగుటకు యిచ్చిచేసిరి. మేనేజరులు మేము బ్రతిమాలుచుండిరి చేతులుపట్టుకొని లాగి తీసుకొని వెళ్ళిరి. కొందరి నోళ్ళలో మాంసము రొట్టెముక్కలు పెట్టిపూజామాడరా? యొకెడల మాటలు యెందుకు విందువు. కలెండరుకే యిచ్చుచున్నాము రారాయని" లాగుకొనిపోయిరి. వారు యెన్ని విధముల ప్రయత్నముచేసిన యెవరు త్రాగుటకు రాలేదు, దుకాణదారులకు కొవడుగిచ్చి నానగిరకు వచ్చి "మీరు విధముల మీరు బుడిచేరు. మా డబ్బుంతా నాకేనము చేయుచున్నామేమి మికుండిన మీకేమి స్వరాజ్యమువచ్చును. మిమ్ముల ప్రాముఖ్యతము చేయించెనను. జాగ్రత్త" యని అనేకవిధముల తిట్టి నాడు "నేనుకొన్ని మానుకొనిన యాయుబుండి మీకుమాకు తిట్టెను" యని యడిగితిని. "నాడబ్బు నాకు యిచ్చిన నేను" యని చెప్పెను. యొక యాగ్రామములో యెవరిని యొక కలెండరి పాడకు దాచేసిన నీవచ్చు యిప్పించెనని" చెప్పితిని. నాల్గ గాదనిచెప్పి వెళ్ళిపోయెను. తరువాత మావని మేము చేయుచున్నాగంటలకు మేము రివాజు అయినాము. మేము అక్కడనుండగానే 24 నెంబరు రిజిస్టరు కానిష్టేబులు వొకడు వచ్చి యొక వెధవలెమిచేయుచు మిరుతాగింకిరా" అని చెప్పి వెళ్ళిపోయెను.

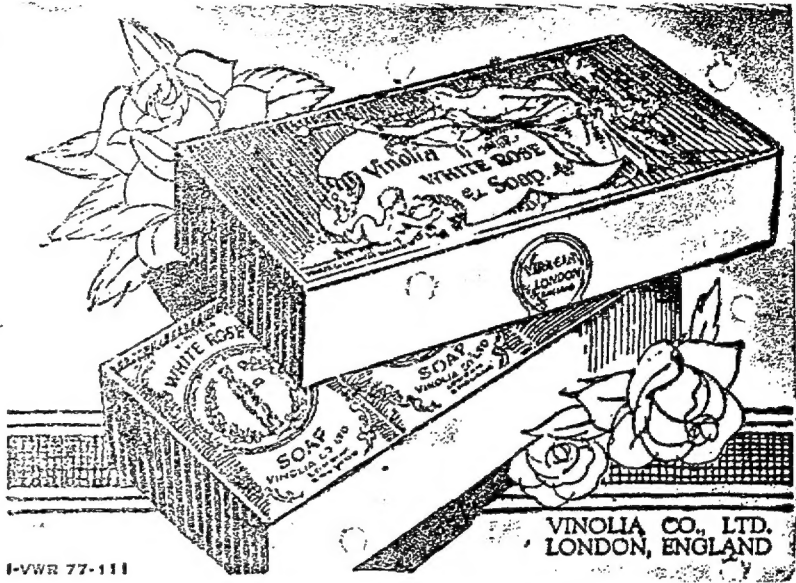
మేము ఫలహారము చేయుచుండగా యెవరో పోలీసులు వచ్చి గోలచేయుచున్నారు, మమ్ములకు తిట్టి మొదపట్టుకొని వెళ్ళి, అందరిలోనికి వచ్చింది తగ్గించుచున్నారని చెప్పినారు. మేము యావార్తవింగిన పరుగెత్తివెళ్ళినాము. మేము వెళ్ళునపుటికి మహమ్మదుగాలిబసాపాటు అను పాట్లు కడయిన పైకెరుగుంగురగోళము చేయుచుండెను. వాలంటీర్లలో కొందరిపేర్లు ప్రాకుకొనినాడట. మమ్ములకు కూడా, నేను భారతీయుడనై, మహమ్మదును మరలలో గూడ దేశభక్తియున్నది. గవర్నమెంటు రూపుమాట చేస్తున్నాను. నూరుగజముల దూరమునుండ వలయునని చెప్పెను. మేము మునిసిపల్ హాల్లోయండి నాడు. మాకు చెయిరుమెన్ గారి అనుజ్ఞ యున్నదియని, చెప్పినాము. మీరూ చేరులుపట్టుకొని లాగి వెళ్ళుచున్నామని చెప్పినాము. అని అడిగెను. మేములుచేయలేదని చెప్పినాము. "మీరుచెప్పచున్నార" అని కొందరి త్రాగుబోతులమాడెను. "త్రాగుబోతులు మీకు సాక్షుకూ అని అడిగినాము, అంత ఉద్ధృష్ట హౌధిని మమ్ము అనేకవిధముల తులనామిమమ్ముచా మ్మునిచెప్పెను. అంతలో త్రియూర లీం సుబ్బారావుగారువచ్చి యిది మా మునిసిపల్ హాల్లు మేము వెళ్ళమని చెప్పిరి. మారుములు దూరమునకు వెళ్ళవలయును అని యిరవేళ్ళరు అనెను. మేమువెళ్ళమని సుబ్బారావుగారు చెప్పిరి. చేతమని అడిగెను. మేముచెప్పుచు చెప్పిరి. మానుకొండి. మమ్ము యేమి చేయుచునో అది బండియెక్కి వెళ్ళిపోయినాము. యిరవేళ్ళరు వెళ్ళిపోయిన తరువాత సుబ్బారావుగారు ఆరగంటలకేపు యుండి వెళ్ళి గారు. తరువాత మేము యొకొక ఆరగంటలవరకు వున్నాము. యెవరురాలేదు. దాదాపు 21 కావడముకలెండ్రు మాయెరుటనే పోరబోసిరి. రోజు 200 150. రూపాయలు అమ్మురుకాగము యొక రోజు 21 రూపాయలుకూడా అమ్ములేదు. దూర గ్రామములనుండి కలెండ్రుమోసుకొనివచ్చిన ఖాళీలు వారి కావడము భారీచేయివచ్చుచున్నది ఖాళీ యివ్వవలయును అనిజమనితో తగాదా పెట్టిరి. ఖాళీకి డబ్బులేక బజారువెళ్ళి తెచ్చియచ్చి కావడములని కలెండ్రుపోరబోసి వారికావడముల కా ఖిచ్చిరి. చుట్టుపట్ల సామెంటు యిరవేళ్ళరు కొందరు మాకు సహాయముచేసిరి. (స్వకీయ విలేఖరి)

VINOLIA

WHITE ROSE SOAP

ఉన్నదివలయుండు—మీబుగ్గుకు శీతలమైన రోజుపుష్పము మాదిరి యుండగలదు.

వినోలియా వైట్ రోజ్ సబ్బుయొక్క మృదువైన, సువాసన గల నురుగు, తాకినంతమాత్రమున, నూతన ఆంగ్లేయ రోజుపుష్పము మీ బుగ్గులకు సోకిన యట్టి యానందము కలుగును. ఈ యానందమును ప్రతిదినము మీరు అనుభవించగలరు.

I-VWR 77-111

VINOLIA CO., LTD. LONDON, ENGLAND

ఆంధ్ర బ్యాంకు లిమిటెడ్,

స్థాపితము 1923 సం॥ రం.

మ చి లీ ప ట్న ము

ఈ బ్యాంకుయొక్క బ్రాంచి క్షేత్రంలో హైదరాబాదు పట్టణముకు తెరువబడ్డాయి. అప్పటి కొందరు పురప్రముఖులు కొరకులన 200 వాటాలు చందాగా ఇవ్వ నిశ్చయపరచినది. వై బాను దొంగిలించునపుడొక్కయొక సికింద్రాబాదుయొక్కయొక వాస్తవ్యులను మాత్రమే వాటాలు అలాంటి చేయవచ్చును. ఈ నెలఖరలోగా వాటాబా వితా ముగించబడును.

షేరు ఒకటికి రు 100. ప్రస్తుతము రు. 50 చొప్పున వసూలు చేయవచ్చును. ఇతర విషయములు దరఖాస్తు మీద తెలుపబడును.

దో. శో. శాస్త్రి, యం. ప. శ్రీకృష్ణ.

పశ్చిమగోదావరిజిల్లా నిర్బంధములు ప్రారంభం

నేటిఉదయం కట్టపాలెంలో శ్రీ చంకు నారాయణ రాజుగారిని ఆశ్చర్యకర గోవిందాచార్యులు గారినిని వారం టుమిన పట్టుకుని నిర్బంధంలో నేటియన్న జిల్లామాజి స్ట్రీటుగారి యెరుటకు తీసుకువెళ్ళ బడి 108 కెళ్ళన గ్రేండ్ నేరము మోసి బండ్లకు సంవత్సరం విడివిడియను విధింపబడి నరాని పురంగండి తాడేపల్లిగూడెం స్టేషను తీసికొనివచ్చి గం 4 బండిలో రాజులక్ష్మి తీసికొని పోవడిరి.

వారిరాక మాచాయా తెలిసి వేవవేలు ప్రజలు రయలు ప్రేమనుకు వెళ్ళిరి. వారిని స్టేషను లోలోడల కూరుచుండ బెట్టింది. అదివరకు ఎవరిని చూడనివ్వలేదు. తాడేపల్లిగూడెం తాలూకాబోర్డు అధ్యక్షులయిన క. గంగరాజుగారు మరి ఒకరిద్దరిని మాత్రం వారితో మాటలాడుటకు లోనికి వెళ్ళ నిచ్చిరి. బండివచ్చినతర్వాత ఒక రి తరగతిని చిన్నబండి కాలి చేసి ఆబండిలో వారిని ఎక్కించిరి. గాంధీకి జేయ నారాయణ గోవిందాచార్యులుగార్లు జేయ అను జయజయ ధ్యానము మిస్తుముట్ట రైతులు కదిలినది. శ్రీ నాయకుల నిమిత్తం ద్రాక్ష పండ్ల పాట్లం ఒకటి అందినగా ఒక పోలీసు సబుబన సైక్లగు గారు ఆపాట్లం నేలమీద పారవయిని. ఆబండిలోనే వచ్చిన శ్రీ మోతే నారాయణరావుగారు శ్రీవార్డు వెంట రాజమండ్రికి వెళ్ళిరి. ఆవెంటనే తాడేపల్లిగూడెంలో నున్న అన్ని పావులు నిల్లులు మోటారుకార్లు జట్టుబండ్లు కూలీలు నిగయిరాలు వారి పనులుమాని హరితాళియ జరిపిరి. సోదాయినున దొరక లేదు. సాయంత్రం సత్రం రాంపాడులో బహిరంగసభ జరిగింపబడినది. ఆసభకు వేవవేలు సభితులు హాజరు అయిరి. డాక్టరు నసీర్ అహమ్మద్

పశ్చిమగోదావరి

ఏలూరులో స్వరాజ్యలవణమును అమ్ముట

ఏలూరు, ఏప్రిల్ 21:—భీమవరం తాలూకా విరిసినపల్లి గ్రామములో చాగల్లుపత్తాగ్రహీతులచే తయారు చేయబడిన స్వరాజ్యలవణమును కొంత, ఏలూరు సత్యాగ్రహితులగు మ-రా-శ్రీ ముల్లా-రి రంగయ్య డాక్. యం. యస్. గా రీపురము నకు తీసికొనివచ్చిరి. నేను టవునుహాలులో సాయంకాలము 5-30 గంటలకు మహారాజశ్రీ దుర్గిరాల కృష్ణమూర్తిగారి అధ్యక్షతన గావింపబడిన బహిరంగసభలో నియ్యది వేల మునేయబడినది. ఒకప్యాకెట్టును పనురపేటపాటోగ్రామము గారు వి. వి. సుబ్బారావుగారు, మరియొక ప్యాకెట్టును డాక్టర్ రంగయ్యగారు, మూడవ ప్యాకెట్టును డాక్టర్ జోగయ్యగారుగారు కొనిరి. నాల్గవప్యాకెట్టును నమానా నిమిత్తము స్థానిక కాంగ్రెసుసంఘమునం దుంచబడెను.

తరువరి బందా వియ్యన్న పంతులుగారు, డాక్టర్ యం. రంగయ్యనాయుడుగారు, డాక్టర్ జోగయ్యగారు, తామూరి సుబ్బారావుగారు సత్యాగ్రహవిధానమును గూర్చి యుపన్యసించిరి. అధ్యక్షుని అంత్యవాక్యములతో సభముగి సెను, ఏలూరువంద స్వరాజ్యలవణమును విక్రయించిన తైరరాజు శ్యామ లాంబగారు రు 46 లను కాంగ్రెసుసంఘమునకు జమకట్టిరి.

(ఒకవిలేఖరి)

బొంబాయి సత్యాగ్రహము

వేలకొలది జనులు సత్యాగ్రహ చేయుచున్నారు బొంబాయి, ఏప్రిల్ 24:—కేయింది సత్యాగ్రహము పరేవద్ద నేను ఉత్సాహించిరి. పోలీసువారేమియు చేయలేదు. (శ్రీ పం.)

శుకబంధు

ఎంత దుర్బలమైన వీర్యమునైనను గట్టిపరచి శక్తిని పెంపొందించు అద్భుతమైన ప్రభావమును చూపును. కుక్కనష్టమును కట్టుటలో శ్రేయపొంది, స్త్రీపురుషులకు నిరతికరమును కలిగించుటకు దీనిని మించిన ఔషధము లేదు. 25 మా. 2-8-0 37-3 త్రిపురసుందరీ వైద్యశాల, ఈశాన్యవాడ. కామచంద్రవరంపాడు, గోదావరిజిల్లా.

ఆయుర్వేద వర్ణ రత్నము	8-0-0
చరక చికిత్సాసాము (1)	6-0-0
అంగ్రహైవజ్య రత్నము	2-0-0
భస్మప్రకాశక	1-0-0
డాక్టరు శ్రీపాద కృష్ణమూర్తిశాస్త్రి, బెజవాడ	

లలిహము, వనముల లలిహము

రక్త హామి

మొదటి వాటి.

Deschiens' syrup

వికలు దివ్యమందు

ఇది, ఆరోగ్యమును, బలమును, వియ్యక్తపరిచు, 30,000 చైత్రులకప్పుకొనినది. దీనిని, లోకములో, అందరినీ, గ్రహించును. ఎక్కడను చక్క.

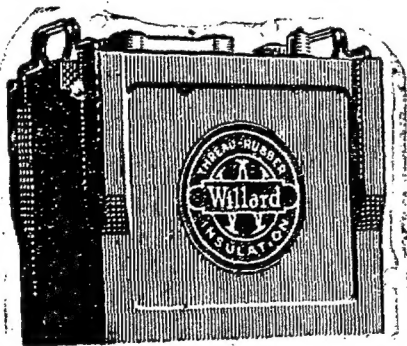
గట్టి చాయ రంగు నూలు

పూర్వమునుండి తయారుచేయబడిన గట్టిచాయ తొగరుమరుచాయ నూలురకమున్న నూతన పలురకముల కలరు నూలున్న, నెం 20 మొదలుకొని నెం 150 బరు నూలువరకు తయారుచేయుచున్నాము. కావలయువారు ఆర్డరు వ్రాయించితే ధరలు సరసముగాను గట్టి చాయలుగాను పంపబడును. శాంపిల్ ఆర్డరుకు వ్రాయుడు.

182-2

యల్. కే. మీనాక్షి అయ్యర్,

గట్టిచాయనూలు జప్తుశాస్త్రపారం, మహల్ పేటి, మధుర.

Willard STORAGE BATTERIES

ముందు బేటరీ కావలసినపక్షమున తనంతతానే ఖ్యాతిని గడించిన "విల్లర్డ్" కొనుడు దీనినిగూర్చి సంక్షేపము కలిగినయెడల మమ్ము నడుగ నవసరము లేదు. వాడుచున్నవారి నడిగి వారియభిప్రాయము తెలిసికొనుడు.

వివరములు, ధరలు

ఈదిగువ అమృతదారుల మూలముగా కనుగొనుడు

ఆంగ్ల జిల్లాలోని లేక యిండి ధర్మ-యెజుట్టును కనుగొనుడు:-

ది మోటారు వేర్ హౌస్	ఆనంతపురం	మెసర్స్ రావు అండ్ బ్రదర్స్	గుంటూరు
ది గంజాం జనరల్ ఇంజనీరింగ్ కంపెనీ	బరంపురం	" "	కృష్ణ
మెసర్స్ వి. జి. ఆస్క్విత్ అండ్ కో	బళ్లారి	మెసర్స్ కృష్ణ అండ్ సన్స్	కర్నూలు
మెసర్స్ బెస్టె అండ్ కో, లిమిటెడ్.,	కాకినాడ	ఆలాయ్ సెయింట్ సి యస్ వర్క్స్	విశాఖపట్నం

చివ్వా ఇండియా సోల్ ఏజెంట్లనుండి నేరుగా తెప్పించుకొనుట.

మెసర్స్ ది క్రామెష్టన్ యింజనీరింగ్ కంపెనీ (ప్రైవేటు) లిమిటెడ్,

హాస్టల్ కు నెం. 205 సెకండులైనుచీఫ్, మద్రాసు.

మనెజర్లు:- బెస్టె అండ్ కంపెనీ, లిమిటెడ్, మద్రాసు.

LOANS FROM Rs. 50 to Rs. 2500

Obtainable by all registered members of the Relief Loan and Provision department of the

Metropolitan Industrial Bank, Ltd.

172, Bowbazar St, Calcutta.

WANTED

Competent organising Inspectors in every District and Taluk on Rs. 100 p. m. plus Rs. 50 as T.A.

Apply—with references to—

The Managing Director.

AMRUTANJAN DEPOT

Price Annas 10 only.

MADRAS & BOMBAY.

చర్మరోగము :- తామర, కుంభ, బూదకాలు, మేనుపుండు, రాచపుండు (Carbuncle)

వారికరకపు, సుఖసంబంధమైన పుండు, కాళ్ల పగుళ్లు, తొడపుళ్లు, కాలిన గాయములు మొదలగువానికి వాడవచ్చును.

ఒక డబ్బీ 0-7-0; 3 డబ్బీలు 1-3-0; 6 డబ్బీలు 2-4-0.

కామవర్ధన :- మేహము సహమేహము, అతిమూత్రము, రక్తనిస్సారము, మేహవారము,

కష్టము, వీర్యవోమము, మలబద్ధము, బుద్ధిమాంద్యము, మైకములకు అద్భుతముగా పనిచేయును. వయస్సు, లక్షణము వ్రాయుడు.

15 దినములకు సరిపోవు మందు రు. 2-8-0.

వి. పి. ప్యాకింగు ఖర్చులు నేటు.

ప్రాప్తికర్ :- చర్మరోగము నిలయం, ఏ లూర్రు పోయి, పచ్చిమ గోదావరిజిల్లా.

“శారదానవలలు”

10 వేలు ఉచితము-కడునవ్వుపుట్టించును

యానెల 10 వ తేదీలోగా ఆదా స్థాపు పంపువారికి

ఎ. సాంబమూర్తి, చికాకోల్, గణపాండ్ల

ప్రశ్న

ధనివ్యక్తును గురించిన ప్రశ్నలకు బదులు వ్రాయుటకు రు. 1-0-0. ప్రతిప్రశ్నకు రు. 0-4-0. ప్రశ్న వ్రాయు కావలసిన తెలుపవలెను. వి. పి. 0-4-0 అవును.

గాంధీ జ్యోతిషనిలయం, తిరుత్తణి. P. O.

దుర్గామెడికల్ హాల్

గవర్నరుపేట, బెజవాడ.

గనేరియా మిక్స్చర్

గ్యారంటీగా కి రోజులలో కుదురును

(1) ఈమందు సెగరోగములను నివారించి మూత్రము నిడుచునవ్వుడు గలగు పోటు, మంట, మరుగు-యొంట్లను తొలగి పిచ్చికారిలతోను నిజాల్తములకుండ తవ్వక కుదుర్చును. సీసా 1-8 రు 8-0-0.

మూర్ఖారిషము

(2) ఈమందు యెటువంటి మూర్ఖులైనను భుష్తి సంతోషములనుండియన్న మూర్ఖులైనను గ్యారంటీగా కుదుర్చును. నెలకు సరిపోవుమందు రు 8-0-0.

పొడలకు తెలము

(3) ఈ తెలము తెల్లపొడలనే గాక యితరవిధముల పొడలను గూడ పోగొట్టును. ఇంకను తామర, గజ్జ, కర్పూర మొదలగు గాగల అన్ని విధములైన చర్మవ్యాధులను పోగొట్టి చర్మమును మామూలుసీరికి మార్చును. డబ్బీ 18 రు 1-0-0.

గుంటూరు జిల్లాకు యేజెంట్లు:-

తాడికొండ మల్లికార్జునరావుగారు, గుంటూరు.

ఏజెంట్లు కావలెను.

131

స్వయంశిక్షా సంస్కృత

గ్రంథములు

శాస్త్రమివాదశాస్త్రీకృతము తెలుగులిపి, తెలుగుగ్రంథములు శబ్దము మొదలగు విద్యాపుస్తకములు సెట్టు అసంఖ్యధర 8-0-0 తగ్గధర 1. నీలకంఠం, C/O ఎస్. నరసింహం, బ్రయినింగ్ కాలరేజీ రాజమండ్రి.